

BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE RAAD

GEWONE ZITTING 1994-1995

13 FEBRUARI 1995

ONTWERP VAN ORDONNANTIE

tot wijziging van het Boswetboek
wat betreft alle bossen en wouden
in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

VERSLAG

uitgebracht namens de Commissie
voor leefmilieu, natuurbehoud en
waterbeleid

door mevrouw Ghislaine DUPUIS (F)
en de heer Léon PATERNOSTER (F)

Aan de werkzaamheden van de commissie hebben deelgenomen :

1. Vaste leden: Mevr. Ghislaine Dupuis, de heer Léon Paternoster, mevr. Monique Van Tichelen, de heren Yves de Jonge d'Ardoye, Stéphane de Lobkowicz, Bernard Guillaume, mevr. Françoise Carton de Wiart, de heren François Roelants du Vivier, Christian-Guy Smal, Bernard de Marcken de Merken, mevr. Magdeleine Willame-Boonen, de heren Alain Adriaens, Michel Duponcelle, mevr. Simonne Creyf, de heer André Monteyne.

Andere leden: de heer Serge Moureaux, mevr. Christine Blanchez, de heren Dolf Cauwelier, Jan De Berlangeer, Stéphane de Lobkowicz, Thierry de Looz-Corswarem.

Zie:

Stuk van de Raad:

A-311/1 - (93/94): Ontwerp van ordonnantie.

CONSEIL DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

SESSION ORDINAIRE 1994-1995

13 FEVRIER 1995

PROJET D'ORDONNANCE

modifiant le Code Forestier,
en ce qui concerne les bois et forêts en général
dans la Région de Bruxelles-Capitale

RAPPORT

fait au nom de la Commission
de l'environnement, de la conservation de
la nature et de la politique de l'eau

par Mme Ghislaine DUPUIS (F)
et M. Léon PATERNOSTER (F)

Ont participé aux travaux de la Commission:

1. Membres effectifs: Mme Ghislaine Dupuis, M. Léon Paternoster, Mme Monique Van Tichelen, MM. Yves de Jonghe d'Ardoye, Stéphane de Lobkowicz, Bernard Guillaume, Mme Françoise Carton de Wiart, MM. François Roelants du Vivier, Christian-Guy Smal, Bernard de Marcken de Merken, Mme Magdeleine Willame-Boonen, MM. Alain Adriaens, Michel Duponcelle, Mme Simonne Creyf, M. André Monteyne.

Autres membres: M. Serge Moureaux, Mme Christine Blanchez, MM. Dolf Cauwelier, Jan De Berlangeer, Thierry de Looz-Corswarem.

Voir:

Document du Conseil:

A-311/1 - (93/94): Projet d'ordonnance.

Inhoudstafel

I.	Inleidende uiteenzetting van de minister	3
II.	Algemene bespreking	12
III.	Aanvullende uiteenzetting van de minister	16
IV.	Uiteenzetting van twee deskundigen van het BIM	20
V.	Voortzetting van de algemene bespreking	22
VI.	Bezoek van het Zoniënwoud	30
VII.	Artikelsgewijze bespreking en stemmingen	33
VIII.	Tekst aangenomen door de Commissie	49
IX.	Bijlagen	53

Sommaire

I.	Exposé introductif du Ministre	3
II.	Discussion générale	12
III.	Exposé complémentaire du Ministre	16
IV.	Exposé de deux experts de l'IBGE	20
V.	Poursuite de la discussion générale	22
VI.	Visite de la Forêt de Soignes	30
VII.	Discussion des articles et votes	33
VIII.	Texte adopté par la Commission	49
IX.	Annexes	53

I. Inleidende uiteenzetting van de Minister belast met huisvesting, leefmilieu, natuurbehoud en waterbeleid

De natuur in de Stad!

De verbinding tussen deze twee termen "natuur" en "stad" doet onmiddellijk de tegenspraak van het onderwerp in het oog springen aangezien de stad, door haar aard zelf, de anti-natuur vormt.

Nochtans komt de nood aan natuur voor de stadsbevolking meer en meer tot uiting.

De 4.383 hectare beboste gebieden van het Zoniënwoud vormen een nabijgelegen natuurgebied, dat een wezenlijk deel vormt van ons leefmilieu en dat een beperkt maar weldoende duik in een ruimte veroorlooft, die in de ogen van het stedelijk publiek de natuur op zich is.

De beboste gebieden hebben in dit stedelijk kader waaruit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest gevormd is, onmiskenbare voordelen voor tal van wandelaars te voet, te paard of per fiets.

Ze trekken een groot deel van de bevolking aan en ze zijn even nuttig voor de stad zelf als voor het stedelijk toerisme dat hierdoor gevaloriseerd wordt.

Zo wijst een onderzoek, uitgevoerd door INUSOP in 1980, uit dat tussen de elementen die als belangrijk beoordeeld worden bij het bepalen van een keuze van verblijfplaats, de nabijheid van groene ruimtes op de eerste plaats komt te staan.

Deze bossen en wouden vertegenwoordigen eveneens een belangrijk biologisch erfgoed dat gekenmerkt wordt door een verband van "natuurlijke" en "kunstmatige" bestanddelen.

Dit erfgoed is gevoelig want de bronnen die het vormen, worden bedreigd en beperkt in de stedelijke context. Een studie over de "bio-indicatoren" wijst op een kwantitatief verval van dit erfgoed.

Dit patrimonium bezit eveneens een historische en culturele dimensie, geërfd uit het verleden en over te maken aan de toekomst.

De natuur en de stad hebben dus verschillende en soms tegenstrijdige functies die met elkaar moeten verzoend worden.

Men moet ook rekening houden met functies van productie (bosbouw en viskwekerij), van recreatie (ontspanning, invloed op de fysische en psychische gezondheid van de bewoners), van pedagogiek en van behoud van de natuur.

Men mag ook niet vergeten dat de waarden van dit biologisch erfgoed ook in economische termen wordt uitgedrukt. De natuur heeft een belangrijk impact op de prijs van het gebouwd erfgoed en voor de HORECA sector.

I. Exposé introductif du Ministre de logement, de l'environnement, de la conservation de la nature et de la politique de l'eau

La nature en ville!

L'association de ces deux termes «nature» et «ville» met immédiatement en évidence le paradoxe du sujet puisque la ville est, par essence, l'anti-nature.

Et pourtant, le besoin de nature pour un public citadin s'affirme de plus en plus.

Les 4.383 hectares d'espaces boisés que représente la Forêt de Soignes constituent une nature de proximité, de voisinage, qui fait partie intégrante de notre cadre de vie et qui permet une plongée limitée mais bienfaisante dans un espace qui représente aux yeux du public citadin la nature en soi.

Les espaces boisés ont, dans ce cadre urbain qu'est la Région de Bruxelles-Capitale, des avantages indéniables pour une multitude de promeneurs à pied, à cheval ou à vélo.

Attirant une large fraction de la population, ils sont aussi utiles à la ville elle-même qu'au tourisme urbain qu'elle valorise.

Ainsi, une enquête réalisée par l'INUSOP en 1980 révèle que parmi les éléments jugés les plus importants pour choisir un lieu de résidence, la proximité d'espaces verts vient en premier lieu.

Ces bois et forêts représentent également un patrimoine biologique important qui se caractérise par une association de composantes «naturelles» et «artificielles».

Ce patrimoine est fragile car les ressources qui le constituent sont menacées et limitées dans le contexte urbain. Une étude de «bio-indicateurs» exprime quantitativement le déclin de ce patrimoine.

Ce patrimoine possède aussi une dimension historique et culturelle, héritée du passé et à transmettre à l'avenir.

La nature en ville a donc des fonctions diverses et parfois contradictoires qu'il convient de concilier.

Il convient de prendre en compte des fonctions de production (sylvicole et piscicole), de récréation (délassement, influence sur la santé physique et psychique des habitants), de pédagogie et de conservation de la nature.

Il ne faut pas non plus oublier que la valeur de ce patrimoine biologique urbain s'exprime aussi en termes économiques. La nature a un impact important sur le prix du patrimoine bâti et pour le secteur HORECA.

Een onderzoek van het INUSOP van 1982 wijst op een winst van 20% voor het vastgoed dat in de buurt van een natuurgebied ligt en een verhoging van de omzet voor de cafés en restaurants in de buurt van een groengebied.

Zo spelen de bossen en wouden van ons gewest, omwille van hun nabijheid van de stad naast een belangrijke ecologische rol ook een essentiële sociale en recreatieve rol.

Door deze zware druk van het publiek die hier uit voortvloeit worden de bosmassieven kwetsbaarder voor verspilling en schade allerhande en behoeven ze een belangrijk toezicht, maar ook een aanpassing en een verbetering van bepaalde artikelen van de wet van 19 december 1854 m.b.t. de Boscode.

Inderdaad het bosregime, dat in de Boscode van 19 december 1854 vervat zit en in het Koninklijke Besluit van 20 december 1854 vormt een geheel van speciale maatregelen gericht op de inrichting van bossen en wouden waarop de overheid een eigendoms- of voogdijrecht uitoefent.

Het bosrecht wordt vooral gekenmerkt door zijn op de produktie gerichte logica en bevat geenszins bekommernissen van ecologische aard en houdt geen rekening met de sociale en recreatieve functie van de bossen en wouden.

De enige artikelen van de boscode die het verkeer in het bos regelen zijn dan ook helemaal niet aangepast aan de evolutie van de rol van de wouden, in het bijzonder in een stedelijk milieu, en aan de druk die onze maatschappij uitoefent op het ecosysteem van het bos.

Artikel 165 verbiedt het verkeer buiten de gewone banen en wegen, deze overtreding wordt verzwaard indien de persoon eveneens drager is van een instrument dat de flora kan vernietigen (sikkel, bijl).

Artikel 166 verbiedt het verkeer van voertuigen, trek-, last of rijdieren buiten de gewone banen en wegen.

Deze beide artikelen zijn zowel te strikt om te beantwoorden aan de recreatieve roeping van de bossen en wouden als niet aangepast onder meer aan de nieuwe sportmogelijkheden (ATF) en aan de wijziging van de gewoonten van de wandelaars.

Dit is de reden waarom de bescherming van deze ruimten gebeurt zowel via nieuwe reglementaire maatregelen als via het toepassen van acties op het terrein.

Teneinde een aangepast beheer te bepalen dat toegepast kan worden, is het nodig de kenmerkende elementen van de stedelijke ruimten in overweging te nemen:

- het publiek: profiel van de bezoekers, belangstelling, regelmaat van het bezoek, verdeling in de tijd en in de ruimten;

Une enquête de l'INUSOP de 1982 révèle un gain foncier d'environ 20% pour les propriétés proches d'un espace naturel et une augmentation du chiffre d'affaires pour les cafés et restaurants à proximité d'un espace vert.

Ainsi donc, les bois et forêts de notre Région, de par leur proximité du milieu urbain, jouent à la fois un rôle écologique important, mais ont aussi une fonction sociale et récréative essentielle.

La forte pression du public qui en résulte rend ces massifs forestiers plus vulnérables aux déprédations de tous ordres et nécessite une surveillance importante, mais aussi l'adaptation et l'amélioration de certains articles de la loi du 19 décembre 1854 contenant le Code forestier.

En effet, le régime forestier, contenu dans le Code forestier du 19 décembre 1854 et dans l'arrêté royal du 20 décembre 1854, constitue un ensemble de règles spéciales tracées pour l'aménagement des bois et forêts sur lesquelles les pouvoirs publics exercent un droit de propriété ou ont tutelle.

Le droit forestier se caractérise avant tout par sa logique productiviste et n'intègre aucunement des préoccupations d'ordre écologique ni ne prend en compte la fonction sociale et récréative des bois et forêts.

Ainsi, les seuls articles du code forestier réglementant un tant soit peu la circulation en forêts ne sont plus du tout adaptés à l'évolution du rôle des forêts, particulièrement en milieu urbain, et à la pression que notre société exerce sur l'écosystème forestier.

L'article 165 interdit la circulation hors des routes et chemins ordinaires, cette infraction étant aggravée si la personne est porteuse d'un instrument pouvant détruire la flore (serpe, hache).

L'article 166 interdit la circulation des voitures, animaux de trait, de charge ou de monture hors des routes et chemins ordinaires.

Ces deux articles sont à la fois trop stricts pour répondre à la vocation récréative des bois et forêts et non adaptés notamment aux nouvelles pratiques sportives (VTT) et au changement de moeurs des promeneurs.

C'est pourquoi la protection de ces espaces passe à la fois par de nouvelles mesures réglementaires et par la concrétisation d'actions sur le terrain.

Afin de déterminer la gestion appropriée à mettre en place, il convient de prendre en considération les éléments caractéristiques des espaces urbains:

- le public: profil des visiteurs, centres d'intérêt, fréquentation, répartition dans le temps et dans l'espace;

- de site: geografische ligging (toegang over de weg, parkeermogelijkheden...) types van het milieu, bijzondere rijkdommen, algemene kenmerken, gevoeligere zones...,
- de beheersverplichtingen: bescherming van het biologisch patrimonium, onthaal van het publiek, communicatie...

Het ontwerp van ordonnantie dat u wordt voorgesteld wil deze dialectiek Natuur/Staat op zich nemen door:

- I. Enerzijds het milieu te beschermen
- II. Anderzijds het publiek te onthalen;

teneinde te komen tot een gecontroleerd gebruik van de bossen en wouden als milieubescherpende maatregel.

1. De bescherming van het milieu

De bossen en wouden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, dit wil zeggen het Zoniënwoud, het Laarbeekbos, het Dielegembos en het Poelbos te Jette, het Verrewinkelbos en het bos van Buysedelle te Ukkel maken van ons Gewest een van de bosrijkste stadstreken van Europa.

Het Zoniënwoud alleen al telt 4.388 hectare bos die zich uitstrekken over het Brussels, Vlaams en Waals Gewest.

Reeds verscheidene jaren heeft zijn economische functie en de houtproductie aan belang ingeboet ten voordele van zijn sociale functie.

Om de bosbouw en de samenstelling in bomen van het Zoniënwoud te begrijpen is het nodig even in de tijd terug te gaan.

Zoals alle wouden van ons land en van West-Europa heeft ook het Zoniënwoud de invloed van de mens ondergaan.

De huidige samenstelling van het bos wat de bladdragende boomsoorten betreft gaat terug tot het Oostenrijks tijdperk (1714-1795) toen men de oude beukaanplantingen uitvoerde.

Later werden nieuwe plantingen uitgevoerd tijdens het Franse tijdperk die gevarieerder waren door het terug invoeren van de eiken.

Vandaag vertegenwoordigd de beuk 80% van de bomen van het Zoniënwoud. Beuk wordt gebruikt voor timmerhout voor binnen en vormt een goede brandstof.

De gewone eik vertegenwoordigt tegenwoordig zowat 10% en dit cijfers is hetzelfde voor het geheel aan harshoudende boomsoorten. Deze worden eveneens gebruikt voor binnen- en buitenschrijnwerk.

Het Zoniënwoud werd als landschap beschermd op 2 december 1959 omwille van zijn ecologische, historische,

- le site: situation géographique (accès routier, aires de stationnement...), types de milieux, richesses particulières, caractéristiques générales, zones fragiles...;
- les contraintes de gestion: protection du patrimoine biologique, accueil du public, communication...

Le projet d'ordonnance qui vous est soumis se propose d'assumer cette dialectique Nature/Ville en:

- I. d'une part protégeant l'environnement
- II. d'autre part en accueillant le public.

Pour aboutir à une utilisation contrôlée des bois et forêts comme mesure de protection de l'environnement.

1. La protection de l'environnement

Les bois et forêts en Région de Bruxelles-Capitale, c'est-à-dire la forêt de Soignes, le Bois du Laerbeek, le Bois de Dielegem et le Poelbos à Jette, le bois du Verrewinkel et le bois du Buysedelle à Uccle font de notre Région une des régions urbaines les plus boisées d'Europe.

La forêt de Soignes compte à elle seule au total 4.383 hectares qui s'étendent en Régions bruxelloise, wallonne et flamande...

Depuis plusieurs années, sa fonction économique et la production de bois a perdu de l'importance face à sa fonction sociale.

Pour comprendre la sylviculture et la composition de la forêt de Soignes en arbres, il est indispensable de remonter quelque peu dans le temps.

Comme toutes les forêts de notre pays et d'Europe occidentale, la forêt de Soignes a subi l'influence de l'homme.

La composition actuelle de la forêt en essences feuillues remonte au régime autrichien (1714-1795) qui mit en place les actuelles vieilles futaies de hêtres.

Plus tard, les régénérations de la forêt se sont diversifiées durant l'époque française (1795-1815) par la réintroduction de chênes.

Actuellement, le hêtre représente 80% des peuplements de la forêt de Soignes. Il est utilisé en menuiserie intérieure et constitue un excellent combustible.

Le chêne pédonculé est présent à 10% ainsi que l'ensemble des résineux. Il est également utilisé en menuiserie intérieure et extérieure.

La forêt de Soignes a été classée comme site le 2 décembre 1959 en raison de sa valeur écologique, historique, esthétique

esthetische en wetenschappelijke waarde. De bescherming heeft het mogelijk gemaakt het bos te vrijwaren van volledige ontbossing of latere verkaveling. Het besluit ter bescherming specificeert dat het Zoniënwoud onderworpen blijft aan de bepalingen van het bosregime en dat het toegankelijk blijft voor het publiek.

De gewestvorming heeft dit bos in drie gewestelijke bossen gesplitst.

In het Brussel Gewest beslaat het bos 1.642 hectare.

Hoewel het woud nog steeds een belangrijke economische functie heeft, dat de verplichtingen opgelegd door de bosbouw die de keuze van de geplante boomsoorten bepalen moet volgen, heeft dit woud ook een uitzonderlijke historische en ecologische waarde. Dit woud heeft de tand des tijds weerstaan. Het heeft als energiebron gediend onder de vorm van brandhout sinds het neolithicum, het heeft hout als bouw materiaal geleverd voor huizen, schapen, het was de plaats waar memorabele jachtaferelen plaatsvonden of waar soldaten die in onze streken vochten een schuilplaats vonden, en dit sinds de tijd dat de Romeinen Gallië binnen-trokken.

Deze waarde wordt nochtans bedreigd door de recreatieve druk, die vooral bestaat in de meest kostbare ecologische en/of historische gebieden zoals het Rood Klooster, Drie fontein en/of de Verdronken Kinderen. Ze oefenen een bijzondere aantrekkingskracht uit op het grote publiek omwille van hun verscheidenheid en hun gemakkelijke bereikbaarheid omdat ze aan de rand van het woud liggen.

Aangezien de verkeersproblemen met motorvoertuigen voortdurend toenamen werden in 1963 drie vierden van de bospaden voor het verkeer gesloten en talrijke parkings werden op bepaalde plaatsen aangelegd.

Nochtans bleef de toeloop toenemen en men schat dat het aantal bezoekers voor het geheel van het Zoniënwoud in 1991, 20.000 à 30.000 personen per zonnige dag bedroeg. Deze belangrijke storing van het woud gaat gepaard met een kwalitatieve wijziging van de gewoonten van de wandelaars (voornamelijk terreinfietsen, en zelfs ski in de winter). Dit soort van ongecontroleerd bosbezoek is uiteraard zeer schadelijk.

Naast de rustverstoring in het bos, uit dit overdadig bezoek zich door een beschadiging van de plantengroei, een erosie van de hellingen en een zeer zware samenpersing van de broze kleigronden.

Dit samenpersen van de grond heeft negatieve uitwerkingen op de biologische waarde: verdwijning van de oorspronkelijke plantengroei, volledige verdwijning van de plantengroei op bepaalde plaatsen... Dit overdadig bezoek berokkent eveneens schade aan het vogelbestand in het bijzonder en aan de hele fauna in het geheel die hoe langer

et scientifique. Le classement a permis de la protéger de tout défrichement ou lotissement ultérieur. L'arrêté de classement spécifie que la forêt de Soignes reste soumise aux dispositions du régime forestier et qu'elle est accessible au public.

La régionalisation a scindé cette forêt en trois forêts régionales.

En Région bruxelloise, la forêt de Soignes, compte 1.642 hectares.

Bien qu'elle ait toujours une fonction économique importante et que ce soient les impératifs de la sylviculture qui déterminent le choix des essences plantées, cette forêt a également une valeur historique et écologique exceptionnelle. Cette forêt a traversé toutes les vicissitudes du temps. Tour à tour, elle a servi de source d'énergie comme bois de feu depuis l'époque néolithique, elle a fourni du bois à des constructions diverses, habitations et navires et elle a été le cadre de scènes de chasse mémorables ou de refuges aux soldats combattant dans nos régions, et ceci depuis la conquête des Gaules par les Romains.

Cette valeur est toutefois menacée par la pression récréative, qui s'exerce surtout dans les zones historiquement et/ou écologiquement les plus précieuses, comme le Rouge-Cloître, les Trois-Fontaines ou les Enfants Noyés. Elles exercent une attraction particulière sur le grand public en raison de leur diversité et de leur facilité d'accès par la situation en bordure de forêt.

Comme des problèmes de circulation motorisée augmentaient sans cesse, les trois quarts des chemins forestiers furent fermés à la circulation en 1963 et de nombreux parking furent installés à certains endroits.

Cependant l'affluence ne cesse de croître et on estime que le nombre de visiteurs pour la totalité de la forêt de Soignes en 1991 atteignait 20.000 à 30.000 personnes par beau jour. Cette perturbation importante de la forêt s'accompagne d'un changement qualitatif des moeurs des promeneurs (essentiellement vélo, voire ski en hiver). Ce type de fréquentation non contrôlée étant bien entendu très hautement dommageable.

Outre la perturbation du calme de la forêt, les conséquences de cette surfréquentation se traduisent par une dégradation de la végétation, une érosion des pentes et un très grave tassement des sols limoneux fragiles.

Ce tassement du sol a des répercussions négatives sur la valeur biologique: disparition de la végétation d'origine, disparition complète de toute végétation à certains endroits... Cette fréquentation excessive porte également atteinte à l'avifaune en particulier et à toute la faune en général de plus en plus souvent mise à mal par la fréquentation quasi

hoe meer belast wordt door de haast algemeen betreden van bijna het hele grondgebied van het bos (cfr. weer de terrein-fietsen).

Deze beschadigingen worden ten top gedreven in de meest aantrekkelijke delen waar het publiek samenkomt. Dit is het geval voor de vochtige zones zoals de oevers van de vijvers van de Verdronken Kinderen.

Daarom moeten maatregelen genomen worden ten overstaan van:

1° Het verkeer van klassieke fietsen of alle terrein fietsen en de niet toegelaten motorvoertuigen.

Bijzondere regels moeten uitgevaardigd worden om te strijden tegen het wild terreinfietsen, en in mindere mate tegen de Noorse ski. Inderdaad de steeds talrijker wordende aanhangers van deze sporten, aarzelen niet om buiten de wegen te gaan waardoor belangrijke schade wordt berokkend aan de bodem wat zo de duurzaamheid en de regeneratie van bepaalde delen van het bos in gevaar brengt en ondermeer een evenwichtsbreuk op het niveau van de bosbodem die bijzonder broos is veroorzaakt.

2° Het verkeer, onder meer in de kwetsbare zones die beschermd moeten worden, van voetgangers, geïsoleerd of in groep, die weinig respect tonen of weinig informatie hebben over het milieu waarin ze zich bevinden en dit milieu zware schade toebrengen, verschijnsel dat nog versterkt wordt door het organiseren van activiteiten zoals oriëntatie-wedstrijden.

Vandaar het installeren van rustige gebieden. Deze gebieden zullen opgericht worden voor de gebieden die een bijzondere bescherming verdienen, hetzij met het oog op de regeneratie van bepaalde percelen van het woud, hetzij door het bestaan van bijzondere biotopen.

Het verkeer buiten de wegen die open staan voor het verkeer van het publiek zal verboden worden en de honden zullen aan de leiband moeten gehouden worden.

Deze zones zullen dus overeenkomen met gevoelige zones die men zal moeten beschermen door hun toegang te beperken.

3° Van het vrije verkeer van honden zonder meester die de fauna zouden kunnen storen en de flora kunnen schaden. Een vrijlopende hond kan inderdaad de reeën storen en zo ongevallen veroorzaken in een bevolking die nu al voortdurend terugloopt. Hij kan daarenboven de op de grond nestelende vogels zoals waterhoenen of andere watervogels, storen.

4° Het gebruik van lawaaierige voertuigen of het organiseren van activiteiten die geluidsoverlast veroorzaken die zowel de fauna als publiek op zoek naar rust en ontspanning, soort.

généralisée de l'ensemble du territoire de la forêt (cf. encore les VTT).

Ces dégradations sont exacerbées dans les parties les plus attrayantes où le public se regroupe. C'est le cas des zones humides comme les berges des étangs des Enfants Noyés.

C'est ainsi que des mesures doivent être prises vis-à-vis:

1° de la circulation, des vélos classiques ou tous terrains et des véhicules à moteur non autorisés.

Dès règles particulières doivent être édictées pour lutter contre la pratique «sauvage» du vélo tout-terrain, et dans une moindre mesure du ski de fond. En effet, les adeptes de ces sports, de plus en plus nombreux, n'hésitent pas à circuler en dehors de tout chemin entraînant alors des dégâts importants au couvert forestier et mettant en péril la pérennité et la régénération de certaines parties de la forêt en créant notamment des ruptures d'équilibre au niveau du sol forestier particulièrement fragile.

2° de la circulation, notamment dans des zones vulnérables devant être protégées, de piétons, isolés ou en groupes, peu respectueux ou peu informés du milieu qu'ils fréquentent et lui causant de fortes dégradations, phénomènes aggravés par l'organisation d'activités de masse, telles que les courses d'orientation.

D'où l'instauration de zones de quiétude. Ces zones seront instaurées pour les espaces méritant une protection particulière, soit en vue de la régénération de certaines parcelles forestières, soit de par l'existence de biotopes particuliers.

La circulation en dehors des voies ouvertes à la circulation du public sera interdite et les chiens devront être tenus en laisse.

Ces zones s'identifieront donc à des zones fragilisées qu'il conviendra de protéger en limitant leur accès.

3° de la circulation libre de chiens non maîtrisés qui peuvent déranger la faune et abîmer la flore. Le chien en liberté peut en effet déranger les chevreuils et provoquer ainsi des accidents dans une population déjà en régression constante. Il peut par ailleurs déranger les oiseaux nichant au sol, telles que les bécasses ou autres oiseaux d'eau;

4° de l'utilisation d'engins bruyants ou l'organisation d'activités génératrices de bruit perturbant à la fois la faune et le public recherchant le calme et la détente.

Rekening houdend met de verschillende functies van de bosbouw, kenmerkend voor het Brussels Gewest, onder meer met de sociale en recreatieve functie die de Brusselse wouden en bossen moeten blijven vervullen in verbinding met hun ecologische rol, heeft de Regering een tekst willen voorstellen die geen catalogus van vaste en ongenueanceerde verbodsbepalingen is.

Dit ontwerp zou eerder een gedragscode en een code voor goed "gebruik" van het bos zijn die mikt op de verantwoordelijkheid van de wandelaars of de organisatoren en aanhangers van sportpraktijken.

II. Onthaal van het publiek

Waarom een onthaal van het publiek in de bossen en wouden van ons Gewest?

1. Eerst en vooral omdat het publiek deze bossen op een belangrijke wijze aandoet

Dit kan vanzelfsprekend lijken maar het is nodig eraan te herinneren.

Hoewel het Zoniënwoud, het Laarbeekbos of het Poelbos aantrekkelijke plekje vormen, blijven ze vaak broos en kunnen ze onder een te groot bezoek lijden.

Daarbij komt dat de behoeften en de houding van het publiek tegenover deze half-natuurlijke milieus zeer verschillend en soms tegensprekelijk is.

De enen zoeken een geprivilegeerd contact met de natuur buiten de paden en vermijden de mensen, de bebakingen en de bewegwijzering.

De anderen komen omwille van een speciale stemming, om er van de sfeer te genieten. Ze verwijderen zich slechts weinig of helemaal niet van de paden en banen.

Nog anderen zullen de site gebruiken als eenvoudige ontspanningsruimte en hun behoefte is dus eerder van het recreatieve soort: wandelen, grote ruimten, ontspanningsplaats, mogelijkheid aan sport te doen...

Het beheer van de bossen en wouden van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is verplicht rekening te houden met de verschillende gedragingen door de gevoelige plaatsen te beschermen en door zones voor ontspanning aan te leggen in zones die minder gevoelig zijn.

Dit is de reden dat dit ontwerp van ordonnantie dat u wordt voorgesteld een aantal onderscheiden invoert tussen de activiteiten die men in de bossen en wouden kan uitoefenen in functie van de plaats waar deze activiteiten plaatsvinden.

Zo zal een soort zone-indeling worden opgesteld met:

Tenant compte des différentes fonctions du milieu sylvestre caractéristique à la Région bruxelloise, notamment de la fonction sociale et récréative que les bois et forêts bruxellois doivent continuer à remplir en compatibilité avec leur rôle écologique, le gouvernement a voulu proposer un texte qui ne soit pas un catalogue d'interdictions fermes et sans nuances.

Ce projet serait plutôt un code de bonne conduite et de bonne «utilisation» de la forêt misant sur le sens des responsabilités des promeneurs ou des organisateurs et adeptes de pratiques sportives.

II. L'accueil du public

Pourquoi l'accueil du public dans les bois et forêts de notre Région?

1. Tout d'abord parce que le public fréquente de manière importante les bois et forêts

Cela peut paraître une évidence mais il est bon de le rappeler.

Si la forêt de Soignes, le bois du Laerbeek ou le Poelbos constituent des lieux attirants, ils sont souvent fragiles et susceptibles de souffrir d'une fréquentation excessive.

De plus, les besoins et les attitudes du public face aux milieux semi-naturels peuvent être très différents et parfois contradictoires.

Les uns rechercheront un contact privilégié avec la nature hors des sentiers évitant les humains, les balises et les panneaux.

D'autres, viendront pour trouver une ambiance particulière, pour apprécier une atmosphère. Ils s'éloignent très peu, ou pas du tout, des sentiers et voies de circulation.

D'autres encore, utiliseront le site comme un simple espace d'évasion et leur besoin sera plutôt de type récréatif: promenade, espaces libres, lieux de détente, possibilité de pratiquer un sport,...

La gestion des bois et forêts en Région de Bruxelles-Capitale se doit de prendre en compte ces différents comportements en préservant les espaces sensibles et en créant des zones d'évasion dans des milieux peu fragiles.

C'est pourquoi, le projet d'ordonnance qui vous est soumis opère un certain nombre de distinctions entre les activités que l'on peut mener dans les bois et forêts, en fonction de l'endroit où ces activités ont lieu.

Une sorte de zonage est ainsi établi avec:

1° Wegen open voor het publiek waar bepaalde activiteiten verboden zijn zoals het niet beheerste verkeer of honden bij waterlopen of waterpartijen, het gebruik van geluidsinstrumenten en het bezit van werktuigen die zouden kunnen dienen tot het weghalen van de bodem en van de flora (sikkel, bijl...). De wegen zullen door de Regering bepaald worden;

2° Verboden activiteiten buiten deze wegen die openstaan voor het publiek zoals het nachtelijke voetgangersverkeer, het organiseren van races of rally's, het auto-, motorfiets of bromfietsverkeer, en het verkeer met fietsen of op ski's;

3° Pistes speciaal ontworpen voor bepaalde activiteiten, activiteiten die dan buiten deze zones verboden zijn.

Het gaat om het verkeer van trek-, last of rijdieren dat enkel kan gebeuren op wegen voorbehouden aan ruiters;

4° Rustige gebieden waar bepaalde regels, zoals het aan de leiband houden van de hond en het verbod zich buiten de verkeerswegen die openstaan aan het publiek te begeven, zullen geëerbiedigd moeten worden.

2. Omdat het onthaal van het publiek in de bossen en wouden de instemming van het publiek kan versterken

Daarom is het noodzakelijk voor de betrokken bossen en wouden die een zeker aantal bezoeker kennen dat het onthaal in goede omstandigheden gebeurt.

Het is dit onthaal dat het beeld dat de mensen zullen onthouden van de natuurlijke ruimte bepaalt en daarbuiten de achting die ze zullen tonen voor de bescherming van het milieu.

En een beschermingsbeleid van de bossen en wouden is enkel mogelijk indien het publiek ermee instemt.

Het onthaal heeft eveneens een pedagogische rol aangezien het de kans geeft de gestelde problemen te verklaren of in tegendeel de voordelen aan te tonen van dit of dat gedrag.

Zo zal de half-natuurlijke site bijdragen tot de bewustwording van de milieubescherming.

Hoe kan men het publiek op de half-natuurlijke plaatsen onthalen?

A. Eerst en vooral door het grondgebied aan te duiden

Men moet, met inachtneming het grondgebied niet te banaliseren, het publiek toelaten de ruimte te herkennen en er zich te oriënteren.

1° des voies ouvertes à la circulation du public où certaines activités sont interdites, telles la circulation non-maîtrisée ou dans les cours et pièces d'eau des chiens, l'utilisation d'instruments sonores, et la possession d'instruments pouvant servir aux prélèvements de sol et de la flore (serpe, hache...); ces voies seront déterminées par le gouvernement;

2° des activités prohibées en dehors de ces voies ouvertes à la circulation du public, telles la circulation piétonne de nuit, l'organisation de courses ou rallyes, la circulation automobile, à cyclomoteur ou motocyclette, et la circulation au moyen de cycles ou de skis;

3° des pistes spécifiquement conçues pour certaines activités, ces activités étant alors interdites en dehors de ces espaces.

Il s'agit de la circulation d'animaux domestiques de trait, de charge ou de monture qui ne peuvent se faire que sur des pistes cavalières;

4° des zones de quiétude où certaines règles, comme la tenue du chien en laisse et l'interdiction de la circulation hors des voies de circulation ouvertes au public, devront être respectées.

2. Ensuite, l'accueil du public dans les bois et forêts permet de conforter l'adhésion du public

Dès lors, que les bois et forêts concernés connaissent une certaine fréquentation, il est nécessaire que l'accueil ait lieu dans de bonnes conditions.

C'est celui-ci qui conditionne l'image que les gens garderont de l'espace naturel et, au-delà, l'estime dans laquelle ils tiendront la protection de l'environnement.

Or, une politique de protection des bois et forêts n'est possible que si le public y adhère fortement.

L'accueil a également un rôle pédagogique parce qu'il donne l'occasion d'expliquer les problèmes posés ou, au contraire, les avantages apportés par tel ou tel comportement.

L'espace semi-naturel contribue ainsi à la prise en compte de la protection de l'environnement.

Comme accueille-t-on le public dans les espaces semi-naturels?

A. Tout d'abord en marquant le territoire

Il convient, tout en prenant garde de ne pas banaliser le territoire, de permettre au public de reconnaître l'espace et de s'y repérer.

Daarom maakt het ontwerp van ordonnantie een onderscheid tussen de paden naargelang de praktijken die er toegelaten zijn en geeft het de Regering de macht de gewone wegen en paden, de rustige gebieden en de pistes te bepalen.

Een aangepaste bewegwijzering zal het publiek toelaten de aard van de site waar het zich bevindt te herkennen.

Het is ook soms noodzakelijk, om de ruimte te beschermen, de bezoekers te leiden en hen zelfs de toegang tot bepaalde zones te ontzeggen.

Dit is het voorwerp van het rustig gebied die door een afbakening en een treffende bewegwijzering, toe zal laten de gevoelige zones te beschermen met het oog op het herstel van bepaalde bospercelen.

B. Vervolgens door het publiek in te lichten

Het publiek moet ingelicht worden daar waar het samenkomt, wanneer het er is en over dingen die het wil horen.

De Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft niet gewacht op dit ontwerp om de kennis van het bosmilieu beter te kennen en de basisregels van de eerbied voor de natuur mede te delen,

Het is zo dat een uitbreiding van de activiteiten van het bosmuseum van het Rood Klooster en van de werkzaamheden gericht op het aanleren van de eerbied voor het milieu werden gestart.

Er wordt ieder jaar een veertiendaagse van het Zoniënwoud georganiseerd en een grotere gastvrijheid voor alle publiek wordt verzekerd door het plaatsen van informatiepanelen bij de ingang van de half-natuurlijke plaatsen en op de meest opmerkelijke plekken.

Daarenboven bieden specifieke brochures het publiek de mogelijkheid hun kennis van de half-natuurlijke sites van ons Gewest te vergroten.

Besluit

Het gelijktijdig beschouwen van de functie van productie, recreatie en bewaring van de bossen en wouden van het Brussels Hoofdstedelijke Gewest dringt bepaalde wijzigingen van de bepalingen van de Boscode op.

Dit houdt in dat de gerechtelijke bepalingen een vergelijkbare moeten treffen met hetgeen men een cultuur van sociale overeenkomst zou kunnen noemen.

De toekomst van onze wouden en bossen hangt inderdaad af van de mogelijkheid van de betrokkenen (gebruikers, eigenaars, verenigingen, publieke verantwoordelijken) in een open interactief spel te stappen waar de juridisch-admi-

C'est ainsi que le projet d'ordonnance différencie les sentiers en fonction des pratiques qui y sont autorisées et habilite le gouvernement à déterminer les routes et chemins ordinaires, les zones de quiétude et les pistes.

Une signalisation adéquate permettra au public de connaître la qualification du site où il se trouve.

Il est aussi parfois nécessaire, pour préserver l'espace, de canaliser les visiteurs, voire de leur interdire momentanément l'accès de certaines zones.

C'est l'objet de la zone de quiétude qui, par une délimitation et une signalisation adéquate, permettra de protéger des zones fragilisées en vue de la régénération de certaines parcelles forestières.

B. Ensuite en informant le public

Il faut informer le public là où il se rassemble, quand il y est et en lui parlant de choses qui lui plaisent.

Le gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale n'a pas attendu la présente ordonnance pour améliorer la connaissance du milieu forestier et communiquer les principes de base du respect de la nature.

C'est ainsi qu'une extension des activités du musée forestier du Rouge-Cloître et des animations axées sur l'apprentissage et le respect de l'environnement ont été mises en place.

Une quinzaine de la forêt de Soignes est organisée chaque année et une plus grande convivialité tout public est assurée par la pose de panneaux d'information à l'entrée des sites semi-naturels et en ses endroits les plus remarquables.

Par ailleurs des brochures spécifiques permettent au public d'approfondir sa connaissance des sites semi-naturels de notre Région.

Conclusion

La prise en compte simultanée des fonctions de production, de récréation et de conservation des bois et forêts de la Région de Bruxelles-Capitale impose la modification de certaines dispositions du Code forestier.

Cela implique que les dispositifs juridiques composent avec ce que l'on pourrait appeler une culture de la transaction sociale.

L'avenir de nos bois et forêts dépend en effet de la capacité des acteurs concernés (usagers, propriétaires, associations, responsables publics) d'entrer dans un jeu interactif ouvert où se conjugue la procédure juridico-administrative

nistratieve procedures en het sociaal proces samengaat om de verscheidenheid in gebruik en functie waaruit het kenmerkend belang van de Brusselse bossen en wouden bestaat te verzekeren.

Enkele dit interactief spel zal vermijden dat de sites hun eigenheid verliezen door zich tot een domaniale en zelfs exclusieve functie te laten herleiden.

Kortom, om hun relatieve flexibiliteit te bewaren, vragen de bossen en wouden om een delicate, zowel juridische als sociale, regeling.

et les processus sociaux pour assurer la diversité des usages et fonctions qui font l'intérêt caractéristique des bois et forêts bruxellois.

Seul ce jeu peut éviter que ces sites perdent leurs spécificités en se vouant à une fonction domaniale, voire exclusive.

Bref, pour conserver leur relative flexibilité, les bois et forêts réclament une délicate régulation, à la fois juridique et sociale.

II. Algemene bespreking

Een lid wijst erop dat het ontwerp van ordonnantie ertoe strekt twee doelstellingen in overeenstemming te brengen:

- de bescherming van de natuur en van het milieu welke hoe dan ook een absolute noodzaak is;
- de sociale en de recreatieve rol van de groenvoorzieningen die met name in ons stadsgewest behoort te worden beschermd.

De memorie van toelichting van het ontwerp kent het Zoniënwoud immers een sociale en een recreatieve functie toe welke van essentieel belang is, doch preciseert dat deze functie het evenwicht op onomkeerbare wijze verstoort.

Het lid gaat ervan uit dat men niet in uitersten moet vervallen en aan een van beide doelstellingen absolute voorrang verlenen. Bij het onderzoek van het ontwerp dat wordt besproken moeten wij ons laten leiden door het gezond verstand.

Volgens de memorie van toelichting is het ontwerp van ordonnantie eerder een "code van goed gedrag en goed gebruik" dan een opsomming van strikte en ongenueanceerde verbodsbepalingen. Te oordelen naar het bepalend gedeelte begint elke afdeling van de tekst, afgezien van afdeling 5, echter met verbodsbepalingen en straffen.

In de stukken ter voorbereiding van het voorontwerp stond te lezen dat hij die in de bossen en wouden die onder de bosregeling vallen een sportieve of recreatieve groepsactiviteit (twee personen?) organiseert zonder gebruik te maken van een voertuig buiten de gewone wegen en paden wordt gestraft.

Deze bepaling is gelukkig uit de officiële tekst van het voorontwerp en van het ontwerp van ordonnantie weggevallen.

Bovendien is er op het gebied van de toepassings sfeer een belangrijke uitbreiding ten opzichte van de voorbereidende stukken waarin alleen sprake was van de bossen die onder de bosregeling vallen. Het lid meent dat het niet opgaat dat wordt verwezen naar de bossen en wouden in het algemeen terwijl het advies van de Raad van State hekelt dat er een onderscheid wordt gemaakt tussen private en openbare bossen. Het lid zou eveneens willen weten welke bossen en wouden in het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest aan particulieren toebehoren.

Het lid wijst er vervolgens op dat het Zoniënwoud zich over drie Gewesten uitstrekt. 38% ervan ligt in het Hoofdstedelijk Gewest, 56 % in het Vlaamse Gewest en 6% in het Waalse Gewest. Men moet er bijgevolg op toezien dat de regeling gelijkenissen vertoont met die van de twee andere Gewesten.

II. Discussion générale

Un membre observe que le projet d'ordonnance tend à concilier deux objectifs:

- la protection de la nature et de l'environnement qui est de toute évidence une nécessité absolue;
- le rôle social et récréatif des espaces verts qu'il est essentiel de protéger particulièrement dans notre ville/région.

L'exposé des motifs du projet reconnaît en effet à la forêt de Soignes une fonction sociale et récréative essentielle, mais précise d'autre part que cette fonction provoque des ruptures d'équilibre irréversibles.

Le membre estime qu'il ne faut pas tomber dans l'excès et donner à l'un ou à l'autre de ces objectifs un caractère absolu. L'analyse du projet en discussion doit être dominée par le bon sens.

Selon l'exposé des motifs, le projet d'ordonnance est un "code de bonne conduite et de bonne utilisation" plutôt qu'un catalogue d'interdictions fermes et sans nuance. Or, la lecture du dispositif fait apparaître que chaque section de texte, à part la section 5, débute par des interdictions et par des sanctions.

Des documents préparatoires à l'avant-projet prévoyaient de punir ceux qui organisent dans les bois et forêts soumis au régime forestier, une activité de groupe (deux personnes?) à caractère sportif ou récréatif, sans utilisation de véhicule en-dehors des routes et chemins ordinaires.

Cette disposition a heureusement disparu du texte officiel de l'avant-projet et du projet d'ordonnance.

De même, au niveau du champ d'application, il y a une extension significative par rapport aux documents préparatoires qui ne reprenaient que les forêts soumises au régime forestier. Le membre estime inadéquat de viser les bois et forêts en général (terme manquant par ailleurs dans le titre en français du projet d'ordonnance), alors que l'avis du Conseil d'Etat ne fait que critiquer une distinction entre privé et public. Le membre souhaiterait également connaître les bois et forêts appartenant à des particuliers en Région bruxelloise.

Le membre évoque ensuite le fait que la superficie de la forêt de Soignes est répartie sur trois Régions, à concurrence de 38% pour la Région bruxelloise, de 56% pour la Région flamande et de 6% pour la Région wallonne. Il faut donc être attentif au parallélisme avec la réglementation des deux autres Régions.

Het lid zou graag hebben dat hem de Vlaamse en de Waalse regelingen die van toepassing zijn op het Zoniënwoud worden bezorgd.

Het lid stelt tenslotte vast dat het ontwerp van ordonnantie heel wat machtigingen aan de Brusselse Regering bevat. Hij vraagt dat aan de Commissie een ontwerp van kaart wordt voorgelegd waarover eventueel een openbaar onderzoek zou worden georganiseerd. Op deze kaart zouden de wegen die voor het publiek toegankelijk zijn, de rustige gebieden en de ruiterspaden moeten worden vermeld. Bij het in kaart brengen zou tevens rekening moeten worden gehouden met de voorschriften van het GewOP en met de groene wandeling.

Bovendien zal de ontworpen ordonnantie tot gevolg hebben dat er heel wat meer slagbomen, afsluitingen en verbodsborden komen ten behoeve van de fietsers, de langlaufers of de ruiters. Luidens de memorie van toelichting worden de borden regelmatig vernield. Hoe zal de voorlichting worden georganiseerd?

Het lid wijst er tevens op dat er te weinig boswachters zijn en vraagt zich af wie zal zorgen voor het toezicht op de private domeinen.

Het lid dringt er tot besluit op aan dat bij het afbakenen van de rustige gebieden rekening wordt gehouden met de gebieden die thans worden bezocht door scholen en jeugdbewegingen opdat hun activiteiten niet zouden worden verstoord.

Een ander lid vindt de memorie van toelichting van het ontwerp van ordonnantie erg beknopt. Hij stelt vast dat er geen melding wordt gemaakt van de vele functies van de bossen en wouden en betreurt dat er geen rangorde bestaat van de economische, sociale en ecologische functies van het bos. De rangorde van deze functies zou moeten worden gepreciseerd ter wille van de samenhang. Indien men er bijvoorbeeld mee doorgaat om economische bosexploitaties toe te staan, heeft een bepaling waarbij aan de wandelaars wordt gevraagd de paden niet te verlaten slechts weinig zin.

De strekking van het ontwerp is vrij beperkt. De meeste van die bepalingen heeft immers alleen betrekking op het verkeer in het bos. Het voorstel van ordonnantie betreffende de Brusselse natuurcode heeft een veel ruimere strekking.

Het Zoniënwoud is een domein dat door de drie gewesten wordt beheerd. Er moet voor gezorgd worden dat dit op een harmonische manier geschiedt. Is men met de twee andere gewesten in contact getreden met het oog op het opmaken van het ontwerp van ordonnantie dat wordt besproken? Het lid vraagt tevens dat hem de vigerende bepalingen of de bepalingen in studie in de overige gewesten worden bezorgd.

Het ontwerp van ordonnantie wijzigt de wet van 19 december 1854 houdende het boswetboek. Deze wet werd

Le membre souhaite obtenir communication des réglementations régionales wallonnes et flamandes applicables à la forêt de Soignes.

Le membre constate enfin que le projet d'ordonnance prévoit de nombreuses habilitations au gouvernement bruxellois. Il demande que soit présenté à la Commission un projet de cartographie qui serait éventuellement soumis à enquête publique. Cette cartographie devrait reprendre les voies ouvertes à la circulation du public, les zones de quiétude, les pistes cavalières. La cartographie devrait également être établie en tenant compte des prescrits du PRD et de la promenade verte.

En outre, l'ordonnance en projet aura pour effet une augmentation importante du nombre de barrières, clôtures et panneaux d'interdiction s'adressant tantôt aux cyclistes, tantôt aux skieurs de fond, tantôt aux cavaliers. Or, selon l'exposé des motifs, les panneaux sont régulièrement vandalisés. Comment l'information sera-t-elle organisée?

Le membre souligne également le manque d'effectifs des gardes forestiers et se demande qui sera chargé de la surveillance dans les domaines privés.

Le membre conclut en insistant pour qu'il soit tenu compte lors de l'établissement des zones de quiétude, des zones actuellement fréquentées par les établissements scolaires et les mouvements de jeunesse afin que leurs activités ne soient pas perturbées.

Un autre membre estime fort succinct l'exposé des motifs du projet d'ordonnance. Il constate une absence de référence aux nombreuses fonctions des bois et forêts et regrette une absence de hiérarchisation entre les fonctions économique, sociale et écologique de la forêt. La hiérarchie entre ces fonctions devrait être précisée dans un souci de cohérence. Par exemple, si on continue à permettre une exploitation économique de la forêt, une disposition demandant aux promeneurs de ne pas s'écarter des chemins n'a que peu de sens.

La portée du projet est fort limitée, la grande majorité de ces dispositions concernant uniquement la circulation en forêt. La proposition d'ordonnance relative au code bruxellois de la nature a une portée beaucoup plus large.

La forêt de Soignes est un domaine géré par les trois Régions. Il faut veiller à ce que cette gestion s'opère de manière harmonisée. Des contacts ont-ils été pris avec les deux autres Régions pour l'établissement du projet d'ordonnance en discussion? Le membre demande également la communication des dispositions en vigueur ou à l'étude dans les deux autres Régions.

Le projet d'ordonnance modifie la loi du 19 décembre 1854 contenant le Code forestier. Cette loi n'était plus

niet meer in acht genomen. De tekst van het ontwerp is minder strikt en bijgevolg beter aangepast aan de werkelijkheid. Er zal echter moeten op toegezien worden dat de nieuwe wetgeving wordt nageleefd. Hoe zullen het toezicht en de controle, enerzijds, en de voorlichting en de pedagogische aspecten anderzijds worden geregeld?

In afdeling 5 scheidt de Regering verplichtingen voor zichzelf. Deze verplichtingen zijn zeer algemeen en nadere omschrijvingen zijn noodzakelijk.

Tenslotte wijst het lid erop dat het van belang is markeringen aan te brengen en dat het noodzakelijk is naar een goede indeling van de gebieden te zoeken.

Spreeker merkt op dat het ontwerp bestaat in een opsomming van straffen. Sorteert het bewustmaken en het opvoeden van het publiek niet meer effect?

Er moet aandacht worden besteed aan de regelingen die bestaan in de andere gewesten ten einde tot enige harmonisering te komen.

Tenslotte wijst het lid op de vele machtigingen aan de Regering waarin het ontwerp dat wordt besproken voorziet.

Een ander lid vindt eveneens dat het ontwerp van dwingende aard is en wenst dat het wordt verfiijnd.

Hij wijst er eveneens op dat de verschillende gewestelijke regelingen op elkaar afgestemd moeten worden en wenst dat de Raad wordt betrokken bij de afbakening van de gebieden waarvan sprake in het ontwerp.

De volgende spreker geeft toe dat er wetgevend moet worden opgetreden wegens de grote toeloop van bezoekers in het Zoniënwoud. De recreatie is er de oorzaak van dat hellingen in het bos afkalven.

Het lid wenst dat de minister de lijst geeft van de bossen en de wouden waarop het ontwerp van ordonnantie van toepassing is.

Het lid wijst er eveneens op dat rustige gebieden per definitie van tijdelijke aard zijn daar het om gebieden gaat waar het milieu herstelt. In het kader van de afbakening ervan zouden verenigingen, zoals onder meer de "Liga van de Vrienden van het Zoniënbos" om advies moeten worden gevraagd.

Er moet worden vermeden dat er te veel borden worden geplaatst. Het aantal en de grootte ervan moeten worden beperkt. Er is een geschikte design nodig.

Heeft het ontwerp van ordonnantie dat wordt besproken betrekking op het plukken van paddestoelen?

Heeft het verschil tussen het bedrag van de boeten opgelegd door artikel 176sexies en artikel 176septies te maken met de aangestichte schade?

respectée. Le texte du projet est moins strict et donc mieux adapté à la réalité. Toutefois, il faudra quand même veiller à faire respecter la nouvelle législation. Comment seront organisés la surveillance et le contrôle d'une part, l'information et la pédagogie d'autre part?

A la section 5, le gouvernement se crée des obligations envers lui-même. Ces obligations sont très générales; des précisions sont nécessaires.

Enfin, le membre souligne l'importance du marquage de l'information et la nécessaire recherche d'un zonage de qualité.

L'intervenant remarque que le projet consiste en une énumération de sanctions. La sensibilisation et l'éducation du public ne sont-elles pas plus efficaces?

Il faut être attentif aux réglementations existant dans les autres Régions en vue d'arriver à une certaine harmonisation.

Enfin, le membre souligne les nombreuses habilitations au gouvernement prévues par le projet en discussion.

Un autre membre estime également le projet coercitif et souhaite qu'il soit affiné.

Il insiste aussi sur la nécessaire harmonisation entre les diverses réglementations régionales et souhaite que le Conseil soit associé à la détermination des zones prévues par le projet.

L'orateur suivant reconnaît la nécessité d'une législation en fonction des succès de fréquentation de la forêt de Soignes. Les activités de loisirs sont la cause de la dégradation des zones pentues de la forêt.

Le membre souhaite que le ministre communique la liste des bois et forêts auxquels le projet d'ordonnance s'applique.

Le membre souligne également le caractère par essence temporaire des zones de quiétude, qui sont des zones de régénération. Il conviendrait de consulter des associations, et notamment la Ligue des amis de la forêt de Soignes, pour leur fixation.

Il faut éviter la multiplication des panneaux; leur nombre et leur taille doivent être limités. Un design adéquat s'impose.

La cueillette des champignons est-elle visée par le projet d'ordonnance en discussion?

La différence entre le montant des amendes prévues par l'article 176sexies et par l'article 176septies est-elle liée aux dégâts commis?

Het lid wijst er tenslotte op dat er personeel nodig is om de ordonnantie te doen naleven en gaat ervan uit dat er voor het Brusselse Gewest een bijzondere wetgeving noodzakelijk is gelet op de grote toeloop van bezoekers in het Brusselse gedeelte van het Zoniënwoud.

Een ander lid wijst erop dat het beheer van het Zoniënwoud in samenspraak met de twee andere gewesten moet geschieden.

Het ontwerp van ordonnantie machtigt de Regering ertoe de verschillende gebieden af te bakenen. Welke criteria worden daarbij gehanteerd? De Raad moet bij de afbakening van deze gebieden worden betrokken.

Zal er een begrotingspost worden ingevoerd voor de markering ten gevolge van de ordonnantie?

Het lid wenst eveneens te weten of het ontwerp is voorgelegd aan de Raad voor het Leefmilieu en aan de Brusselse Hoge Raad voor Natuurbehoud, en zo ja wat hun advies was.

Zijn de boswachters bevoegd om de overtredingen vast te stellen en proces-verbaal op te maken?

Tenslotte wijst het lid op de sociale rol van het Zoniënwoud.

Een commissielid vindt dat het ontwerp dat wordt besproken dirigistisch is en tezeer van dwingende aard is.

Dit lid wijst op het belang van de coördinatie tussen de gewesten en maakt een vergelijking met de bepalingen over de jacht.

Hij wenst ook duidelijk te weten wat de toepassings sfeer is van het ontwerp van ordonnantie en herinnert er in dat opzicht aan dat sommige bossen, zoals het Poelbos, natuurreservaten zijn waar striktere regels gelden.

Tenslotte is hij er eveneens voorstander van om de verenigingen, zoals bijvoorbeeld de Liga van de Vrienden van het Zoniënbos te betrekken bij de bespreking van dit ontwerp van ordonnantie.

Een andere spreker stelt zich vragen over de opmerkingen over het repressieve karakter van het ontwerp van ordonnantie: enerzijds is dit ontwerp niet alleen bestraffend, anderzijds is de bestraffing noodzakelijk. De bescherming van de groenvoorzieningen vergt een regelgeving en bijgevolg straffen die eraan verbonden zijn. De overtredingen moeten duidelijk omschreven worden en de straffen moeten een afschrikkingseffect hebben.

Bovendien moet men zich de middelen gunnen om de ordonnantie toe te passen en bijgevolg zullen er boswachters in dienst moeten worden genomen. Het lid wil eveneens dat aan de commissie een kaart wordt bezorgd en wenst tevens dat de gewestelijke regelingen in de mate van het mogelijke op elkaar worden afgestemd.

Le membre souligne enfin la nécessité de moyens humains pour faire respecter l'ordonnance et considère qu'une législation spécifique à la Région bruxelloise se justifie vu l'importante fréquentation de la partie bruxelloise de la forêt de Soignes.

Un autre membre souligne que la gestion de la forêt de Soignes doit s'envisager en relation avec les deux autres Régions.

Le projet d'ordonnance habilite le Gouvernement à déterminer les diverses zones. Quels critères seront utilisés? Il importe d'associer le Conseil à cette détermination des zones.

Un poste budgétaire est-il prévu pour la signalisation résultant de l'ordonnance?

Le membre souhaite également savoir si le projet a été soumis au Conseil de l'Environnement et au Conseil supérieur de la Conservation de la Nature et dans l'affirmative, quel a été leur avis.

Les gardes forestiers sont-ils compétents pour constater les infractions et dresser procès-verbal?

Enfin, le membre insiste sur le rôle social de la forêt de Soignes.

Pour un commissaire, le projet en discussion est dirigiste et trop coercitif.

Ce membre insiste sur l'importance de la coordination inter-régionale, et trace un parallèle avec les dispositions relatives à la chasse.

Il souhaite également connaître avec précision le champ d'application du projet d'ordonnance et rappelle à cet égard que certains bois, tel le Poelbos, sont aussi des réserves naturelles soumises à des réglementations plus strictes.

Enfin, il est également partisan d'associer les associations, par exemple la Ligue des amis de la forêt de Soignes, à la discussion du présent projet d'ordonnance.

Un autre intervenant s'interroge sur les observations relatives au caractère répressif du projet d'ordonnance: d'une part ce projet n'est pas uniquement répressif, d'autre part la répression est nécessaire. La protection des espaces verts impose une réglementation et donc des sanctions qui y sont associées. Les infractions doivent être clairement précisées et les sanctions doivent être dissuasives.

Il faut en outre se donner les moyens d'appliquer l'ordonnance et dès lors des gardes forestiers devront être embauchés. Le membre est également favorable à la communication d'une cartographie à la commission et souhaite aussi une harmonisation des réglementations régionales dans la mesure des possibilités.

III. Aanvullende uiteenzetting van de Minister

De Minister wilt eerst en vooral de commissieleden danken voor de belangstelling die ze tonen voor het ontwerp van ordonnantie. Als bewijs heeft de Minister de vele vragen waarop hij vandaag een antwoord zal geven.

Eerst en vooral wat het toepassingsgebied van de ordonnantie betreft, is het vanzelfsprekend dat deze ordonnantie vooral op het Zoniënwoud zal toegepast worden.

Maar zoals dit herinnerd werd tijdens de inleidende redevoeringen heeft het ontwerp niet alleen betrekking op de wouden van het Gewest, maar ook op de gewestelijke bossen van Jette (Dielegem, Laarbeek en Poelbosch) evenals op de bossen van het OCMW van de Stad Brussel (Verrewinkel en Buysdelle).

We moeten deze bewering nu evenwel nuanceren: het ontwerp van ordonnantie heeft betrekking op het verkeer in de bossen en wouden. Zoals de Raad van State ons herinnert, bestaan er al bepaalde bepalingen die het verkeer in de natuurreservaten behandelen (De artikelen 12 en 13 van de wet van 12 juli 1973 op de bescherming van de natuur, geven de Ministers van landbouw (= de Regering) de bevoegdheid reglementen op te stellen met betrekking op het verkeer in natuurreservaten buiten de wegen en paden die openstaan voor het openbaar verkeer, evenals de reglementen voor de bewaking en voor de politie van de natuurreservaten. In toepassing van deze artikelen werd het ministerieel besluit van 25 oktober 1975 dat het reglement met betrekking tot de bewaking, de politie en het verkeer in de domaniale natuurreservaten buiten de paden open aan het publiek regelt, goedgekeurd; het artikel 5 van dit besluit werd toepasbaar gemaakt voor de erkende natuurreservaten krachtens het artikel 2 van het Besluit van de Executieve van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 25 oktober 1990 met betrekking tot de erkenning en de betoelaging van de natuurreservaten).

De ordonnantie heeft niet de roeping deze bepalingen te vervangen.

Dit is de reden waarom bepaalde bossen en wouden die als natuurreservaten voorkomen niet onder het toepassingsgebied van de ordonnantie vallen.

Hieromtrent valt op te merken dat wat het verkeer betreft het stelsel van natuurreservaat hetzelfde zal zijn als dit voor de rustzones (verboden er te circuleren buiten de wegen opgesteld voor de circulatie van het publiek).

Een lid vraagt zich af of er privé bossen en wouden bestaan in het Brussels Gewest. Het Boswetboek onderscheidt twee categorieën van bossen en wouden in functie van de hoedanigheid van de eigenaar: de eerste, die betrekking heeft op de openbare bossen waarvan het beheer onderworpen is aan het bosstelsel en de tweede betrekking heeft op de privébossen. Het ontwerp is van toepassing op beide (bossen en wouden in het algemeen). De Raad van State heeft hierom-

III. Exposé complémentaire du ministre

Le ministre voudrait tout d'abord remercier les commissaires pour l'intérêt qu'ils portent au projet d'ordonnance. Il en veut pour preuve, les multiples questions dont il a l'honneur de d'apporter les réponses aujourd'hui.

Tout d'abord concernant le champ d'application de l'ordonnance, il est bien évident que l'ordonnance s'appliquera principalement à la forêt de Soignes.

Mais, comme cela fut rappelé lors du discours introductif, le projet s'applique aux bois et forêts de la Région, à savoir également les bois régionaux de Jette (Dielegem, Laarbeek et Poelbosch) ainsi que les bois du CPAS de la Ville de Bruxelles (Verrewinkel et Buysdelle).

Il nuance à présent légèrement cette affirmation: le projet d'ordonnance s'applique à la circulation dans les bois et forêts. Comme le rappelle le Conseil d'Etat, il existe déjà certaines dispositions traitant de la circulation dans les réserves naturelles (les articles 12 et 13 de la loi du 12 juillet 1973 sur la conservation de la nature, habilite le Ministre de l'Agriculture (= le Gouvernement) à établir les règlements relatifs à la circulation dans les réserves naturelles en dehors des routes et chemins ouverts à la circulation publique, ainsi que les règlements de surveillance et de police des réserves naturelles. En application de ces articles, a été adopté l'arrêté ministériel du 23 octobre 1975 établissant le règlement relatif à la surveillance, la police et la circulation dans les réserves naturelles domaniales, en dehors des chemins ouverts à la circulation publique; l'article 5 de cet arrêté a été rendu applicable dans les réserves naturelles agréées, en vertu de l'article 3 de l'arrêté de l'Exécutif de la Région de Bruxelles-Capitale du 25 octobre 1990 concernant l'agrément et le subventionnement des réserves naturelles).

L'ordonnance n'a pas la vocation de remplacer ces dispositions.

C'est pourquoi, certains bois et forêts repris en réserves naturelles ne rentrent pas dans le champ d'application de l'ordonnance.

Il est à noter à ce propos que, en ce qui concerne la circulation, le régime de la réserve naturelle sera le même que celui des zones de quiétude (interdiction de circuler en dehors des voies ouvertes à la circulation du public).

Enfin, un commissaire s'interroge de savoir s'il existe des bois et forêts appartenant à des particuliers en Région bruxelloise. Le Code forestier distingue deux catégories de bois et forêts en fonction de la qualité du propriétaire: la première, qui recouvre les forêts publiques dont la gestion est soumise au régime forestier et la seconde reprenant les forêts privées, dont la gestion n'est soumise qu'exceptionnellement à un régime particulier. Le projet s'applique aux

trent doen opmerken dat men niet inzag, voor zover het ontwerp de bescherming en de begunstiging van de ecologische en de sociale rol van de bossen en wouden beoogt, hoe men een op basis van welk criterium, in functie van het zo nagestreefde doel, een onderscheid zou kunnen maken tussen de openbare en privé-bossen.

We moeten ten slotte onderstrepen dat dit onderscheid eerder theoretisch is want er zouden in het Brussels Gewest geen bossen en wouden bestaan die aan privé-personen toebehoren.

Enkele leden van deze commissie hebben gewag gemaakt van een te dirigistisch ontwerp, en zelfs van een opsomming van sancties zonder nuances. Dit gevoel lijkt me geheel onterecht. Het ontwerp dat uw wordt voorgelegd is integendeel zeer genuanceerd.

Vergeten we niet dat artikel 165 van de wet van 19 december 1854 die de boscode omvat iedereen bestrafte die zich buiten de gewone wegen en paden begaf.

Het ontwerp is genuanceerder aangezien dit het betreden buiten de wegen geopend voor het publiek niet verbiedt. Enkel in de rustzones, omwille van de gevoeligheid van het bos, wordt elk verkeer buiten de wegen verboden. Dit ontwerp is dus minder bedwingend.

Het ontwerp is eveneens minder bedwingend dan in het Waalse Gewest (het ontwerp van Waals decreet voorziet in zijn artikel 192 het verbod om zich buiten de aangeduide rijbanen, wegen en paden te begeven en verplicht in zijn artikel 190 om de honden aan de leiband te houden).

In het Vlaamse Gewest, verbiedt het Bosdecreet van de Vlaamse Gemeenschap van 13 juni 1990 en zijn uitvoeringsbesluit van 22 juli 1993 houdende de toegankelijkheid en het occasionele gebruik de wegen verlaten en verplicht het in zijn artikel 7, de honden aan de leiband te houden.

Het ontwerp beoogt twee artikelen van een geheel van schikkingen te wijzigen.

De Minister wil ten slotte even stilstaan bij de algemene formulering van het ontwerp. Het zou waarschijnlijk aangenamer geweest zijn het ontwerp op te stellen met het opsommen van een geheel van juiste gedragingen in de bossen en wouden. Het Waalse Gewest had trouwens voor deze methodologie gekozen in zijn voorontwerp. Hij weerstond niet aan het onderzoek van de Raad van State die deed opmerken dat het grootste gedeelte van de moeilijkheden die opgesomd werden, onder meer voortvloeien uit de gebruikte methode, te weten een beschrijving van het goed gedrag. Deze problemen zouden grotendeels wegvallen indien men beroep deed op de methode die gebruikelijk is in het strafrecht, en die, trouwens ook voor de Boscode, bestaat uit welomschreven gedragingen die veroordeeld moeten worden en op de sancties die deze bestraffen.

deux (des bois et forêts en général). Le Conseil d'Etat avait fait remarquer à cet égard que dans la mesure où le projet entend protéger et favoriser le rôle écologique et social des bois et forêts, on n'apercevait pas sur base de quel critère, en rapport avec le but ainsi poursuivi, on pourrait envisager de faire une distinction entre les bois publics et les bois des particuliers.

Le ministre souligne enfin que cette distinction est assez théorique car il n'existerait pas en Région bruxelloise de bois et forêts appartenant à des particuliers.

Certains membres de cette commission ont fait état d'un projet trop dirigiste, voire une énumération de sanctions sans nuances. Ce sentiment lui paraît totalement injustifié. Le projet qui est soumis est, au contraire, extrêmement nuancé.

N'oublions pas que l'article 165 de la loi du 19 décembre 1854 contenant le Code forestier sanctionnait quiconque circulerait en dehors des routes et chemins ordinaires.

Le projet est plus nuancé puisqu'il n'interdit pas la circulation en dehors des voies ouvertes à la circulation du public. Seulement, dans les zones de quiétude, en raison de la fragilité de la forêt, toute circulation en dehors des chemins sera interdite. Le projet est donc moins coercitif.

Le projet est également moins coercitif qu'en Région wallonne (le projet de décret wallon prévoit en son article 192 l'interdiction de circuler en dehors des routes, chemins et sentiers balisés et oblige, en son article 190 à tenir les chiens en laisse).

En Région flamande, le décret forestier de la Communauté flamande du 13 juin 1990 et son arrêté d'exécution du 22 juillet 1993 relatif à l'accessibilité et l'utilisation occasionnelle des forêts interdit, en son article 5, au public de quitter les chemins forestiers et oblige, en son article 7, à tenir les chiens en laisse.

Le projet vise à remplacer deux articles d'un ensemble de dispositions.

Le ministre en revient à la formulation générale du projet. Il eut été sans doute plus sympathique de rédiger ce projet en décrivant un ensemble de bons comportements dans les bois et forêts. Cette méthodologie avait d'ailleurs été choisie par la Région wallonne dans son avant-projet. Il ne résista pas à l'analyse du Conseil d'Etat qui fit remarquer que «la plupart des difficultés qui viennent d'être évoquées trouvent, notamment, leur origine dans la méthode utilisée, à savoir la description du bon comportement dans les bois et forêts. Ces difficultés seraient, en grande partie, éliminées si l'on recourait à la méthode habituelle utilisée en droit pénal, et qui, du reste, l'est par le Code forestier lui-même, à savoir celle consistant à incriminer des comportements précis et à prévoir les sanctions qui les frappent».

Nochtans stond de Regering gunstig tegenover een preliminair artikel waarin aangedrongen werd op noodzakelijke verzoening tussen de recreatieve en de ecologische functie van het woud.

Sommige leden hebben zich terecht zorgen gemaakt over de noodzakelijke coördinatie met de twee andere Gewesten.

De bijzondere wet voorziet, zonder er de modaliteiten van te omschrijven in een overleg op dit gebied (art. 6, § 2). Daarom werd het Brussels voorontwerp naar de Regeringen van de twee andere Gewesten gestuurd (hetgeen nooit werd gedaan door het Waalse Gewest, noch door het Vlaamse Gewest). Maar ons schrijven is onbeantwoord gebleven.

Tijdens de besprekingen voor een uniforme bewegwijzering in de wouden, is onze wens eveneens dode letter gebleven: Vlaanderen heeft een bewegwijzering goedgekeurd zonder enig echt overleg.

Wij zullen in de mate van het mogelijke trachten een maximum aan uniformiteit te verkrijgen. Maar het lijkt ondenkbaar, omwille van de kenmerken eigen aan het Zoniënwoud, gelijk wie te verplichten zich enkel op de wegen te verplaatsen en de hond aan de leiband te doen houden. Een toegepaste regel is eveneens een aanvaarde regel.

Een lid stelt de vraag naar de hiërarchie tussen de verschillende functies van het bos. Moet men de voorkeur geven aan de producerende functie, de ecologische functie dan wel aan de recreatieve functie van de wouden in het Brussels Gewest?

De vraag is zeker delicaat en moet volgens mij ongetwijfeld het voorwerp uitmaken van een debat in deze commissie. De formulering van het ontwerp is volgens mij een compromis tussen de recreatieve functie en de ecologische functie van het woud. Ik heb al de gelegenheid gehad ernaar te verwijzen tijdens mijn inleidende uiteenzetting en ik zal enkele verduidelijkingen geven tijdens de analyse van het begrip rustig gebied.

Verscheidene commissarissen maken zich zorgen over het eventuele te veel aan borden. Het Instituut bestudeert op dit ogenblik het middel om dit niet alleen te voorkomen maar tevens de wijze waarop deze beter in het bos kunnen geïntegreerd worden (voorkomen dat ze een vlek vormen).

Verschillende informatiepanelen, die zich in het bos integreren, werden reeds geplaatst of zullen binnenkort geplaatst (samenwerking Belgische Natuur- en Vogelreservaten).

Wat de sensibilisering betreft die aangehaald wordt door verscheidene commissarissen, is het duidelijk dat zo'n ontwerp moet samengaan met een beleid van informatie en sensibilisering van publiek, maar ook een bepaald doelpubliek: jeugdbewegingen, eigenaars van honden, houtvesters enz... Het Instituut bereidt trouwens actief deze informatie-campagne voor.

Toutefois, le gouvernement serait favorable à un article préliminaire insistant sur la conciliation nécessaire entre la fonction récréative et la fonction écologique de la forêt.

Certains membres se sont inquiétés à juste titre, de la nécessaire coordination avec les deux autres Régions.

La loi spéciale elle-même prévoit (en son art. 6, § 2), sans en préciser les modalités, une concertation en la matière. C'est pourquoi, l'avant-projet bruxellois a été envoyé au gouvernement des deux autres Régions (ce qui n'a jamais été fait ni par la Région wallonne ni par la Région flamande). Ce courrier est resté lettre morte.

Lors de discussions pour une signalisation uniforme en forêts, notre souhait est également resté lettre morte: la Flandre a adopté une signalisation sans aucune véritable concertation.

Nous tenterons dans la mesure du possible, d'obtenir un maximum d'uniformité mais il apparaît, en raison des caractéristiques propres de la forêt de Soignes, inconcevable d'obliger quiconque à circuler uniquement sur les chemins ou de tenir son chien en laisse. Une règle appliquée est également une règle acceptée!

Un commissaire pose la question de la hiérarchie entre les diverses fonctions de la forêt. Faut-il privilégier la fonction productrice, la fonction écologique ou encore la fonction récréative des forêts en Région bruxelloise.

La question est assurément délicate et doit faire l'objet d'un débat au sein de cette commission. La formulation du projet est un compromis entre la fonction récréative et la fonction écologique de la forêt. Le ministre a déjà eu l'occasion d'y faire référence lors de son intervention introductive et certaines précisions vous seront données lors de l'examen de la notion de zone de quiétude.

Divers commissaires s'inquiètent de l'éventuelle surcharge de panneaux. L'Institut étudie actuellement le moyen pour non seulement éviter une surcharge mais également de mieux les intégrer dans la forêt (éviter de faire «tache»).

Divers panneaux d'information, s'intégrant dans la forêt, ont déjà été placés ou le seront dans un avenir proche (collaboration avec les RNOB).

Quant à la sensibilisation évoquée par certains commissaires, il est évident qu'une telle ordonnance doit s'accompagner d'une politique d'information et de sensibilisation à l'égard de tout public mais également vis-à-vis de certains publics cibles: mouvements de jeunes, propriétaires de chiens, forestiers etc... L'Institut prépare d'ailleurs activement cette campagne d'information.

Naast bepaalde reeds bestaande brochures, die een groot succes kennen, hetgeen aantoonde dat ze bij het publiek aanslaan (Ontdek het Zoniënwoud, Verdrongen Kinderen, Rood Klooster...) wordt aan een brochure gewerkt die specifiek de bewegingen in het Zoniënwoud zal behandelen. Diverse borden, ontworpen met oog op de integratie in het woud, zijn en zullen vervaardigd worden.

De Minister verkiest een beleid van preventie boven een beleid van repressie, hetgeen niet moet beletten dat in bepaalde gevallen strenger moet worden opgetreden, met eventueel een versterking van het personeel dat van andere diensten komt, indien bepaalde bosgebruikers bepaalde regels niet willen eerbiedigen. En ik denk hier meer in het bijzonder aan bepaalde gebruikers van ATF's.

Alvorens de vraag van de rustige gebieden aan te snijden, wenst hij een commissielid geruststellen in verband met zijn mycologische passie. Behalve in de rustige gebieden zal u verder op delicate wijze uw morilles, kampernoelies en andere boleten, kunnen plukken.

Wat betreft het begrip rustig gebied, geeft het artikel 176*duodecis* de Regering de bevoegdheid om het rustig gebied te bepalen. Het rustig gebied vloeit voort uit een noodzakelijk compromis tussen de recreatieve en ecologische functies van het woud. Kan men zich inderdaad veroorloven om de ecologische functie bovenaan de hiërarchische ladder van de functies van het woud te hijsen? Omwille van de beperkte ruimte van ons grondgebied, denk ik van niet.

Het rustig gebied is een stuk woud dat kwetsbaarder is en waar men het betreden ervan, hetgeen een bron van vernieling is, moet beperken om deze situatie te verhelpen.

De oorsprong van deze grotere kwetsbaarheid kan veelzijdig zijn: overdreven bewandelen, erosie door een frequent berijden door de alle-terrein-fietsen, natuurlijke erosie, nieuwe aanplantingen, nestzone, erosie te wijten aan boswerken enz...

Hun uitgestrektheid bedraagt zowat 10% van het Zoniënwoud.

In deze zones moeten de honden aan de leiband worden gehouden en zal het betreden buiten de wandelpaden verboden zijn.

Het lijkt de Minister nuttig dat de Heer Serge Kempeneers en de Heer Xavier Lejeune van het BIM nauwkeurig op uw vragen zouden antwoorden. Hij laat hen dus aan het woord maar benadrukt het volgende: een vroegere kwetsbare zone kan minder kwetsbaar geworden zijn omdat men er het verkeer gedurende enkele jaren heeft verboden. Deze kwalificatie is dan niet meer nodig voor dat stuk. Het instrument moet dus soepel gebruikt kunnen worden. Het lijkt moeilijk via een ordonnantie de rustige gebieden te bepalen.

Outre certaines brochures déjà élaborées, et remportant un franc succès ce qui démontre bien l'attrait du public (Découvrez la forêt de Soignes, Enfants Noyés, Rouge-Cloître...), une brochure concernant spécifiquement la circulation en forêt sera élaborée. Divers panneaux, élaborés dans un souci d'intégration à la forêt sont et seront encore élaborés.

Le ministre préfère une politique de prévention à celle de la répression. Ce qui ne doit pas empêcher dans certains cas certaines opérations plus coercitives, avec éventuellement un renfort de personnel provenant d'autres services, si certains utilisateurs de la forêt ne veulent pas respecter certaines règles. Il pense tout naturellement à certains utilisateurs de VTT.

Avant d'aborder la question des zones de quiétude, le ministre voudrait rassurer un commissaire sur ses passions mycologiques. Sauf dans les zones de quiétude, il pourra délicatement cueillir morilles, agarics ou autres bolets. Venons en à certaines remarques concernant la notion de zone de quiétude.

L'article 176*duodécies* habilite le gouvernement à déterminer les zones de quiétude. La zone de quiétude est issue d'un compromis nécessaire entre les fonctions récréatives et écologiques de la forêt. Peut-on en effet se permettre d'élever la fonction écologique au sommet d'une hiérarchie des fonctions de la forêt? En raison de l'exiguïté de notre territoire, le ministre ne le pense pas.

La zone de quiétude s'identifie à une parcelle de la forêt fragilisée dont il convient de limiter la circulation, source de dégradation pour remédier à cette situation.

Les origines de cette fragilisation peuvent être multiples: piétinement excessif, érosion par un passage fréquent de vélos tous terrains, érosion naturelle, plantation nouvelle, zone de nidification, érosion due à des travaux forestiers etc...

Leur étendue avoisinera 10% de la forêt de Soignes.

Dans ces zones, les chiens devront être tenus en laisse et la circulation sera interdite en dehors des chemins.

Le ministre a estimé utile que Monsieur Serge Kempeneers et Monsieur Xavier Lejeune de l'IBGE puissent répondre précisément aux questions plus techniques. Il insiste cependant encore sur ceci: une zone fragile au départ, peut l'être moins dans la mesure où la circulation a été interdite pendant quelques années. Elle ne méritera donc plus cette qualification. L'instrument doit donc bénéficier de souplesse. Il paraît donc difficile de désigner par ordonnance. Ces zones de quiétude.

IV. Uiteenzettingen van de twee experten van het BIM

De heer Serge Kempeneers preciseert dat de rustige gebieden een speciale bescherming genieten. Ze vullen een aantal andere bestaande statuten aan zoals het natuurreservaat.

Het gaat om gebieden die in meer of mindere mate kwetsbaar zijn. De duur van de bescherming kan verschillend zijn: sommige gebieden worden enkele maanden beschermd, andere een tiental jaren. Het betreft jonge aanplantingen op een oppervlakte van ongeveer 50 hectaren van het Zoniënwood op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Sommige gebieden zijn al afgesloten en genieten een bijzondere bescherming.

Er bestaan heraanplantingsgebieden: sommige gebieden waaraan schade is toegebracht moeten beschermd worden zodat de grasachtige planten en struiken opnieuw kunnen groeien en de bodemerosie beperkt wordt (dat is het geval voor de gebieden waar bomen omgehakt worden of waar er gemakkelijk erosie ontstaat). Deze gebieden zijn zandhellingen, valleitjes, vroegere gebieden van zandafgraving... Ze staan bloot aan erosie en de grasachtige planten zijn er verdwenen. Het zijn migratie- en voortplantingsgebieden van bepaalde diersoorten (bijvoorbeeld de padden van de vijvers aan het Rood Klooster). Andere gebieden vragen om bescherming, bijvoorbeeld gebieden waar snippen en reeën voorbijtrekken of een schuilplaats zoeken: deze diersoorten moeten in het Zoniënwood beschermd worden. De plantengroei is er zeer kwetsbaar (zoals de leucobrium gleucum, een mossoort in de vorm van kussentjes die zeer gegeerd is bij de bloemkwekers en de liefhebbers van Chinese tuintjes).

Deze gebieden moeten eventueel beschermd worden om de kwaliteit van het water veilig te stellen. Er is een belangrijk hydrografisch net in het Zoniënwood: naast de oppervlaktewateren neemt de BIWD ook grondwater af. Deze gebieden moeten soms een bijzondere bescherming krijgen.

Voor elk gebied en voor elke functie is er vraag naar bescherming op verschillende niveaus (in bepaalde gebieden is er meer speelruimte).

Er bestaat wel een hiërarchie in de beschermde gebieden van het Zoniënwood maar een principe blijft overal gelden: de stilte moet bewaard worden.

De stilte moet in het volledige beschermde gebied van het Zoniënwood nageleefd worden.

Het publiek moet geïnformeerd worden met middelen die volledig in het bos passen. De borden zijn in hout en de inlichtingen worden in een kleur aangebracht die bij de kleurschakeringen van het Zoniënwood past, zelfs in de

IV. Exposés des deux experts de l'IBGE

M. Serge Kempeneers précise que les zones de quiétude sont des sites où s'exerce une protection spéciale, qui supplée à un certain nombre d'autres statuts existants comme la réserve naturelle.

Il s'agit des territoires qui présentent une certaine fragilité ou une certaine sensibilité, variable dans le temps (certaines zones sont protégées quelques mois et d'autres pendant une dizaine d'années). Ce sont des jeunes plantations qui sont touchées sur une superficie de \pm 50 hectares de la forêt de Soignes située en Région bruxelloise. Certaines de ces zones sont déjà clôturées et font déjà l'objet de protections spéciales.

Il y a des zones de recolonisation : certains terrains ayant été dégradés doivent faire l'objet d'une protection pour que la strate herbacée ou la strate arbustive se réimplante et limite l'érosion du sol (c'est le cas dans des zones d'abatage ou dans des zones sensibles à l'érosion). Ces zones sont des pentes fortes sablonneuses, les vallons, les anciennes carrières,.... Elles sont sensibles à l'érosion et la strate herbacée y a disparu. Ce sont des zones de migration animale ou des territoires de reproduction (p.e. les crapauds des marais au Rouge-Cloître). D'autres territoires méritent protection; ce sont des zones de passage ou des zones-refuge pour la bécasse et le chevreuil p.e., espèces qu'il y a lieu de préserver dans la forêt de Soignes. Ce sont des terrains fragiles au niveau de la végétation (p.e. la mousse en coussinets - leucobrium gleucum - qui fait l'objet de prélèvements importants par les fleuristes ou les amateurs de jardins chinois).

Ce sont éventuellement les zones qu'il y a lieu de protéger pour préserver la qualité de l'eau. Il y a un réseau hydrographique important en forêt de Soignes, il s'agit d'eaux de surface mais également de zones prélèvements d'eaux souterraines par l'IBDE. Ces zones nécessitent également parfois des protections particulières.

Pour chacune de ces zones, pour chacune de ces fonctions, des desiderata hiérarchisés en matière de protection ont été introduits (dans certains zones une plus grande souplesse est possible).

S'il y a une hiërarchie au niveau des zones de protection sur l'ensemble de la forêt de Soignes, un principe demeure d'application: le silence doit y être préservé.

Cette zone de silence doit être respectée sur l'ensemble du périmètre classé de la forêt de Soignes.

Tout ce qui est fait pour informer le public doit l'être avec des outils qui s'intègrent parfaitement dans le paysage forestier. Les panneaux sont en bois avec des informations dans des couleurs qui s'harmonisent avec l'ensemble des

gebieden vlak bij het wegverkeer (Terhulpssteenweg en de Lorrainedreef).

De heer Xavier Lejeune geeft enkele verduidelijkingen omtrent de jonge aanplantingen en de schuilplaatsen.

Een van de functies van het Zoniënwoud is de productie van kwaliteitshout (de jongste verkoop van dit soort hout heeft 47 miljoen opgebracht). Dit kwaliteitshout is het produkt van de bosbouw die van een systeem van regelmatige hoogstammige bomen overschakelt naar een systeem van plenteren; de gebieden voor kunstmatige regeneratie worden in tijd en ruimte verspreid om aanplantingen van een verschillende ouderdom te verkrijgen (het was te laat voor een natuurlijke regeneratie).

Dat geldt ook voor de rustige gebieden waar men soms tracht soorten van voor de Oostenrijkse periode opnieuw te laten groeien. In de gebieden voor kunstmatige regeneratie bevinden zich de bomen die 150 tot 200 jaar oud zijn. Het bestuur past er bij de aanplantingen een wisselperiode van vier jaar toe. De wandelaars kunnen er zonder het te weten schade toebrengen indien ze het gebied veelvuldig betreden.

De heer Xavier Lejeune onderstreept dat in die gebieden de zaaigebieden en de jonge aanplantingen ten minste 10 jaar tegen de wandelaars en het wild beschermd moeten worden. Deze gebieden worden ofwel volledig afgesloten of aangeduid met borden om het publiek te verhinderen deze gebieden te betreden.

gammes chromatologiques de la Forêt, même s'ils sont situés à un endroit directement confronté à la circulation routière (chaussée de la Hulpe et drève de Lorraine).

M. Xavier Lejeune apporte quelques précisions en ce qui concerne les jeunes plantations et les refuges.

Un des rôles de la forêt de Soignes est celui de producteur de bois de qualité (la dernière vente de ce type de bois a rapporté 47 millions). Ce bois de qualité est produit grâce à la sylviculture où on passe d'un système de futaie régulière à un système de futaie jardinée; les zones de régénération artificielle sont étalées dans le temps et dans l'espace pour permettre une gradation d'âge des plantations (il était trop tard pour travailler en régénération naturelle).

C'est également vrai pour les zones de quiétude où on essaie parfois de réintroduire des espèces d'avant l'époque autrichienne. Dans les zones de régénération artificielle se situent les arbres qui ont de 150 à 200 ans. L'administration y travaille avec une période de rotation dans les plantations de quatre ans. Les promeneurs peuvent provoquer des dégâts par des piétinements excessifs sans s'en rendre compte.

M. Xavier Lejeune souligne que dans ces zones il faut au moins protéger les semis et jeunes plants des promeneurs et du gibier pendant dix ans. Ces zones sont soit entièrement clôturées, soit indiquées par des panneaux pour empêcher le public d'entrer dans ces zones.

V. Voortzetting van de algemene bespreking

Een lid verneemt tot zijn geruststelling dat er in het Hoofdstedelijk Gewest geen bossen en wouden in privé-eigendom zijn.

Het lid vraagt of het Terkamerenbos deel uitmaakt van het Zoniënwoud.

De Minister antwoordt dat het Terkamerenbos bij de wet van 2 juni 1861 aan het bosstelsel werd onttrokken. Het werd als concessie verleend aan de stad Brussel.

Het lid vraagt in verband met het overleg met de twee andere gewesten waarom de Minister het interministerieel overlegcomité niet heeft geraadpleegd.

Het lid maakt zich zorgen over een mogelijk overaanbod aan borden. De wandelaars moeten niet op iedere hoek borden aantreffen met de te volgen paden voor de ruiters, de fietsers...

Waarom neemt de Minister in het ontwerp van ordonnantie niet een aantal criteria op die de rustige gebieden afbakenen en die beperken tot 10% van de Brusselse oppervlakte van het Zoniënwoud?

Het lid heeft ook vragen bij het feit dat de voor de fietsers toegankelijke paden tot ongeveer 30 km beperkt worden.

De Minister antwoordt dat 30 km paden enkel voor de fietsers toegankelijk zijn maar ze kunnen wel nog andere wegen volgen.

Het Zoniënwoud telt 168 km wegen die voor het publiek zijn opengesteld.

Het lid wenst dat de commissie naar het Zoniënwoud gaat om zich een beeld te vormen van de gevolgen van het ontwerp van ordonnantie.

Het lid is ten slotte verontrust door het feit dat de heer Serge Kempeneers het Zoniënwoud een stiltegebied noemt. Aangezien het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een grootstad is moeten de kinderen zich in het woud kunnen uitleven, de scoutsleiders er zoektochten kunnen organiseren enz. Men moet van de ecologie geen integrisme maken.

Een lid wil enkele verduidelijkingen over het onderscheid tussen bos- en natuurreservaat. Beschouwt de minister de bosreservaten als rustige gebieden?

De Minister antwoordt dat de bosreservaten geen rustige gebieden zijn. Het bosreservaat wordt gedefinieerd in artikel 20 van de wet van juli 1973 op het natuurbehoud.

Het bosreservaat is een bos of een deel hiervan dat overeenkomstig deze wet wordt beschermd met het doel kenmer-

V. Poursuite de la discussion générale

Un commissaire est rassuré d'apprendre qu'il n'y a pas de bois et forêts appartenant à des particuliers en Région bruxelloise.

Le membre demande si le Bois de la Cambre est compris dans la forêt de Soignes.

Le ministre informe que le Bois de la Cambre a été distrait du régime forestier par la loi du 2 juin 1861. Il s'agit d'une concession à la ville de Bruxelles.

Le commissaire s'interroge quant à la concertation avec les deux autres Régions. Pourquoi le ministre n'a-t-il pas sollicité le comité interministériel de concertation ?

En ce qui concerne les panneaux, le membre s'inquiète quant à la surcharge possible. Il ne faudrait pas assaillir les promeneurs de panneaux à tous les tournants leur indiquant les chemins pour les cavaliers, pour les cyclistes, ...

Pourquoi le ministre n'inclut-il pas dans le projet d'ordonnance une série de critères établissant les zones de quiétude, qui ne dépasseraient pas 10% de la surface bruxelloise de la forêt de Soignes ?

Le membre s'interroge également quant à la limitation de chemins pour les cyclistes à une trentaine de km.

Le ministre précise que 30 km de chemins sont accessibles uniquement aux cyclistes mais ceux-ci peuvent également parcourir d'autres voiries.

Dans la forêt de Soignes, il y a au total 168 km de voies ouvertes à la circulation du public.

Le membre souhaite que la commission se rende en forêt de Soignes pour se rendre compte de visu des implications du projet d'ordonnance.

Enfin, le commissaire s'inquiète quant à la qualification employée par M. Serge Kempeneers: la forêt de Soignes est une zone de silence. Etant donné la spécificité urbaine de la Région de Bruxelles-Capitale, les enfants doivent pouvoir s'y ébattre, les chefs-scouts diriger des jeux de piste, etc. Il ne faudrait pas adopter une vision intégriste de l'écologie.

Un commissaire souhaite obtenir des éclaircissements sur les distinctions entre réserve forestière et réserve naturelle. Le ministre range-t-il les réserves forestières dans les zones de quiétude?

Le ministre informe que les réserves forestières ne sont pas des zones de quiétude. La réserve forestière est définie par l'article 20 de la loi de juillet 1973 sur la conservation de la nature.

La réserve forestière est une forêt ou partie de celle-ci protégée conformément à la présente loi dans le but de

kende of merkwaardige uitzichten van opstanden van inheemse houtsoorten in stand te houden en er de gaafheid van de bodem en van het milieu te vrijwaren."

Het koninklijk besluit van 2 april 1979 stelt overeenkomstig deze wet het beheersreglement van de bosreservaten vast.

Het lid meent op de kaarten te zien dat de vijver van de Verdronken Kinderen en de Vuilbeekvallei een bosreservaten zijn.

Het lid wil weten welke beperkingen er voor deze gebieden zullen gelden, die nochtans geen rustige gebieden zijn. Zal er nog gesleed of zullen er nog zoektochten georganiseerd kunnen worden? Zullen sommige paden niet meer voor de voetgangers toegankelijk zijn?

De Minister herhaalt dat alle paden voor de wandelaars toegankelijk zullen zijn.

Het commissielid maakt zich zorgen over het verbod om het woud 's nachts te betreden. Hij onderstreept dat de ecologische belangen met de belangen van de bevolking in een stadsgewest verzoend moeten worden (de kinderen moeten kunnen blijven sleeën in de valleien waar niet te veel erosie is).

De Minister onderstreept dat de kinderen vrij kunnen spelen op 90% van de Brusselse oppervlakte van het Zoniënwoud. 's Nachts moet er wel een zekere controle zijn.

Het lid begrijpt niet waarom bepaalde activiteiten overdag in het woud toegelaten zijn maar 's nachts niet. Men moet niet overdrijven met verbodsbepalingen; wanneer de nacht valt moet de wandelaar een kortere weg kunnen nemen en de paden verlaten. Hij onderstreept bovendien dat het wild door de wet van 29 augustus 1991 beschermd is.

Het lid vraagt zich af of de huidige fietspaden ongewijzigd zullen blijven ofwel of sommige ervan gemacadamiseerd zullen worden omdat ze tot de gemeentelijke bevoegdheid behoren.

De Minister onderstreept dat de gemeenten ter zake niet bevoegd zijn.

Het lid heeft heel wat kritiek op de overdreven verbodsbepalingen. Hij wenst dat de commissie dokter Stenuit hoort en dat ze naar het Zoniënwoud gaat.

Een lid van de commissie stelt vast dat er over het verkeer in het Zoniënwoud veel subjectieve ideeën geformuleerd worden.

Hij heeft de tekst ter advies aan verschillende natuurbeschermingsverenigingen voorgelegd.

sauvegarder des faciès caractéristiques ou remarquables des peuplements d'essences indigènes et d'y assurer l'intégrité du sol et du milieu".

En application de cette loi, l'arrêté royal du 2 avril 1979 établit le règlement de gestion des réserves forestières.

Le commissaire croit voir sur les cartes que l'étang des Enfants noyés et la vallée du Vuilbeek sont une réserve forestière.

Le membre souhaite savoir quelles restrictions seront apportées à ces zones, qui ne sont pourtant pas des zones de quiétude. Pourra-t-on encore y faire de la luge, organiser des jeux de piste? Certains chemins seront-ils interdits aux piétons?

Le ministre réitère que tous les chemins seront accessibles aux promeneurs.

Le commissaire s'inquiète de l'interdiction d'accéder à la forêt la nuit. Il souligne qu'il convient de concilier les intérêts écologiques et les intérêts de la population vivant dans une Région urbaine (p.e. les enfants doivent continuer à pouvoir faire de la luge dans les vallons qui ne sont pas trop érodés).

Le ministre souligne que les enfants peuvent s'ébattre en toute liberté dans 90% de la superficie bruxelloise de la forêt de Soignes. De nuit, il est vrai qu'il convient d'exercer un certain contrôle.

Le membre ne comprend pas pourquoi certaines activités seraient permises de jour en forêt et pas de nuit. Il ne faut pas abuser en matière d'interdits; lorsque la nuit tombe, un promeneur doit pouvoir prendre un raccourci en s'écartant des chemins. Il souligne par ailleurs que le gibier est protégé par la loi du 29 août 1991.

Le membre se demande si les voies cyclables actuelles resteront telles quelles ou certaines seraient-elles macadamisées parce que de compétence communale.

Le ministre souligne que les communes ne sont pas compétentes en la matière.

Le membre est très critique à l'égard des excès d'interdictions. Il souhaite, enfin, que la commission entende le Dr Stenuit et qu'elle se rende en forêt de Soignes.

Un commissaire constate que beaucoup d'avis subjectifs sont émis à propos de la circulation en forêt de Soignes.

Il a soumis le texte à différentes associations de protection de la nature en leur demandant leur réaction.

Het lid heeft heel wat uiteenlopende reacties gekregen. Hij ontwaart twee tendenzen.

Volgens de eerste, het duidelijkst naar voor gebracht door de heer Stenuit, is het woud op de eerste plaats een biologisch erfgoed dat gevrijwaard en in bepaalde gevallen zelfs geregenereerd moet worden. Deze mensen zijn bereid het initiatief van de minister te steunen en willen zelfs verder gaan omdat ze voorrang geven aan het natuurlijke biologische erfgoed.

Ze steunen de beperkende maatregelen van het ontwerp.

Het lid heeft nochtans vragen bij de controlemiddelen van de gewestelijke overheid. Indien de Raad een aantal beperkende maatregelen neemt, moet hij er zeker van zijn dat ze in de toekomst nageleefd zullen worden. De fractie van het lid zal geen ordonnantie goedkeuren die niet streng toegepast kan worden omdat er geen efficiënt toezicht kan bestaan over de 2000 ha Brusselse oppervlakte. Hij vindt dat men met de gegeven sociologische werkelijkheid rekening moet houden dat er sommige weekends 30 tot 40.000 mensen het Zoniënwoud bezoeken.

Volgens een andere tendens van de natuur- en bosbeschermers moet men de recreatieve en sociale functie van het Zoniënwoud als groene long van het stadsgewest in acht nemen.

Voor deze personen moet deze functie wel verenigbaar zijn met de vrijwaring van het natuurlijk erfgoed.

Het lid vindt dat naar een zekere vorm van samenleving tussen de verschillende gebruikers van het woud gezocht moet worden. De terreinfietsers brengen misschien wel schade toe op sommige plaatsen van het woud, maar ze hinderen vooral de wandelaars op zoek naar rust omdat ze snel rijden en vooral veel lawaai maken (de remmen van de terreinfietsen zijn zeer luidruchtig). Sommige personen waaronder de natuurkenners vinden dat het woud vooral voor een bepaalde categorie personen toegankelijk moet zijn.

Het commissielid vindt dat een van de taken van de wetgever erin bestaat het Zoniënwoud voor een groot aantal mensen open te stellen, het beter te laten kennen en het aldus beter te doen respecteren.

De tienduizenden wandelaars die iedere week naar het woud gaan, brengen onder meer schade toe aan het plantendek zonder evenwel de dieren te storen. Men moet deze nadelen tot het minimum beperken door het publiek te informeren en te sensibiliseren.

Volgens de heer Serge Kempeneers moeten sommige gebieden rustige gebieden worden, onder meer voor de snippen en de reeën. Het lid vindt dat de wandelaars daar niet van op de hoogte gebracht moeten worden om te ver-

Le membre a recueilli beaucoup d'avis, qui, cependant, divergent. Le membre est confronté à deux tendances.

La première - représentée le plus clairement par M. Stenuit - estime que la forêt est avant tout un patrimoine biologique et qu'il convient de le préserver et, même, de la régénérer dans certains cas. Ces personnes sont prêtes à soutenir l'initiative du ministre et, même plus, parce qu'ils considèrent que la priorité est le patrimoine biologique naturel.

Ils sont d'accord avec les mesures restrictives prévues dans le projet.

Le membre s'interroge cependant sur les moyens de contrôle des autorités régionales. Si le Conseil adopte une série de mesures restrictives, il faudra qu'elles soient garanties dans l'avenir. Son groupe ne votera pas une ordonnance qu'on ne peut s'engager à faire respecter très strictement, par manque de surveillance efficace sur les 2.000 ha de superficie bruxelloise. Il estime qu'il faut tenir compte de la réalité sociologique incontournable: certains week-ends 30 à 40.000 personnes fréquentent la forêt de Soignes.

Une autre tendance, pour les défenseurs de la nature et de la forêt, est de considérer la fonction récréative et sociale de la forêt de Soignes, poumon vert de la Région urbaine.

Pour ces personnes, cette fonction doit cependant être conciliée avec la préservation du patrimoine naturel.

Le membre estime personnellement qu'il faut tendre vers une certaine cohabitation des différents utilisateurs de la forêt. Les VTT dégradent peut-être la forêt à certains endroits; leur principale nuisance cependant est celle qu'ils exercent à l'égard des autres promeneurs qui sont dérangés dans leur recherche de quiétude non seulement par la vitesse de ces cyclistes mais également par leur bruit (les freins des VTT sont particulièrement bruyants). Certains - dont les naturalistes - estiment qu'il faut préserver avant tout l'accès de la forêt à certaines personnes.

Le commissaire estime qu'une des missions du législateur est de faire approcher la forêt de Soignes par un grand nombre de personnes, de la connaître mieux et donc de la respecter plus.

Les dizaines de milliers de promeneurs qui fréquentent la forêt chaque semaine provoquent des dégradations e.a. du couvert végétal, sans dérangement de la faune. Ce sont des inconvénients qu'il convient de minimiser par l'information et la sensibilisation.

Il y a des zones qui, selon M. Serge Kempeneers, devraient être des zones de quiétude, notamment pour la bécasse et le chevreuil. Le commissaire estime qu'il ne faudrait pas informer les promeneurs de ces lieux car leur

mijden dat hun nieuwsgierigheid gewekt wordt: het overblijvende wild in het woud zou nog meer gestoord worden.

Het lid stelt vast dat er een conflict tussen de twee benaderingen van het woud bestaat, afgezien van het feit dat bepaalde gedeeltes van het woud een hoge biologische waarde hebben. Hiervoor bestaat de bescherming als natuurreservaat.

In het Zoniënwood genieten zes gebieden reeds een bijzondere bescherming. Ze worden beheerd door een door het Gewest aangewezen comité en de leden worden in het *Belgisch Staatsblad* vermeld. Betreft het hier de natuurreservaten? Zouden deze gebieden, na enkele aanpassingen, zoals de rustige gebieden beheerd kunnen worden?

Het lid verneemt tot zijn geruststelling dat de rustige gebieden niet meer dan 10% van de oppervlakte van het Zoniënwood in beslag zullen nemen. Wanneer men een optelsom maakt van de natuurreservaten, de gebieden met een bijzonder beheer, sommige moeilijk toegankelijke drassige gebieden, de regeneratiegebieden (die vandaag reeds voor het wild en voor de wandelaars afgesloten zijn), begrijpt het lid niet op welke manier het ontwerp van ordonnantie de huidige stand van zaken zal veranderen.

Zijn fractie zou vooral willen dat de regering zich de middelen zou geven om het woud te beschermen.

Het lid vindt ook dat het Zoniënwood op een eenvormige manier door overleg tussen de drie gewesten beheerd zou moeten kunnen worden.

De informatie naar het publiek toe is voor het lid van zeer groot belang. Borden met informatie die in het bos passen, en een brochure moeten ongetwijfeld iets kunnen doen aan schade die niet opzettelijk maar door onwetendheid toegebracht wordt.

Hij vindt dat de kwetsbare gebieden duidelijk aangegeven moeten worden.

Hij stelt voor dat de regering de benaming "rustige gebieden" door "gebieden van hoge biologische waarde" of "kwetsbare of bedreigde gebieden" zou vervangen.

De heer Serge Kempeneers heeft de criteria voor de rustige gebieden opgesomd: regeneratiegebieden, aanplantingsgebieden, gebieden met sterke erosie, gebieden waar dieren doortrekken of een schuilplaats zoeken, gebieden met een kwetsbaar hydrologisch bekken...

Deze parameters, ofschoon wetenschappelijk pertinent, kunnen niet zorgen voor een afbakening die voor het publiek duidelijk is.

Hij vindt ook dat de Regering een adekwate oplossing moet vinden voor de terreinfietsen, die voor nieuwe hinder in het Zoniënwood zorgen; de liefhebbers van de terreinfiets zullen met de fietspaden geen genoegen nemen.

curiosité les y pousserait et le gibier qui subsiste en forêt serait encore plus dérangé.

Le membre constate qu'il y a un conflit entre deux types d'usage de cette forêt, sans oublier qu'il y a certaines parties de la forêt qui ont une haute valeur biologique. A cet égard, la mise en réserve naturelle existe.

En forêt de Soignes, il existe déjà six espaces qui sont soumis à un régime de protection particulier et qui sont gérés par un comité désigné par la Région et dont les membres sont nommés au *Moniteur belge*. S'agit-il des réserves naturelles? Ce type de zones pourrait-il être géré comme les zones de quiétude, à quelques adaptations près?

Le membre est rassuré de savoir que les zones de quiétude ne dépasseront pas 10% de la surface de la forêt de Soignes. En additionnant les réserves naturelles, les zones gérées spécialement, certaines zones humides peu accessibles, des zones de régénération (qui sont déjà clôturées aujourd'hui pour le gibier et les promeneurs), le membre ne voit pas comment le projet d'ordonnance va modifier conséquemment l'état de choses actuel.

Son groupe souhaiterait surtout que le gouvernement se donne les moyens de protéger la forêt.

Le membre estime également que la forêt de Soignes devrait pouvoir être gérée de manière uniforme par une concertation entre les trois Régions.

Pour le commissaire, l'information du public est très importante. Des panneaux didactiques en harmonie avec la forêt et une brochure permettront sans aucun doute de remédier aux méfaits qui sont souvent commis non pas par malveillance, mais par ignorance.

Il estime qu'il convient de signaler correctement les zones sensibles.

Il suggère que le gouvernement remplace la dénomination de "zones de quiétude" par des "zones à haute valeur biologique" ou des "zones fragiles ou fragilisées".

M. Serge Kempeneers a énuméré les critères qui définissent les zones de quiétude: zones de régénération, zones de plantation, zones d'érosion forte, zones de passage ou de refuge d'animaux, zones à bassin hydrologique sensible,....

Ces paramètres, scientifiquement pertinents, ne se prêtent pas à une délimitation qui soit claire pour le public.

Il estime également que le gouvernement doit trouver la voie ad hoc pour les VTTistes, qui sont une nuisance nouvelle en forêt; les pistes cyclables ne satisferont pas les adeptes du vélo tous terrains.

Het lid vraagt over welke concrete middelen de regering te velde zal beschikken om maatregelen te nemen.

Bevat de begroting 1995 geen andere artikelen voor de aanleg van het woud dan het artikel 521 07 08 – 5 miljoen voor het onderhoud van de bosgebieden – en het artikel 590 10 00 dat 53 miljoen voor 1995 vastlegt (90 miljoen in 1994) voor de aanlegwerken in het woud, maar ook in de parken en de semi-natuurgebieden? Beschikt de regering over minder middelen dan vroeger op een ogenblik dat ze bijzondere maatregelen zou moeten nemen om de ordonnantie toe te passen indien ze goedgekeurd wordt?

Een commissielid onderstreept dat het Vlaamse decreet in een specifieke wegbebakening in het woud voorziet. Gebruikt het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een andere bebakening? Kan men er niet voor zorgen dat deze op elkaar afgestemd worden?

Het lid vraagt zich af of de rustige gebieden afgesloten of enkel aangegeven zullen worden.

Een lid van de commissie onderschrijft de doelstelling van het ontwerp van ordonnantie. Het lid keurt afdeling 1 goed (Activiteiten die verboden zijn).

Het ontwerp van ordonnantie lijkt hem betwistbaarder wat de toepassing ervan betreft, onder meer door de overlapping met andere wetgevingen (bijvoorbeeld met de wet op het natuurbehoud, die onder andere betrekking heeft op het omzetten van een natuurlijk milieu in een natuurreservaat). De rustige gebieden zouden geen te grote oppervlakte mogen beslaan en het skiën of het sleeën mag niet te vaak worden verboden.

Kortom, het commissielid is van oordeel dat men het Zoniënwoud moet delen en dat men het feit dat de kinderen en de huisdieren er zich komen uitleven niet te zeer moet indammen.

Het zal er, wat het publiek betreft, op aankomen de verschillende gebieden die een bijzondere bescherming genieten af te bakenen en aan te duiden.

Een commissielid wil weten in welk bedrag wordt voorzien om de rustige gebieden aan te geven.

Het lid wenst dat de commissieleden kennis kunnen nemen van het advies van de Hoge Raad voor Natuurbehoud en van de Raad voor het Leefmilieu.

Het lid vraagt waarom de Minister in het ontwerp niet de maximumgrootte en de ligging van de rustige gebieden vaststelt, ook al kunnen ze verschillen omdat een aantal gebieden kwetsbaar zijn of omdat, daarentegen, het ecologisch evenwicht in andere gebieden werd hersteld.

Enfin, le commissaire s'interroge quant aux moyens concrets dont disposera le gouvernement sur le terrain pour prendre des mesures.

Le budget 1995 ne comprend-t-il pas d'autres articles à l'aménagement de la forêt que les articles 521 07 08 – 5 millions pour l'entretien des zones forestières – et l'article 590 10 00 – où 53 millions sont prévus en 1995 (contre 90 millions en 1994) pour tous les aménagements en forêt, mais également dans les parcs et dans les zones semi-naturelles? Le gouvernement dispose-t-il de moins de moyens que par le passé alors qu'il devrait prendre des mesures particulières pour faire appliquer l'ordonnance si elle est adoptée?

Un commissaire souligne que le décret flamand prévoit une signalisation spécifique en forêt. La Région de Bruxelles-Capitale aura-t-elle un autre type de signalisation? Ne pourrait-on viser à l'harmonisation des signalisations en forêt.

Il se demande par ailleurs si les zones de quiétude vont être clôturées ou seulement signalées.

Un commissaire partage l'objectif poursuivi par le projet d'ordonnance; il marque son assentiment à l'égard de la section 1 (Des activités interdites).

Le projet d'ordonnance lui semble plus discutable dans son application, e.a. à cause de son interférence avec d'autres législations (p.e. la loi sur la conservation de la nature qui traite notamment de la mise en réserve d'un milieu naturel). Il ne faudrait pas que les zones de quiétude occupent une superficie trop importante ou que les activités de ski ou de luge soient trop souvent interdites.

En conclusion, le commissaire estime qu'il faut partager la forêt sans entraver trop le défolement légitime des enfants et des animaux domestiques.

Il conviendra de délimiter et de signaler clairement au public les différentes zones auxquelles s'applique une protection particulière.

Un commissaire souhaite connaître le budget prévu pour la signalisation des zones de quiétude.

Il souhaite que les commissaires puissent prendre connaissance des avis du Conseil supérieur de la conservation de la nature et du Conseil de l'environnement.

Il se demande pourquoi le ministre ne précise pas dans le projet la superficie maximale et le lieu des zones de quiétude, même si elles peuvent varier parce que certaines zones sont fragilisées ou, au contraire, dans d'autres, l'écosystème a été restitué.

Een commissielid hoopt dat het ontwerp de parkeerterreinen niet zal afschaffen. Zij zorgen er immers voor dat de wagens uit het Zoniënwoud blijven.

Het lid veronderstelt dat men er, inzake het beheer van de rustige gebieden, zal voor zorgen dat er een afwisseling is van de gebieden die deze bijzondere bescherming zullen genieten.

De Minister gaat akkoord met het pleidooi van het eerste commissielid. De verenigingen hebben inderdaad begrepen dat de huidige toestand op hypocrisie berust. Om uit deze impasse te raken, moeten sommige bepalingen worden versoepeld, teneinde de sociale functie van het Zoniënwoud te stimuleren, zonder het ecologisch evenwicht in gevaar te brengen of het historisch, esthetisch en landschappelijk erfgoed schade te berokkenen.

Hij onderstreept dat dit ontwerp veel bruikbaar is dan de vorige tekst en dit in tegenstelling tot het decreet dat in het Vlaams Gewest werd aangenomen en het ontwerp van decreet dat in het Waals Gewest voorligt.

De Minister betreurt ook dat de Gewesten geen overleg hebben gepleegd. Hij had hier in 1990 nochtans om verzocht. Het decreet is in Vlaanderen goedgekeurd, zonder overleg.

Wat de signalisatie betreft, wijst de Minister erop dat het Vlaams Gewest nieuwe borden heeft gecreëerd en de Minister twijfelt eraan of het hiervoor bevoegd is (de Verkeersreglement is een federale aangelegenheid). Bovendien is hij van mening dat de signalisatie in het Vlaams deel van het Zoniënwoud overdreven is.

Men moet er ten behoeve van het publiek enkel voor waken dat er voldoende nodige signalisatie is en dat deze in voorkomend geval wordt vervangen.

De informatiecampagnes worden gevoerd in samenwerking met de Belgische Natuur- en Vogelreservaten, de Brusselse Hoge Raad voor Natuurbehoud en de Raad voor het Leefmilieu.

De Minister zegt dat hij bereid is eventueel de benaming van de zogenaamde rustige gebieden in het ontwerp te wijzigen, maar voegt eraan toe dat hij, daarentegen, de gebieden niet in het ontwerp kan vastleggen omdat de bijzondere bescherming van tijdelijke aard is. Men moet de verantwoordelijkheid voor het beheer van de kwetsbare gebieden blijven toevertrouwen aan het bestuur, dat het woud reeds tientallen jaren beheerd. De criteria werden vastgesteld. De Minister stelt het commissielid gerust: het is niet omdat de valleien kwetsbaarder zijn dat ze noodzakelijkerwijs alle als de kwetsbare gebieden worden beschouwd. Het feit dat een aantal van deze gebieden worden beschermd, zal de wandelaar nooit storen.

De Minister wijst erop dat de wet van juli 1973 op het natuurbehoud van kracht blijft.

Un commissaire espère que le projet ne remettra pas en cause les parkings pour interdire l'accès des voitures à la forêt.

Il suppose que la gestion des zones de quiétude prévoit une alternance dans les zones qui jouiront de ce type de protection particulière.

Le ministre se retrouve dans le plaidoyer du premier commissaire. Les associations ont effectivement compris que la situation actuelle se base sur l'hypocrisie. Pour sortir de cette impasse, il convient d'assouplir certaines dispositions pour favoriser la fonction sociale de la Forêt sans pour autant mettre en cause l'équilibre biologique ou porter atteinte à son patrimoine historique, esthétique et paysager.

Il souligne que le présent projet est largement plus accessible que le texte antérieur, et ce contrairement au décret adopté en Région flamande et au projet de décret en Région wallonne.

Le ministre regrette également qu'il n'y ait pas eu de concertation entre Régions. Il l'a demandée en 1990. Le décret a été adopté en Flandre sans concertation.

En matière de signalisation, le ministre souligne que la Région flamande a créé de nouveaux panneaux de signalisation et le ministre doute de sa compétence en la matière (le Code de la Route est une matière fédérale). Il estime de plus qu'il y a excès de signalisation dans la partie flamande de la forêt de Soignes.

Il convient de garantir la signalisation nécessaire et suffisante au public et de la renouveler le cas échéant.

Les campagnes d'information sont menées en collaboration avec les Réserves naturelles et ornithologiques de Belgique, le Conseil bruxellois de la conservation de la nature et le Conseil de l'environnement.

Le ministre n'a pas de réticence à éventuellement changer la dénomination des zones dites de quiétude dans le projet. Il ne peut par contre pas figer les zones dans le projet étant donné qu'elles sont variables dans le temps. Il faut laisser à l'administration, qui gère la forêt depuis des dizaines d'années, la responsabilité de gérer les zones sensibles. Les critères ont été déterminés. Il tient à rassurer les commissaires : ce n'est pas parce que les zones de vallons sont plus fragiles qu'elles seront nécessairement toutes reprises dans les zones sensibles. La proportion de ces zones ne sera jamais contraignante pour le promeneur.

Le ministre signale que la loi de juillet 1973 sur la conservation de la nature reste en vigueur.

Wat de begroting betreft, preciseert hij dat er verschillende posten bestaan, waaronder de twee die het commissielid heeft vermeld. Bovendien wordt er voorzien in 2,4 miljoen voor het verspreiden van informatie (brochures e.d.). De Minister deelt mee dat de grote aanlegwerken achter de rug zijn (Verdronken Kinderen en Rood Klooster).

Wat het sleeën en het skiën betreft, herinnert de Minister eraan dat het Zoniënwoud weinig valleien heeft die zich hiertoe lenen. Naast langlaufen, wordt er weinig geskied of gesleed.

Een commissielid is er niet van overtuigd dat de terreinfietsers de voor hen bestemde wegen niet zullen verlaten.

Het lid vraagt zich in verband met de rustige gebieden af of deze wil tot beschermen niet getuigt van een conservatieve ecologische visie. Het lid wenst duidelijk te weten welke maximale oppervlakte deze gebieden zullen beslaan.

De Minister stelt het lid gerust: noch hij noch de Regering voeren een conservatief milieubeleid. Bovendien werden de nodige voorzorgsmaatregel getroffen, namelijk het voorafgaand overleg met de Raad voor het Leefmilieu en met de Hoge Raad voor Natuurbehoud. Indien de Minister er een conservatieve visie zou op na houden, zouden er overal in het Zoniënwoud natuurreservaten in plaats van rustige gebieden gecreëerd worden. Door de wet van 1973 volstaat een eenvoudig besluit immers om een natuurreservaat te creëren, waarvoor veel meer beperkingen gelden dan voor de rustige gebieden.

Men kan de natuurreservaten volledig omheinen. Ter informatie: de oevers van de vijvers van het Rood klooster zijn omheind; rond de Silvainbron is het hele waterrijk gebied omheind.

Het Zoniënwoud telt vijf natuurreservaten:

- Het Rood Klooster: omheind;
- Drie Fonteinen: omheind;
- Vallei van de Verdronken Kinderen: niet omheind;
- Vuilbeekvallei: niet omheind;
- vijver nabij de Pinnebeekdreef: niet omheind.

Het heeft geen zin een quota in te voeren. De maxima worden vastgesteld op basis van de criteria en de verschillende door het Zoniënwoud te vervullen functies.

Een commissielid brengt het probleem met artikel 176ter te berde. Niemand mag, op straffe van een geldboete, een half uur na zonsondergang buiten de voor het publiek toegankelijk wegen worden aangetroffen. Het lid veronderstelt dat er geen stropers meer zijn en dat deze bepaling dus de onschuldige wandelaars recreatiemogelijkheid ontnemt.

De heer Xavier Lejeune wijst erop dat er 's nachts hout wordt gestolen.

En matière de budget, le ministre précise qu'il y a différents postes, dont les deux cités par le commissaire. Il y a en outre 2,4 millions de prévu pour la diffusion de l'information (brochures e.a.). Le ministre tient à préciser que les gros travaux d'aménagement ont été effectués (Enfants noyés et Rouge-Cloître).

Quant aux luges et aux skis, le ministre rappelle qu'il y a très peu de vallons dégagés en forêt de Soignes. A part le ski de fond, ces activités sont très peu pratiquées.

Un commissaire n'est pas persuadé que les VTT-istes respecteront l'interdiction des VTT en-dehors des chemins prévus à cet effet.

Quant aux zones de quiétude, il se demande si cette volonté de protection ne relève pas d'une vision écologiste intégriste. Il souhaite connaître clairement le seuil maximum qui sera consacré à ces zones.

Le ministre rassure le membre: ni lui, ni le gouvernement n'appliquent une politique intégriste en matière d'environnement. Tous les garde-fous nécessaires sont pris par ailleurs étant donné la consultation préalable du Conseil de l'environnement et du Conseil supérieur de la conservation de la nature. Si le ministre avait une vision intégriste, il y aurait des réserves naturelles partout en Forêt de Soignes et non pas des zones de quiétude. Grâce à la loi de 1973, un simple arrêté suffit pour créer une réserve naturelle, qui est beaucoup plus contraignante que les zones de quiétude.

On peut clôturer entièrement les réserves naturelles. Pour information, au Rouge-Cloître, les abords des étangs sont clôturés, vers la source du Sylvain, toute la zone humide est clôturée.

En Forêt de Soignes, il y a cinq réserves naturelles:

- Rouge-Cloître, clôturée;
- Trois-Fontaines, clôturée;
- Vallon des Enfants noyés, non clôturée;
- Vallon du Vuilbeek, non clôturée;
- mare près de la drève du Pinnebeek, non clôturée.

Mettre un quota n'a pas de sens; de par les critères et les différentes fonctions à remplir par la Forêt, les limites sont fixées.

Un commissaire aborde le problème de l'article 176ter; la circulation en-dehors des voies est interdite une demi-heure après le coucher de soleil sous peine d'amende. Il estime que le problème du braconnage ne se pose plus et que cela ôte la possibilité de récréation à des promeneurs innocents.

M. Xavier Lejeune signale que les vols de bois se commettent de nuit.

De Minister zegt dat het bestuur controlemiddelen wenst.

De heer Serge Kempeneers brengt in herinnering dat het hier over een stadsbos gaat. Het is een druk recreatiegebied, te vergelijken met een park. Dit soort van woud kan dus niet zonder de gepaste middelen worden beheerd. Het bestuur kan deze ruimte niet beheren zoals een terrein in de Ardennen. Op dit ogenblik zijn er maar zeven boswachters om het Woud te beheren.

Hij onderstreept dat de Kruidtuin omheind is en dat alle openbare parken 's avonds worden gesloten. Daartegenover staat dat totale laksheid wat het Zoniënwood betreft ook niet kan. Het spreekt vanzelf dat de maatregelen in de praktijk heel tolerant worden toegepast.

Een commissielid is van mening dat deze maatregelen echt te ver gaan. Wie hout steelt, doet dat niet te voet, maar met de wagen; en stropen is hoe dan ook verboden.

Een ander lid vraagt zich af waar de terreinfietsers heen moeten indien de artikelen 176*quater*, 176*quinquies* en 176*sexties* aangenomen worden om jeugddelinkwentie te voorkomen.

De Minister herhaalt dat het Zoniënwood 's nachts niet zal worden gesloten, maar dat degenen die zich 's nachts in het Woud begeven, op de wegen zullen moeten blijven. Men kan soepel zijn, maar niet laks. Het Boswetboek verbiedt zelfs overdag de wegen te verlaten.

Terreinfietsen, plankschaatsen, moto's, daarvan was in 1854 uiteraard nog geen sprake. Men moet ter zake wetgevend optreden om de hinder die ze veroorzaken te bestrijden.

Hij wijst er bovendien op dat het ontwerp er in hoofdzaak toe strekt in de praktijk opvoedend op te treden; een school heeft, onder begeleiding van het bestuur, in het Zoniënwood rijbossen aangebracht om kalkerosie tegen te gaan.

Le ministre souligne que l'administration souhaite avoir des outils de contrôle.

M. Serge Kempeneers rappelle qu'il s'agit d'une forêt urbaine. En réalité, c'est un site de récréation très intense comparable à un parc. Il n'est dès lors pas possible de gérer ce type de forêt sans moyens adéquats. L'administration ne peut gérer ce site comme s'il s'agissait d'un terrain dans les Ardennes. Il n'y a actuellement que sept agents techniques forestiers pour gérer la Forêt.

Il souligne que le Botanique est clôturé et que tous les parcs publics sont fermés de nuit. Parallèlement à cela on ne peut prôner le laxisme total pour la Forêt de Soignes. Il va de soi que l'application des mesures est empreint de beaucoup de tolérance sur le terrain.

Un commissaire estime que les mesures sont vraiment excessives. Les vols de bois ne se commettent pas à pied, mais en voiture, et le braconnage est interdit en tout état de cause.

Un autre membre se demande où les VTTistes s'exerceront si les articles 176*quater*, 176*quinquies* et 176*sexties* sont adoptés pour éviter la délinquance des jeunes.

Le ministre réitère que la Forêt de Soignes ne sera pas fermée la nuit mais que les personnes qui la fréquentent de nuit devront rester sur les chemins. On peut être souple, mais non laxiste. Le code forestier interdit même de sortir des chemins pendant la journée.

En ce qui concerne les VTT, les planches à roulettes, les motos, ils n'existaient pas en 1854. Il faut légiférer en la matière pour contrôler leurs nuisances.

Il souligne par ailleurs que le projet vise principalement à faire du travail éducatif sur le terrain; p.e. une école, encadrée par l'administration, a placé des fascines en Forêt contre l'érosion calcaire.

VI. Bezoek aan het Zoniënwoud

De Commissie heeft een deel van het Zoniënwoud bezocht, vertrekkend aan de Graafdreef in Ukkel.

a) Parkeerplaats aan de Graafdreef. Uiteenzetting van de heren Kempeneers en Lejeune

De heren Kempeneers en Lejeune wijzen op de inspanningen die worden gedaan om het publiek op te vangen en in te lichten en herinneren aan de verschillende functies van het Woud.

De heer Serge Kempeneers zegt dat die verschillende functies terzelfder tijd worden uitgeoefend en dat het raadzaam is een evenwicht tussen deze verschillende functies te realiseren.

De heer Xavier Lejeune onderstreept dat het Zoniënwoud in de eerste plaats een ecologisch systeem is - een geheel van planten, bomen en dieren - dat een ecologische rol te vervullen heeft, maar dat tevens aan niet-biologische invloeden bloot staat (klimatologische invloeden, enz.).

Het woud beschermt de bodem, het water, de waterlagen. Het is een groot biologisch reservoir. Hoe gestructureerder het woud is, d.w.z. hoe sterker het op een tuin lijkt, hoe beter het bestand is tegen invloeden van buitenuit (sneeuw, wind,...) of tegen pathologische invloeden.

Het Woud heeft ook een economische functie. De jongste verkoop van timmerhout (loofboomhout) heeft 47 miljoen opgebracht.

Het Woud heeft ook een sociale functie. In een stadsgewest zoals het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, is het tegelijkertijd een plaats voor ontspanning, van rust en van vrijheid. Er werden inspanningen gedaan om het publiek in te lichten en de wegen, de wandelpaden, de fietspaden en de ruiterspaden juist aan te duiden.

De heer Prignon toont de verschillende borden - die in harmonie zijn met het kleurenpalet van het Woud - die momenteel worden klaargemaakt om het publiek in te lichten over de geografie van de plaats en de rijke flora en fauna van de gebieden.

b) Het gewestelijk natuurreservaat van de vallei van de Verdronken Kinderen

De heer Prignon legt uit hoe het waterrijke gebied wordt beheerd en hoe kwetsbaar het is.

Het meest natuurlijke beheer van het gebied houdt onder meer het maaien van het gras in om de flora en de fauna (insekten, vogels) nieuwe krachten te geven en aldus het ecologisch systeem van het gebied te bewaren. Het waterrijk

VI. Visite de la Forêt de Soignes

La commission a procédé à la visite d'une zone en Forêt de Soignes à partir de la drève du Comte à Uccle.

a) aire de stationnement, drève du Comte. Exposés de MM. Kempeneers et Lejeune

Tout en montrant les efforts faits pour favoriser l'accueil et l'information du public, MM. Kempeneers et Lejeune rappellent les différents rôles de la forêt.

M. Serge Kempeneers signale que ces différentes fonctions s'exercent simultanément et qu'il convient d'établir un équilibre entre ces différentes fonctions.

M. Xavier Lejeune souligne que la forêt est avant tout un écosystème, ensemble de plantes, d'arbres et d'animaux, qui a un rôle écologique, tout en subissant l'intervention de facteurs abiotiques (éléments climatiques e.a.).

La forêt joue un rôle de protection des sols, des eaux, des nappes aquifères; c'est un grand réservoir biologique. Plus la forêt est structurée - plus elle est "jardinée" -, mieux elle résiste à des éléments extérieurs (neige, vent,...) ou à des phénomènes pathologiques.

La forêt a également un rôle économique; la dernière vente de bois d'oeuvre (de feuillus) a rapporté 47 millions.

Elle a également un rôle social. Dans une région urbaine telle que la Région de Bruxelles-Capitale elle est à la fois un lieu de détente, de quiétude et un espace de liberté. Des efforts ont été faits pour informer le public et signaler correctement les chemins et sentiers aux piétons, les pistes cyclables aux cyclistes et les pistes cavalières aux cavaliers.

M. Prignon montre les différents panneaux - harmonieusement intégrés dans la chromatographie de la forêt - qui sont actuellement confectionnés pour informer le public de la géographie du lieu, ainsi que de la richesse des zones en matière de flore et de faune.

b) réserve naturelle régionale du vallon des Enfants noyés

M. Prignon y explique la gestion de la zone humide et la fragilité de celle-ci.

La gestion la plus naturelle de la zone implique notamment un fauchage des herbes pour permettre à la flore et à la faune (insectes, oiseaux) de reprendre vigueur et de préserver ainsi l'écosystème de la zone. La protection de

gebied is afgeschermd door omheiningen (om de terreinfietsers rond de oevers van de vijver te weren) en door natuurlijke hindernissen (boorden van 2 of 3 meter breed, hoog gras, waardoor het mogelijk is zowel de evolutie van het ecologisch systeem - vrij van menselijk ingrijpen - te volgen en het erg kwetsbare waterrijk gebied te beschermen).

De commissieleden hebben kunnen vaststellen welke schade de terreinfietsen aanrichten; de paden zijn zodanig kapotgereden dat de wandelaars en de andere terreinfietsers ze mijden en aldus de platgetrapte en -gereden gebieden nog uitbreiden.

Een commissielid wijst erop dat deze schade nu eenmaal voortvloeit uit het feit dat de Brusselaars het Zoniënwoud noodzakelijkerwijs betreden. Het lid zegt dat de beschadigde gebieden zich natuurlijkerwijs zullen herstellen.

De heer Herbauts, docent aan de ULB, voert de nodige wetenschappelijke argumenten aan om die bewering tegen te spreken.

Hij onderstreept dat de verdichting van de bodem - de inklinking van de bovenste lagen en de lagen op geringe diepte - een van de hoofdoorzaken is van de vernieling van de bodem.

Verdichting van de grond verstoort de porositeit van de bodem. Er zijn inderdaad twee soorten porositeit: de macroporositeit en de microporositeit. In een grond die in evenwicht is, bedraagt de verhouding tussen beide 50%/50%.

Deze beide soorten porositeit vervullen verschillende functies. De microporositeit laat toe water op te slaan. De macroporositeit heeft een meer dynamische functie: zij zorgt ervoor dat water en lucht kunnen circuleren.

Op de door de terreinfietsen beschadigde wegen en paden lijdt de macroporositeit onder de verdichting. Wordt de dynamische functie van de porositeit beïnvloed, dan worden ook de waterafvoer en de bodemdoorluchting verstoord.

Het Zoniënwoud is voor 80-90% een monocultuur van beuken. De wortels gaan niet diep en de bomen zijn bijgevolg weinig in de bodem verankerd. De bodem van het Woud is bijzonder zuur. De zuurte van de bodem oefent een rechtstreekse invloed uit op de biologische activiteit van de bodem. En de biologische activiteit speelt een sleutelrol in de natuurlijke regeneratie van de porositeit van de bodem. In een zure en biologisch weinig actieve bodem, is de vernieling als gevolg van verdichting natuurlijkerwijs moeilijk omkeerbaar.

Uit een studie die de RUG in de jaren 80 uitgevoerd heeft, komt naar voren dat de ruiters in sommige delen van het Zoniënwoud de bodem zodanig beschadigen dat de porositeit, door de verdichting, tot minder dan 10% daalde. De verdichting belemmert de groei van de wortels van de beuken, wat voor de beuken op termijn nefast is.

la zone humide se fait par des clôtures (pour éviter que les VTTistes n'arpentent les rives de l'étang) et par des barrières naturelles (franges de 2 à 3 mètres de large de hautes herbes qui permettent à la fois d'observer l'évolution de l'écosystème sans aucune intervention de l'homme et de protéger la zone humide très fragile).

Les commissaires ont pu contempler les dégâts provoqués par les VTT; enfoncement tel des sentiers que les piétons et les autres VTTistes les contournent et étendent ainsi les zones piétinées.

Un commissaire observe que ces dégâts font partie de la fréquentation nécessaire de la forêt par les Bruxellois et que les zones abîmées se régèneront naturellement.

M. J. Herbauts, chargé de cours à l'ULB, apporte les éléments scientifiques pour contredire cette affirmation.

Il souligne que la compaction des sols - le tassement des horizons de surface et de moyenne profondeur - est un des facteurs principaux de la dégradation des sols.

Ces phénomènes de compaction entament la porosité des sols. Il y a en fait deux types de porosité: la macroporosité et la microporosité. Dans un sol équilibré la répartition entre les deux est de 50%/50%.

Ces deux types de porosité remplissent des fonctions différentes. La microporosité permet de stocker l'eau tandis que la macroporosité a une fonction plus dynamique; elle rend possible la circulation de l'air et de l'eau.

Dans les chemins et les sentiers, abîmés par les VTT, la macroporosité est affectée par la compaction. La fonction dynamique de la porosité étant atteinte, il y a entrave du drainage et de l'aération des sols.

La forêt de Soignes se caractérisant à 80 - 90% d'une monoculture de hêtres - dont l'enracinement superficiel est très sensible -, les sols y sont particulièrement acides. L'acidité des sols a un impact direct sur le niveau d'activité biologique des sols. Or, l'activité biologique joue un rôle fondamental dans les processus de régénération naturelle de la porosité du sol. Dans un sol acide, biologiquement peu actif, la dégradation par compaction est très difficilement réversible naturellement.

Une étude menée dans les années 80 par la RUG a mis en évidence que le libre parcours des cavaliers dans certains secteurs de la forêt de Soignes entraînait une dégradation telle des sols par compaction que la macroporosité devenait inférieure à 10%. Ce phénomène limitant fortement la croissance des racines des hêtres, très superficielles, mène à terme au dépérissement du hêtre.

c) Rustige gebieden

In deze gebieden gelden bijzondere beschermingsregels (geen verkeer buiten de paden en wegen, honden aan de leiband). Er werd gekozen voor de benaming "rustig gebied" in plaats van "stiltegebied" omdat het in een omgeving die een sociale rol te vervullen heeft, niet mogelijk is volledige stilte te verkrijgen. Hoe dan ook, het Zoniënwoud is in het algemeen een relatief stil gebied.

Op een bepaalde plaats hebben de commissieleden zelf de bodemerosie en de bijzonder sterke ontworteling van de beuken kunnen vaststellen, wat bodemverzakking en gevaar voor ongevallen inhoudt.

Op meerdere plaatsen heeft men kunnen vaststellen hoe kwetsbaar de hellingen zijn (vegetatie, bodem).

d) Bosreservaat

De heer Xavier Lejeune heeft erop gewezen hoe ecologisch, esthetisch en historisch belangrijk het wel is het Zoniënwoud zijn typische begroeiing terug te geven.

Op een bepaald ogenblik heeft de Oostenrijkse school (Zimmer) verplicht tot de monocultuur van beuken in het Zoniënwoud. De aanhangers waren er immers van overtuigd dat de variaties van soorten onesthetisch waren, tegen het advies van de school in (onder andere de l'Escaille), die voorstander was van diversiteit van de soorten (mispelbomen, wilde kersbomen,...). Deze monocultuur heeft het ecologisch systeem kwetsbaar gemaakt. Het moet langzaam worden hersteld. De regeneratie geschiedt per leeftijds-categorie.

De jonge planten worden ofwel individueel ofwel samen via omheiningen beschermd (wat ook de reeën beschermt).

De algemene bespreking wordt gesloten.

c) zones de quiétude

Dans ces zones, des règles de protection particulière sont de mise (interdiction de circulation en dehors des sentiers et chemins, tenue du chien en laisse). L'appellation de "zone de quiétude" a été, préférée à celle de "zone de silence" parce qu'un silence absolu ne peut être atteint dans un lieu qui joue un rôle social. Cela étant, la forêt de Soignes est globalement une zone de silence relatif.

A un endroit, les commissaires ont pu constater une érosion des sols et un déchaussement des hêtres particulièrement fort qui va de pair avec un tassement des sols et des risques d'accidents.

A plusieurs endroits, la fragilité des pentes (végétation, sols) a pu être observée.

d) réserve forestière

M. Xavier Lejeune a expliqué l'intérêt écologique, esthétique et historique de reconstituer les peuplements typiques en forêts de Soignes.

A un moment donné, l'école autrichienne (Zimmer) a imposé la monoculture de hêtres en forêt de Soignes parce que ses adeptes considéraient les variations d'espèces comme inesthétiques contre l'avis de l'école (e.a. de l'Escaille) qui prônait la diversification des espèces (néfliers, merisiers,...). Cette monoculture a fragilisé l'écosystème; il convient de le reconstituer progressivement. La régénération s'effectue par tranches d'âges.

Les jeunes plants sont protégés soit individuellement, soit par des clôtures (ce qui les protège également des chevreuils).

La discussion générale est close.

VII. Artikelsgewijze bespreking en stemmingen

Opschrift

Er wordt een amendement nr. 7 ingediend dat ertoe strekt het opschrift als volgt te wijzigen: "Ontwerp van ordonnantie betreffende het verkeer in de bossen en wouden van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest".

De tekst mag niet alleen een repressief aspect vertonen, namelijk een wijziging van het Boswetboek, maar moet ook positieve bepalingen bevatten die de sociale functie van de bossen en wouden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest herwaarderen.

De Minister heeft er geen bezwaar tegen.

Een lid van de commissie heeft vragen bij de keuze van het woord "verkeer" in de Nederlandse tekst.

Een lid stelt het woord "gebruik" voor.

De diensten stellen "bezoek van bossen en wouden" voor.

Stemming

Het amendement wordt goedgekeurd bij eenparigheid van de 10 aanwezige leden.

Artikel 1

Stemming

Het artikel wordt bij eenparigheid goedgekeurd.

HOOFDSTUK 1 (nieuw)

Er wordt een amendement nr. 8 ingediend. Het strekt ertoe tussen artikel 1 en artikel 2 een hoofdstuk I in te voegen met als opschrift "De bevordering van het sociale gebruik van de groene ruimtes, bossen en wouden, en de bescherming ervan".

Artikel Ibis

"Deze ordonnantie reglementeert op een algemene wijze het verkeer in en het bezoek van de bossen en wouden om de recreatieve en ecologische functies ervan te verzoenen.

De Regering neemt alle maatregelen om de gebruikers van de bossen en wouden tot een harmonieus gebruik ervan te bewegen. Ze zorgt met het oog hierop voor ruimtes die voor het publiek openstaan."

VII. Discussion des articles et votes

Intitulé

Un amendement n° 7 est déposé visant à modifier l'intitulé de la façon suivante: "Projet d'ordonnance relatif à la fréquentation des bois et forêts dans la Région de Bruxelles-Capitale".

Le texte ne doit pas contenir seulement un aspect répressif consistant en une modification du Code forestier mais également des dispositions positives valorisant le rôle social des bois et forêts dans la Région de Bruxelles-Capitale.

Le ministre n'y voit pas d'objection.

Un commissaire s'interroge quant à la pertinence du mot "verkeer" en néerlandais.

Un commissaire propose le mot "gebruik".

Les services proposent "bezoek van bossen en wouden".

Vote

L'amendement est adopté à l'unanimité (10 voix).

Article 1er

Vote

L'article est adopté à l'unanimité.

CHAPITRE 1er (nouveau)

Un amendement (n° 8) est déposé. Il vise à insérer entre l'article 1er et l'article 2 un chapitre 1er intitulé "De la promotion de l'utilisation sociale des espaces verts, bois et forêts et de leur protection" et rédigé de la manière suivante:

Article Ibis

"La présente ordonnance régit la circulation et la fréquentation dans les bois et forêts en général en vue de concilier leur fonction récréative et écologique.

Le gouvernement adopte toutes mesures visant à sensibiliser les usagers des bois et forêts en vue de leur utilisation harmonieuse. Il crée à cet effet des espaces visitables et accessibles au public".

Artikel Iter

“De Regering neemt alle maatregelen om de gebruikers een betere kennis van de natuur bij te brengen”.

Artikel Iquater

“De Regering legt de bossen en wouden zodanig aan dat het collectieve gebruik en de toegankelijkheid ervan verenigbaar zijn met het noodzakelijke respect voor de ecosystemen”.

Het is belangrijk om naast het leefmilieu ook aandacht te besteden aan het sociale gebruik van de bossen en wouden rond de stad. De tekst moet dus in het eerste hoofdstuk bepalingen bevatten met het oog op een sociale herwaardering van het woud. Het tweede hoofdstuk bevat de eigenlijke wijziging van het Boswetboek wat alle bossen en wouden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreft.

De Minister wijst erop dat dit amendement weergeeft wat hij in zijn verschillende uiteenzettingen verdedigd heeft: het belang van het pedagogische aspect van de ordonnantie.

Hij wil echter de woorden “groene ruimtes” doen vervallen want ze maken geen deel uit van de bossen en wouden in het algemeen (subamendement nr. 16 op amendement nr. 8).

De Minister onderstreept inderdaad dat de groene ruimtes niet van de bossen en wouden in het algemeen afhangen. Het gaat om een verschillend begrip en een ander gebruik dan dat van de bossen en wouden, die men niet mag verwarren. De indieners van amendement nr. 8 hebben dat trouwens goed begrepen vermits de woorden “groene ruimtes” niet voorkomen in de voorgestelde artikelen *1bis*, *1ter* en *1quater*.

Een lid onderstreept dat de beste manier om respect voor het Zoniënwoud bij te brengen de bewustmaking van het publiek is.

Men vraagt het collectieve respect van dit erfgoed; het lid wenst dat ook het individuele respect gevraagd wordt.

Het lid van de commissie stelt voor amendement nr. 8 in die zin te subamenderen (subamendement nr. 17):

De woorden “en een groter respect ervoor” tussen het woord “natuur” en de woorden “bij te brengen” in te voegen.

Het is belangrijk dat bij wijze van preventie (zie de schade die voorheen in het wetboek aan de kaak gesteld is) de kennis van de natuur leidt tot het eerbiediging ervan door iedere gebruiker.

Een lid vindt dat de kennis het respect inhoudt.

Article Iter

“Le gouvernement adopte toutes mesures pour favoriser auprès des usagers la connaissance de la nature”.

Article Iquater

“Le gouvernement aménage les bois et forêts de manière telle que leur utilisation collective et leur accessibilité se concilie avec l'indispensable respect des écosystèmes”.

A côté de la préoccupation environnementale, il est important de manifester une attention à l'usage social des bois et forêts péri-urbains. Le texte doit donc comporter dans un premier chapitre des dispositions visant à la valorisation sociale de la forêt. Le second chapitre constituera alors la modification du code forestier en ce qui concerne les bois et forêts dans la Région de Bruxelles-Capitale.

Le ministre signale que cet amendement traduit ce qu'il a développé dans ses différents exposés: l'importance de la portée pédagogique de l'ordonnance.

Il souhaite cependant ôter les mots “espaces verts” car ils ne relèvent pas des bois et forêts en général (sous-amendement n° 16 à l'amendement n° 8).

Le ministre souligne en effet que les espaces verts ne relèvent pas des bois et forêts en général. Il s'agit d'un concept différent et d'une utilisation différente des bois et forêts, qu'il convient de ne pas confondre. Les auteurs de l'amendement n° 8 l'ont d'ailleurs bien compris puisque les mots “espaces verts” n'apparaissent pas dans les articles *1bis*, *1ter* et *1quater* proposés.

Un commissaire souligne que la meilleure façon de faire respecter la forêt de Soignes, est la prise de conscience du public.

Le respect collectif de ce patrimoine est demandé; le commissaire souhaite que le respect individuel soit également requis.

Le commissaire propose de sous-amender l'amendement n° 8 en ce sens (sous-amendement n° 17):

“Insérer les mots “et le respect” entre le mot “connaissance” et les mots “de la nature”.

Il est important, par mesure préventive (cf. déprédations dénoncées dans le code ultérieurement) que la connaissance mène au respect de la nature par chaque usager.

Un commissaire estime que la connaissance implique le respect.

De indiener van het voorstel van amendement is niet tegen dit subamendement.

Een lid stelt een technisch amendement voor (taalcorrectie in de Franse tekst). Hij stelt voor in amendement nr. 8 het eerste lid van artikel 1*bis*, "La présente ordonnance réglemente la circulation et la fréquentation dans les bois et forêts en général", te vervangen door de woorden:

"La présente ordonnance réglemente la circulation dans les bois et forêts en général, ainsi que leur fréquentation".

Dit technisch subamendement wordt door de commissie goedgekeurd.

Stemming

Subamendement nr. 16 wordt goedgekeurd bij eenparigheid van de 9 aanwezige leden.

Subamendement nr. 17 wordt goedgekeurd bij eenparigheid van de 9 aanwezige leden.

Het aldus gesubamendeerde amendement nr. 8 wordt goedgekeurd bij eenparigheid van de aanwezige leden.

Opschrift voor artikel 2

Een amendement nr. 9 strekt ertoe voor artikel 2 het volgende opschrift toe te voegen:

"Hoofdstuk II tot wijziging van het Boswetboek wat betreft alle bossen en wouden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest."

Dit amendement is een logisch gevolg van amendement nr. 8.

Stemming

Het amendement wordt goedgekeurd bij eenparigheid van de 9 aanwezige leden.

Artikel 2

Artikel 176bis

Er zijn twee amendementen (nrs 1 en 10) op dit artikel ingediend.

Amendement nr. 1 strekt ertoe het 1° en 2° van artikel 176bis te vervangen door wat volgt: "1) hij die zijn hond niet in toom heeft kunnen houden en hem daardoor een nadeel heeft laten berokkenen aan de in het wild levende dieren."

L'auteur de la proposition d'amendement n'est pas opposé à ce sous-amendement.

Un commissaire propose un amendement technique (correction linguistique). Il propose de remplacer dans l'amendement n° 8 au premier alinéa de l'article 1*bis* "La présente ordonnance réglemente la circulation et la fréquentation dans les bois et forêts en général" par:

"La présente ordonnance réglemente la circulation dans les bois et forêts en général, ainsi que leur fréquentation".

Ce sous-amendement technique est accepté par la commission.

Votes

Le sous-amendement n° 16 est adopté à l'unanimité (9 voix).

Le sous-amendement n° 17 est adopté à l'unanimité (9 voix).

L'amendement n° 8, tel que sous-amendé, est adopté à l'unanimité.

Intitulé précédant l'article 2

Un amendement (n° 9) vise à faire précéder l'article 2 de l'intitulé suivant:

"Chapitre II modifiant le Code forestier en ce qui concerne les bois et forêts en général dans la Région de Bruxelles-Capitale."

Cet amendement découle en fait de l'amendement (n° 8).

Vote

Il est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.

Article 2

Article 176bis

Deux amendements (n°s 1 et 10) ont été déposés à cet article.

L'amendement n° 1 vise à remplacer les 1° et 2° de l'article 176bis par ce qui suit: "1) Ceux qui n'ayant pas gardé la maîtrise de leurs chiens auront laissé ceux-ci causer un tort à la faune sauvage."

Het blijkt dat veel wandelaars naar het woud gaan met de precieze bedoeling hun hond vrij te laten rondlopen. De honden mogen er in gedeeltelijke vrijheid lopen op voorwaarde dat de wandelaars ze voldoende in toom kunnen houden zodat ze geen nadeel aan de in het wild levende dieren berokkenen.

In de praktijk is trouwens gebleken dat de dieren (vooral reeën) het meest last hebben van loslopende honden. Soms zijn het verloren gelopen honden maar dikwijls blijkt dat ze toebehoren aan personen die aan de rand van het woud wonen en die ze vrij laten lopen. Een overleg met de buurtbewoners lijkt zich hier dus op te dringen. Wat de verstoring van de dieren betreft, kan men zich afvragen of het geen sterk antropocentrisch standpunt om ten alle prijze de rust van de konijnen en eenden te willen vrijwaren. In de Brusselsese wouden zijn er bijna geen roofdieren meer en de honden herstellen misschien het evenwicht dat voor de gezondheid van de dieren noodzakelijk is.

De Minister kan het lid geruststellen. Hij is niet van plan te eisen dat de honden voortdurend aan de leiband gehouden worden. "In toom houden" wil niet zeggen dat de hond niet vrij mag rondlopen. De uitdrukking geeft de baas van het dier heel wat vrijheid.

Het lid trekt zijn amendement nr. 1 in, aangezien de minister hem verzekerd heeft dat de uitdrukking geen al te beperkte interpretatie krijgt.

Een lid wijst erop dat het onderscheid tussen het in toom houden en het aan de leiband houden van de hond nog duidelijker is bij artikel 176*novies*:

"Met geldboete van vijftig tot vijfhonderd frank wordt gestraft hij die in de rustige gebieden zijn hond niet aan de lijn houdt."

Het is slechts in de kwetsbare gebieden dat de eigenaar van de hond gevraagd wordt zijn hond aan de leiband te houden.

Een lid zou willen weten wat de huidige toestand is.

De Minister verduidelijkt dat het Boswetboek voor het ogenblik voor de bossen en wouden in geen enkele bepaling ter zake voorziet.

Het lid vraagt zich af hoe de bepaling nageleefd zal kunnen worden; wanneer een hond een reebok zal zien, zal zijn eigenaar hem misschien niet in toom kunnen houden.

Een lid onderstreept dat de honden niet alleen gevaarlijk kunnen zijn voor de reebokken maar ook voor de kinderen. Een stadshond moet vrij in het woud kunnen rondlopen. Men moet echter een compromis vinden tussen het respect voor de kinderen en dat voor de huisdieren.

Il apparaît que beaucoup de promeneurs vont en forêt, justement afin de laisser s'y ébattre leur chien. Ceux-ci doivent pouvoir s'y trouver en semi-liberté à condition que les promeneurs les maîtrisent suffisamment pour qu'ils ne causent pas de tort à la faune sauvage.

D'expérience, il semble d'ailleurs établi que les principaux dégâts causés à la faune (chevreuils surtout) sont dus à des chiens errants. Ceux-ci peuvent parfois être des chiens perdus mais il s'avère souvent qu'ils appartiennent à des personnes habitant en lisière de la forêt et qui les laissent en liberté. Une concertation avec les riverains s'avérerait donc plus pertinente à cet égard. Pour ce qui est du dérangement de la faune, n'est-ce pas une attitude très anthropocentrique que de vouloir à tout prix préserver la tranquillité des lapins et des canards? Les forêts bruxelloises ont perdu la quasi totalité de leurs prédateurs et les chiens domestiques ne font peut-être que l'équilibre nécessaire à la bonne santé des animaux.

Le ministre rassure le membre. Il n'a pas l'intention d'exiger que les chiens soient constamment maintenus en laisse. La "maîtrise" n'empêche pas que le chien puisse s'ébattre en liberté. Le mot couvre une notion large d'autonomie du maître.

Le commissaire, ayant reçu les assurances du ministre que le terme n'est pas utilisé de manière trop restrictive, retire l'amendement n° 1.

Un commissaire signale que la distinction entre la maîtrise du chien et la tenue en laisse du chien est encore plus évidente à la lecture de l'article 176*novies*:

"Seront punis d'une amende de cinquante à cinq cents francs ceux qui n'auront pas tenu leurs chiens en laisse dans les zones de quiétude".

Ce n'est que dans les zones fragilisées qu'il est demandé au maître de tenir son chien en laisse.

Un commissaire souhaiterait savoir quelle est la situation actuelle.

Le ministre précise qu'actuellement pour les bois et forêts aucune disposition en la matière n'est prévue dans le Code forestier.

Le commissaire se demande comment la disposition pourra être respectée; concrètement, lorsqu'un chien apercevra un chevreuil, il se pourrait que son maître ne puisse maîtriser son chien.

Un membre souligne que les chiens peuvent être dangereux non seulement pour les chevreuils mais également pour les enfants. Un chien de ville doit pouvoir s'ébattre en forêt. Il faut cependant trouver un compromis entre le respect des enfants et celui de ces animaux domestiques.

Afgezien van bepaalde plaatsen waar de honden vrij moeten kunnen rondlopen, zouden er voor de rest in het Zoniënwood gelijkaardige regels moeten gelden zoals in de parken.

Het lid wijst erop dat dit punt door de Brusselse Hoge Raad voor Natuurbehoud besproken is.

In de praktijk zullen de boswachters beslissingen moeten nemen wanneer een kind gebeten wordt. Ze zouden liever hebben dat de honden aan de leiband gehouden worden behalve op bepaalde geschikte plaatsen.

Een lid vindt dat het vorige lid rekening moet houden met de sociale rol van het woud.

Een hond moet kunnen luisteren en gehoorzamen.

Het lid wijst er ook op dat een kind op de fiets ook een ongeluk kan veroorzaken.

Het vorige lid heeft gekozen tussen de vrijheid van de kinderen en deze van de honden.

De Minister wijst erop dat, naast de controle van de hond vereist door de ordonnantie, artikel 1385 van het burgerlijk wetboek dat de buitencontractuele aansprakelijkheid door de daad van de dieren bepaalt, van toepassing blijft:

"1385. De eigenaar van een dier, of, terwijl hij het in gebruik heeft, degene die er zich van bedient, is aansprakelijk voor de schade die door het dier is veroorzaakt, hetzij het onder zijn bewaring stond, dan wel verdwaald of ontsnapt was."

Een lid onderstreept ook dat de controle van de hond inhoudt dat sommige honden met een muilband moeten rondlopen.

Een amendement (nr. 10) strekt ertoe het 3° van artikel 176*bis* te doen vervallen dat bepaalt dat "hij die met geluidsinstrumenten de rust van de bossen of in het wild levende dieren verstoort" met een geldboete wordt bestraft.

Een van de indieners van het amendement onderstreept dat men het wild natuurlijk niet mag storen door een rockconcert, maar dat het verbod op elk geluidsinstrument overdreven is indien men de sociale en recreatieve rol van het woud wil bewaren.

Een jeugdmonitor of een scoutsleider zou bijvoorbeeld geen fluitje meer mogen gebruiken.

De Minister heeft geen bezwaar tegen het amendement.

Een lid is het eens met de verantwoording van de indier van het amendement. Hij vindt nochtans dat het schrappen van het 3° van artikel 176*bis* te ver gaat omdat het zou betekenen dat men alle soorten geluid zou kunnen maken in een woud dat een plaats van stilte is.

Mis à part certains lieux où les chiens devraient pouvoir s'ébattre, dans le restant de la forêt de Soignes des règles similaires à celles en vigueur dans les parcs devraient être adoptées.

Le commissaire relève que ce point a été discuté au Conseil supérieur bruxellois de la conservation de la nature.

Dans la pratique, ce sont les gardes forestiers qui devront prendre des décisions si un enfant est mordu. Et ils préféreraient que les chiens soient maintenus en laisse sauf dans les endroits ad hoc.

Un commissaire estime que le membre précédent devrait réfléchir au rôle social qu'assure la forêt.

Un chien doit pouvoir répondre à la voix et obéir.

Le commissaire relève par ailleurs qu'un enfant à vélo pourrait également provoquer un accident.

Le membre précédent a fait son choix entre la liberté des enfants et celle des chiens.

Le ministre signale qu'outre la maîtrise du chien reprise dans l'ordonnance, l'article 1385 du Code civil qui détermine la responsabilité extracontractuelle du fait des animaux, demeure d'application:

"1385. Le propriétaire d'un animal, ou celui qui s'en sert, pendant qu'il est à son usage, est responsable du dommage que l'animal a causé, soit que l'animal fût sous sa garde, soit qu'il fût égaré ou échappé".

Un commissaire souligne par ailleurs que la maîtrise du chien implique que certains chiens pourront gambader muselés.

Un amendement (n° 10) vise à supprimer le point 3° de l'article 176*bis* qui prévoit que "ceux qui utiliseront tout instrument sonore troublant le calme des bois et forêts ou la faune sauvage" seront punis d'une amende.

Un des auteurs de l'amendement souligne que s'il convient d'éviter de déranger le gibier avec un concert de rock, l'interdiction de tout instrument sonore est excessive si l'on veut maintenir l'attractivité sociale et récréative de la forêt.

Elle empêcherait, par exemple un moniteur de jeunes ou un chef scout d'utiliser un sifflet.

Le ministre n'a pas d'objection à cet amendement.

Un commissaire est d'accord avec la justification de l'auteur de l'amendement. Il estime cependant que supprimer le 3° de l'article 176*bis* est trop radical car cela signifierait qu'on puisse faire tout type de bruit dans la forêt qui est un lieu de silence.

Een ander lid is het ook niet eens met dit overdreven laxisme. Hij stelt voor amendement nr. 10 te matigen door de elektronisch versterkte instrumenten te verbieden.

Een lid vindt ook dat de scouts moeten kunnen fluiten maar de stilte mag niet verstoord worden door radio's, motoren...

Een lid zou willen dat de scoutsliederen niet strafbaar zijn.

De Minister wijst op de moeilijkheid de juiste woorden te vinden. Hij stelt het volgende voor: "Al wie elektronisch versterkt geluidsmaterieel gebruikt dat de rust van de bossen en wouden en van de wilde fauna verstoort".

Een van de indieners van het amendement staat niet weigerachtig tegenover voorstellen. Men moet echter een meer precieze bewoording vinden (wie met een beperkt volume naar de radio luistert mag niet vervolgd worden).

Een lid doet opmerken dat de minister de motoren niet in het voorstel opneemt.

De tweede indiener van amendement nr. 10 stelt voor de woorden "te sterk verstoort" in het voorstel van de minister te gebruiken.

Een lid stelt voor het aantal toegelaten decibels voor alle duidelijkheid te bepalen.

De Minister wijst erop dat dit moeilijk is omdat er geen kaderordonnantie inzake geluid bestaat.

Een lid vraagt zich af of het gebruik van kettingzagen toegelaten is. Ze zijn natuurlijk noodzakelijk maar kunnen ongelukken veroorzaken (bijv. wanneer de zaag gestart wordt op het ogenblik dat er paarden langskomen).

Hij stelt voor het gebruik ervan in het weekend te verbieden.

Een lid onderstreept dat de kettingzagen door het personeel van Waters en Bossen, maar niet door privé-personen gebruikt worden. Men kan toch niet opnieuw met de hout-hackersbijl werken.

Het vorige lid onderstreept dat het gebruik ervan problemen doet rijzen van zodra ze nabij de wegen worden gebruikt, wanneer het Woud druk wordt bezocht.

De Minister wijst erop dat ze alleen mogen gebruikt worden door de boswachters of door privé-bedrijven, die ervoor verzekerd zijn en die hun vak kennen.

Een commissielid stelt vast dat er een principieel debat wordt gehouden wat de geluidshinder in het Zoniënwoud betreft.

Un autre commissaire ne peut pas non plus approuver ce laxisme démesuré. Il propose de modérer l'amendement n° 10, en interdisant les instruments électroniquement amplifiés.

Un membre estime également que les scouts doivent pouvoir siffler mais le silence ne peut être perturbé par des transistors, des motos,....

Un commissaire souhaiterait que les chants des scouts ne soient pas punissables.

Le ministre signale que la difficulté est de trouver les mots justes. Il propose: "Tous ceux qui utiliseront tout matériel sonore d'amplification électronique troublant le calme des bois et forêts ou la faune sauvage".

Un des auteurs de l'amendement est ouvert aux propositions. Il convient cependant de trouver des termes plus précis, (celui qui écoute la radio sans amplification excessive ne peut être poursuivi).

Un membre observe que le ministre ne reprend pas les motos dans sa proposition.

Le deuxième auteur de l'amendement n° 10 propose d'utiliser le mot "abusivement" après le mot "troublant" dans la proposition du ministre.

Un commissaire suggère de préciser le nombre de décibels autorisés, ce qui permettrait de préciser les choses.

Le ministre signale que ce serait difficile étant donné l'absence d'ordonnance-cadre en matière de bruit.

Un membre se demande si l'usage des tronçonneuses à moteur est permis. Si elles sont nécessaires, elles peuvent cependant provoquer des accidents (p.e. si on actionne la machine au moment où passent des chevaux).

Il suggère d'interdire l'usage des tronçonneuses le week-end.

Un membre souligne que les tronçonneuses sont utilisées par les agents des Eaux et forêts et non pas par des particuliers. Il ne faudrait pas en revenir à la cognée.

Le membre précédent souligne que leur usage pose problème dès lors où elles sont utilisées à proximité des chemins les jours de grande fréquentation de la Forêt.

Le ministre signale que les seuls intervenants sont les gardes forestiers ou des entreprises privées qui ont des assurances et qui connaissent leur métier.

Un commissaire constate qu'il y a un débat de principe en matière de nuisances sonores dans la forêt.

Het lid deelt de bekommernis van het commissielid dat de geluidshinder wil meten omdat, ter zake, de subjectiviteit de bovenhand heeft.

De Minister herhaalt dat het boswetboek deze kwestie niet regelt en dat er bovendien inzake geluidshinder geen kaderordonnantie voor handen is.

Het commissielid had graag vernomen hoeveel klachten ter zake werden ingediend.

Een van beide indieners van amendement nr. 10 zegt dat men een compromis moet vinden tussen het Woud, dat een stiltegebied is, en de noodzakelijke en afdoende beteugeling om de sociale functie van het Woud te waarborgen.

De tweede indiener van het amendement is van oordeel dat de bepaling "elektronisch geluidsversterkend materieel dat de rust op misbruikende wijze verstoort" duidelijkheid biedt.

Een commissielid wijst nogmaals op de sociale functie van het Woud. Rust en stilte zijn van essentieel belang voor de gestresseerde inwoners uit de stad.

Amendement nr. 10 wordt ingetrokken.

Er wordt een amendement (nr. 18) ingediend, dat ertoe strekt in artikel 2 (Artikel 176bis), het 3° als volgt te wijzigen:

"3° – hij die met geluidsversterkend materieel de rust van de bossen en wouden of de in het wild levende dieren op misbruikende wijze verstoort".

Stemming

Amendement nr. 18 wordt aangenomen bij eenparigheid van de aanwezige leden.

Artikel 176ter

Een amendement (nr. 2) strekt ertoe dit artikel te doen vervallen.

Dit artikel komt uit het Wetboek van 1854 en wordt vooral verantwoord door het feit dat de stropers dikwijls 's nachts actief zijn. Er lijkt hier geen echt gevaar voor de bossen en wouden van het Brussels Gewest te bestaan zodat het artikel geschrapt kan worden. De late wandelaars en de ornitologen met een voorliefde voor nachtvogels kunnen aldus het Woud blijven bezoeken na het vallen van de nacht. Tijdens de besprekingen in de commissie werd er ook gesproken over diefstal van hout en over zedenfeiten. We menen dat dit probleem niet in een milieuordonnantie over het verkeer in het Woud behandeld moet worden. We mogen ook niet vergeten dat de zon 's winters om 5 uur

Il partage la préoccupation du commissaire qui souhaitait mesurer les nuisances sonores car en cette matière la subjectivité prévaut.

Le ministre réitère que dans le Code forestier il n'est pas fait référence au bruit et qu'il n'existe par ailleurs pas d'ordonnance-cadre en matière de bruit.

Le commissaire souhaite connaître l'importance des plaintes en la matière.

Un des deux auteurs de l'amendement n° 10 signale qu'il faut trouver un compromis entre la forêt, zone de silence, et la répression nécessaire et suffisante pour assurer la fonction sociale de la forêt.

Le deuxième auteur de l'amendement estime qu'en précisant "sources sonores amplifiées électroniquement et troublant abusivement" les choses sont claires.

Un commissaire réitère l'importance de la fonction sociale de la forêt. Le repos et le silence sont essentiels pour les habitants stressés de la ville.

L'amendement n° 10 est retiré.

Un amendement n° 18 est introduit qui stipule qu'à l'article 2 – Article 176bis – il convient de remplacer le 3° par:

"3° – Ceux qui utiliseront tout matériel sonore d'amplification électronique troublant abusivement le calme des bois et forêts ou la faune sauvage."

Vote

L'amendement n° 18 est adopté à l'unanimité.

Article 176ter

Un amendement (n° 2) vise à supprimer l'article 176ter.

Hérité du Code de 1854, cet article est justifié principalement par le fait que les braconniers oeuvrent souvent de nuit. Ce genre de danger ne paraît pas une menace réelle pour les bois et forêts de la Région bruxelloise. On peut donc supprimer l'article, ce qui permettra aux promeneurs tardifs et aux ornithologues passionnés d'oiseaux de nuit de continuer à fréquenter la forêt une fois la nuit tombée. Lors des débats en commission on a également parlé de vol de bois ou de faits de moeurs. Nous ne pensons pas que ce soit le rôle d'une ordonnance environnementale sur la circulation en forêt d'aborder ce genre de problème. N'oublions pas non plus qu'en hiver le soleil se couche dès 17 heures.

ondergaat. Een verbod om de wegen een half uur voor zons-
ondergang te verlaten zou te repressief zijn.

De Minister heeft geen bezwaar tegen amendement nr. 2.

De amendementen nr. 3 tot 11 worden doelloos.

Een lid wenst het probleem te behandelen van de wandelaars die dood hout meenemen.

Heeft men momenteel het recht dit te doen. Zou het, indien niet, niet interessant zijn dit wel toe te laten?

De Minister zegt dat het verboden is.

Het lid stelt bijgevolg voor kruiwagens in het Zoniënwoud te verbieden.

De Minister zegt dat de kruiwagen opgenomen is in de categorie van de voorwerpen waarmee iets kan worden meegenomen.

Stemming

Amendement nr. 2 wordt aangenomen bij eenparigheid van de aanwezige leden.

Artikel 176quater

Een amendement (nr. 12) sterkt ertoe na het woord "voertuigen" de woorden "met een eigen aandrijving" toe te voegen.

De indieners zijn van oordeel dat het normaal is dat de rust van het Woud door een verbod op de motorvoertuigen gevrijwaard wordt. Het lijkt echter overdreven activiteiten zoals wielervedstrijden te bestraffen aangezien ze niet dezelfde hinder met zich brengen.

De Minister zegt dat de goedkeuring van dit amendement zou inhouden dat men overal mag rondrijden en dat men eventueel wielervedstrijden mag organiseren.

De specialisten van de ULB, van de universiteit van Bergen en van de agronomische faculteit van Gembloux werd om advies gevraagd. Ze raden ten stelligste af motorvoertuigen toe te laten.

Dat betekent geenszins dat men op de voor het publiek toegankelijke wegen – de paden inbegrepen – mist toelating geen wielervedstrijd mag organiseren.

Een van de indieners van het amendement wenst dat de Minister bevestigt dat er op alle wegen en paden wedstrijden mogen worden georganiseerd, bijvoorbeeld door het ADEPS of het BLOSO.

Interdire toute sortie des chemins une demi-heure avant le coucher du soleil est entré dans une logique par trop répressive.

Le ministre n'a pas d'objection à l'amendement n° 2.

Les amendements n°s 3 et 11 sont devenus sans objet.

Un membre souhaite aborder le problème de l'utilisation du bois mort par les promeneurs.

A-t-on actuellement le droit de le prélever ou, sinon, ne serait-ce pas intéressant de l'autoriser?

Le ministre précise que c'est interdit.

Le membre propose dès lors d'interdire les brouettes dans la forêt de Soignes.

Le ministre signale que la brouette est comprise dans les objets de prélèvement.

Vote

L'amendement n° 2 est adopté à l'unanimité.

Article 176quater

Un amendement (n° 12) est déposé visant à ajouter le mot "automoteurs" après le mot "véhicule".

Les auteurs estiment qu'il est normal de protéger la quiétude de la forêt contre les véhicules à moteur, il paraît par contre excessif de réprimer des activités comme des courses à vélo qui n'entraînent pas le même degré de nuisances.

Le ministre signale que l'adoption de cet amendement signifierait qu'on peut circuler partout et éventuellement organiser des courses.

Un avis scientifique a été demandé à des experts de l'ULB, de l'Université de Mons et de la Faculté agronomique de Gembloux. Ils déconseillent vivement l'autorisation des automoteurs.

Cela ne signifie pas pour autant qu'on ne puisse organiser une course sur les voies ouvertes au public – y compris les sentiers – moyennant autorisation.

Un des auteurs de l'amendement souhaite que le ministre confirme que des courses pourront être organisées à travers tous les chemins et sentiers, par l'ADEPS ou le BLOSO par exemple.

Een lid is tevreden met het antwoord van de Minister.

Een lid wenst een preciezer tekst. Hij wijst erop dat er in de tekst (artikel 176sexies) tot op heden enkel sprake is van bromfietsen of motorfietsen.

Van terreinfietsen is in de tekst geen sprake, ofschoon er in de Commissie lang over werd gedebatteerd.

De Voorzitter stelt voor met deze opmerking in artikel 176sexies rekening te houden.

Het lid verkiest het probleem met de terreinfietsen in artikel 176quater ter sprake te brengen.

De Minister brengt in herinnering dat afdeling 2 betrekking heeft op de activiteiten op de niet voor het publiek toegankelijke wegen.

Een van de indieners van het amendement wijst erop dat de woorden "buiten de... toegankelijke wegen", zowel betrekking hebben op de wegen, de paden als de dreven.

Artikel 176quater houdt dus wel degelijk in dat er, mits toelating, op de voor het publiek toegankelijke wegen een rally kan worden georganiseerd.

De indieners trekken hun amendement in.

Een commissielid is eveneens van oordeel dat men, wat de terreinfietsen betreft, nauwkeuriger moet zijn. Daar men met een terreinfiets per definitie niet op de voor het verkeer toegankelijke wegen rijdt, is het onmogelijk daar een rally voor terreinfietsen te organiseren.

De Minister zegt dat er paden bestaan met hindernissen ad hoc voor terreinfietsen.

Het vorig commissielid begrijpt niet waarom de Minister de voertuigen met eigen aandrijving dan niet in artikel 176quater opneemt.

Een ander commissielid zegt dat de commissieleden, toen ze het Zoniënwoud hebben bezocht, hebben kunnen vaststellen dat de terreinfietsen en andere de paden dikwijls onherstelbaar beschadigen.

Artikel 176septies

Een amendement (nr. 15) strekt ertoe:

- de woorden «skiet of sleet» te doen vervallen;
- het woord «hiertoe» te doen vervallen;
- aan het slot van het artikel toe te voegen «Er kunnen echter beperkingen worden opgelegd voor het rijden met terreinfietsen op sommige voor het publiek toegankelijke wegen».

Un membre est satisfait de la réponse du ministre.

Un membre souhaiterait que le texte soit plus précis. Il souligne que le texte (article 176sexies) ne mentionne jusqu'à présent que les cyclomoteurs ou les motocyclettes.

Les VTT ne sont pas cités dans le texte alors qu'ils ont donné lieu à de longs débats en commission.

Le président propose qu'il soit tenu compte de cette observation à l'article 175sexies.

Le membre préfère qu'on aborde la problématique des VTT à l'article 176quater.

Le ministre rappelle que la section 2 traite des activités prohibées en dehors des voies ouvertes à la circulation du public.

Un des auteurs de l'amendement souligne que les mots "en dehors des voies ouvertes..." vise aussi bien les chemins, les sentiers que les drèves.

L'article 176quater signifie donc bien, qu'après autorisation, un rallye peut être organisé dans les voies ouvertes à la circulation du public.

Les auteurs retirent leur amendement.

Un commissaire estime également qu'il faut être plus précis en matière de VTT. Etant donné que le VTT ne s'utilise pas par définition dans les chemins ouverts à la circulation, il ne peut y avoir de rallye de VTT.

Le ministre précise qu'il existe des sentiers avec des difficultés ad hoc pour les VTT-istes.

Le commissaire précédent ne comprend pas dès lors pourquoi le ministre ne souhaite pas inclure les automoteurs à l'article 176quater.

Un autre commissaire souligne que les commissaires ont pu constater (lors de leur visite en Forêt de Soignes) que les dégâts provoqués par les VTT et autres en dehors des sentiers battus étaient souvent irréversibles.

Article 176septies

Un amendement (n° 15) a été déposé visant à:

- supprimer les mots «de skis ou de luge»;
- supprimer les mots «à cet effet»;
- ajouter, in fine à l'article 176septies, la phrase suivante: «Toutefois, des limitations pourront être apportées à la circulation des vélos tous terrains sur certaines voies ouvertes au public».

Het is overdreven het skiën of het sleeën te verbieden, rekening houdend met het geringe aantal sneeuwdagen.

De beperking van het rijden met terreinfietsen op de voor het verkeer opengestelde wegen mag geen algemene regel zijn, maar een beslissing die geval per geval wordt genomen om een betere verstandhouding tussen de diverse gebruikers te waarborgen.

De Minister heeft geen bezwaar.

Een commissielid begrijpt niet waarom de indieners het verbod om te skiën en te sleeën willen afschaffen. Deze activiteiten zijn immers werkelijk gevaarlijk.

Een commissielid steunt het amendement, maar wenst dat, in de Nederlandse tekst, het woord "langlauft" door "skiet" wordt vervangen.

Stemming

Het amendement wordt aangenomen met 10 stemmen, bij 1 onthouding.

AFDELING 3

Activiteiten die buiten de speciaal voorziene paden verboden zijn

Artikel 176octies

Een amendement (nr. 4) strekt ertoe:

- a) De woorden "een trekdier, lastdier of rijdier" door de woorden "een paard" te vervangen.
- b) Na het woord "ruiterpaden" de woorden "of de daartoe bestemde paden" toe te voegen.

Het woord paard dat onder de omschrijving verstaan wordt kan beter duidelijk gebruikt worden om verwarring te vermijden met de personen die als leden van een erkende club onder duidelijk omschreven voorwaarden met trekhonden kunnen oefenen (training van sledehonden). Verschillende mensen beoefenen deze sport in het Zoniënwoud.

Anderzijds zijn bepaalde ruiterspaden slechts toegankelijk via een andere weg. De ruiters moeten dus de toelating krijgen deze paden te betreden om zich naar de ruiterspaden te begeven. De paden waarop de paarden zich mogen begeven zullen door de Regering bepaald worden overeenkomstig artikel 176duodecies.

Een commissielid wijst erop dat een paard een schoft-hoogte van 1,5 meter heeft. Bij kleinere hoogte spreekt men van poneys, wat zou inhouden dat er met een hele reeks huisdieren geen rekening meer wordt gehouden.

Il est excessif d'empêcher le ski et la luge compte tenu du faible nombre de journées d'enseignement.

La limitation de la circulation des VTT sur les voies ouvertes à la circulation ne doit pas être une règle générale, mais bien une décision prise au cas par cas pour assurer une meilleure cohabitation des divers utilisateurs.

Le ministre n'y voit pas d'objection.

Un commissaire ne comprend pas pourquoi les auteurs s'acharnent à vouloir supprimer les skis et la luge, qui sont un véritable danger.

Un commissaire appuie l'amendement. Il souhaite cependant que le mot "Langlaufen", qui vise le ski de fond, soit remplacé dans la version néerlandaise.

Vote

L'amendement est adopté par 10 voix et 1 abstention.

SECTION 3

Des activités prohibées en dehors des pistes spécialement prévues.

Article 176octies

Un amendement (n° 4) vise à:

- a) Remplacer les mots "animal domestique de trait, de charge ou de monture" par le mot "cheval".
- b) Ajouter en fin d'article "ou des voies ouvertes à cet effet".

Le terme cheval que désigne la périphrase employée nous paraît tout aussi indiqué et permet ainsi d'éviter la confusion avec les personnes qui, affiliées à des clubs reconnus, peuvent exercer la traction canine dans des conditions précises (entraînement de chiens de traîneaux). Ils sont plusieurs à la pratiquer en forêt de Soignes.

D'autre part, certaines pistes cavalières ne sont accessibles que si l'on emprunte au préalable une portion d'autre voie. Les cavaliers doivent donc être autorisés à emprunter ces voies qui leur permettront de rejoindre les pistes cavalières. Les portions de voies ouvertes aux chevaux seront précisées par le gouvernement en application de l'article 176duodecies.

Un commissaire souligne qu'un cheval est un équidé qui a 1,5 m au garrot. Les calibres inférieurs appartiennent aux poneys, ce qui impliquerait que toute une série d'animaux domestiques ne sont plus pris en compte.

De Minister heeft geen bezwaar tegen letter b) van het amendement.

De indiener trekt letter a) van het amendement in.

Een lid wijst erop dat de ruiterspaden niet rechtstreeks toegankelijk zijn, wat een probleem is. Hij neemt het Verrewinkelbos als voorbeeld (sommige delen grenzen aan het Zoniënwoud) en in het bijzonder het geval van de ingesloten weiden. Hebben de paardeneigenaars het recht het Woud te gebruiken omdat dit de kortste weg is naar de openbare weg of is dit verboden indien er geen ruiterspad is?

De Minister wijst erop dat dit probleem in amendement nr. 4 wordt geregeld.

Stemming

Amendement nr. 4, aldus gesubamendeerd, wordt aangenomen bij eenparigheid van de 10 aanwezige leden.

Een amendement (nr. 5) strekt ertoe in het opschrift en in de artikelen 176novies, 176decies en 176duodecies de woorden "de rustige gebieden" door de woorden "kwetsbare zones of zones van hoge biologische waarde" te vervangen.

De zones die men beter wil beschermen worden niet beschermd omdat men er de rust wil bewaren maar omdat ze kenmerken van hoge ecologische waarde vertonen of omdat ze meer in het bijzonder door het betreden beschadigd worden en er dus specifieke beschermingsmaatregelen genomen moeten worden.

De Minister zegt dat de rustige gebieden ertoe strekken een evenwicht tussen de verschillende functies van het Woud tot stand te brengen. Het is niet de bedoeling de zeldzaamheid te beheren. Men kan ze geenszins "zones van hoge biologische waarde" noemen omdat men ze aldus met de natuurreservaten zou verwarren.

Een commissielid wenst te worden gerustgesteld. Zullen de rustige gebieden die momenteel omheind zijn, omheind blijven?

De Minister stelt het lid gerust. Het gaat er inderdaad om tijdelijk kwetsbare gebieden (gebieden met jonge aanplantingen of onderhoud) of nestplaatsen te beschermen.

Een commissielid vraagt zich af of men de duur van deze tijdelijke bescherming niet zou kunnen preciseren en of men niet zou moeten herinneren aan de criteria om deze zones af te bakenen.

De Minister zegt dat in een besluit bepaald zal worden dat een dergelijk gebied niet langer een rustig gebied is.

Een commissielid wenst te weten of de rustige gebieden altijd omheind zullen worden.

Le ministre marque son accord pour le point b) de l'amendement.

L'auteur retire le point a) de l'amendement n°4.

Un membre aborde le problème du non-accès direct aux pistes cavalières. Il cite le cas du bois de Verrewinkel (certaines parties sont limitrophes à la forêt de Soignes) et plus particulièrement le cas des prairies enclavées. Est-ce que les propriétaires de chevaux ont le droit d'emprunter le bois par le plus court chemin en vue d'accéder à la voie publique ou bien est-ce interdit si ce n'est pas une piste cavalière?

Le ministre signale que c'est couvert par l'amendement n° 4.

Vote

L'amendement n° 4, tel que sous-amendé, est adopté à l'unanimité des 10 membres présents.

Un amendement (n° 5) vise à remplacer dans le titre et aux articles 176novies, 176decies et 176duodecies les mots "zones de quiétude" par les mots "zones sensibles ou à valeur biologique élevée".

Les zones que l'on souhaite protéger plus strictement ne le sont pas pour des raisons de "quiétude" mais parce qu'elles présentent des caractéristiques écologiques de valeur élevée ou parce qu'elles sont plus particulièrement sensibles au piétinement et qu'il faut prévoir des dispositions spécifiques à leur égard.

Le ministre précise que les zones de quiétude visent à établir un compromis entre les différentes fonctions de la forêt. L'objectif n'est pas la gestion de la rareté. On ne peut les dénommer "zones à valeur biologique élevée" car on les confondrait de ce fait avec les réserves naturelles.

Un commissaire souhaite être rassuré; les zones de quiétude qui sont actuellement clôturées le resteront-elles?

Le ministre le rassure. Il s'agit en effet de protéger des zones temporairement fragilisées (telles que de jeunes plantations ou des sous-bois) ou des lieux de nidification.

Un commissaire se demande si on ne pourrait pas spécifier la durée d'établissement de ces zones et rappeler les critères de détermination de ces zones.

Le ministre précise qu'un arrêté stipulera que telle zone n'est plus zone de quiétude.

Un commissaire souhaite savoir si les zones de quiétude seront toujours clôturées.

De Minister ontkent dat, maar zegt dat het verkeer in die gebieden tot de wegen beperkt zal blijven.

De commissieleden komen tot een consensus om de woorden "rustige zone", die bij de wandelaar verwarring kunnen scheppen, te vervangen.

Een amendement (nr. 20) strekt ertoe de woorden "de rustige gebieden" te vervangen door de woorden "de gebieden met bijzondere bescherming".

Het begrip "gebieden met bijzondere bescherming" stemt beter overeen met de doelstelling van de bescherming en zal het inzicht bij publiek vergemakkelijken. Het begrip "gebieden met bijzondere bescherming" heeft dus betrekking op alle kwetsbare gebieden waarvoor maatregelen dienen te worden genomen.

Stemming

Amendement nr. 20 wordt aangenomen met 10 stemmen, bij 1 onthouding.

Amendement nr. 5 is bijgevolg doelloos.

Artikel 176undecies

Een amendement (nr. 6) strekt ertoe op het einde van het artikel een paragraaf toe te voegen:

"De kwetsbare zones van hoge biologische waarde vallen niet meer onder de bosbouw geregeld door de boswetgeving, maar worden geklasseerd als natuureservaten."

Indien er strenge bepalingen voorgesteld worden die in bepaalde zones verbieden de paden te verlaten, zou het incoherent zijn bosbouw toe te laten met de doorgang van zware machines die deze bosbouw met zich brengt.

De Minister herinnert eraan dat men het gebied met bijzondere bescherming niet mag verwarren met het natuurreservaat.

Het amendement wordt ingetrokken.

Er ontstaat een debat over de geldboetes.

Meerdere commissieleden zijn van oordeel dat ze te hoog zijn.

Een commissielid is echter van mening dat de geldboetes hoog genoeg moeten zijn opdat een wetgeving zou worden nageleefd.

Een commissielid wenst dat er in al de ordonnantie betreffende het leefmilieu (bijv. deze op de afvalstoffen) coherentie is wat de boetes betreft.

Le ministre précise que non, mais dans ces zones la circulation ne sera permise que sur les chemins.

Il y a un consensus entre les commissaires pour remplacer le terme de zone de quiétude, qui pourrait induire le promeneur en erreur.

Un amendement (n° 20) est déposé visant à remplacer les mots "zones de quiétude" par les mots "zones de protection spéciale".

Ce terme correspond mieux à l'objectif de protection et facilitera la compréhension du public. Par "zones de protection spéciale", il font donc entendre toutes les zones fragilisées pour lesquelles il convient de prendre des mesures.

Vote

L'amendement n° 20 est adopté par 10 voix et 1 abstention.

L'amendement n° 5 devient sans objet.

Article 176undecies

Un amendement (n° 6) vise à rajouter, in fine de l'article 176undecies, un paragraphe:

"Les zones sensibles à valeur biologique élevée ne seront plus soumises à l'exploitation forestière définie par le régime forestier, mais seront classées en réserves naturelles".

Si l'on prévoit des règles très strictes qui interdisent de marcher hors des chemins dans certaines zones, il serait incohérent de permettre l'exploitation forestière avec le passage d'engins lourds que cela implique.

Le ministre rappelle qu'il ne faut pas confondre la zone de protection spéciale avec la réserve naturelle.

L'amendement est retiré.

Un débat s'engage sur les amendes.

Plusieurs commissaires estiment qu'elles sont trop élevées.

Un commissaire estime cependant qu'il faut des amendes conséquentes pour qu'une législation soit respectée.

Un commissaire souhaite qu'il y ait une cohérence en matière d'amendes dans toutes les ordonnances environnementales (e.a. celle sur les déchets).

De Minister deelt deze bekommernis. Hij zal een nota maken betreffende de boetes in de andere leefmilieu-ordonnanties en een vergelijking maken met de andere Gewesten.

Artikel 176undecies

Een amendement (nr. 19) strekt ertoe tussen de cijfers "176sexies" en "176octies" het cijfer "176septies" in te voegen.

Om zijn toezichttaken te kunnen uitvoeren, zal het Brussels Instituut voor Milieubeheer eveneens terreinfietsen gebruiken.

Stemming

Amendement nr. 19 wordt aangenomen bij eenparigheid van de 10 aanwezige leden.

Artikel 176duodecies

Een amendement (nr. 14) strekt ertoe de woorden "De Regering bepaalt" te vervangen door wat volgt:

"Met inachtneming van de wetgeving houdende de organisatie van de stedenbouw en betreffende het leefmilieu, en overeenkomstig de voorschriften van de ontwikkelings- en bestemmingsplannen, bepaalt de Regering na advies van de Gewestelijke Ontwikkelingscommissie".

De wetgevingen betreffende de stedenbouw en het leefmilieu bevatten bepalingen over de rol van de verschillende openbare besturen – waaronder de gemeenten – inzake ruimtelijke ordening. De Regering in deze aangelegenheid een discretionaire bevoegdheid te verlenen gaat in tegen de geest van deze wetgevingen.

De Minister gaat met het amendement akkoord, op één element na. Hij wenst dat de indieners de woorden "na advies van de Gewestelijke Ontwikkelingscommissie" intrekken. Deze aanvraag zou de procedure onnodig logger maken.

Hij herinnert eraan dat alle beslissingen die de Regering inzake het milieu treft, worden voorgelegd aan de Raad voor het Leefmilieu, waarin vertegenwoordigers van de besturen zitting hebben.

Stemming

Amendement nr. 14, aldus gesubamendeerd, wordt aangenomen bij eenparigheid van de 10 aanwezige leden.

Le ministre est sensible à cette préoccupation. Il rédigera une note sur les amendes dans les autres ordonnances environnementales et dressera un parallélisme avec les autres Régions.

Article 176undecies

Un amendement (n° 19) est déposé. Il vise à insérer entre les chiffres "176sexies" et "176octies", le chiffre "176septies".

Pour exercer ses missions de surveillance, l'Institut bruxellois pour la gestion de l'environnement utilisera également des vélos tous terrains.

Vote

L'amendement n° 19 est adopté à l'unanimité (10 voix).

Article 176duodecies

Un amendement (n° 14) vise à remplacer au premier alinéa les mots "Le gouvernement détermine" par ce qui suit:

"Dans le respect de la législation organique de l'urbanisme et de l'environnement, et en conformité avec les prescriptions des plans de développement et d'affectation, le gouvernement détermine après avis de la Commission régionale de développement".

Les législations relatives à l'urbanisme et à l'environnement contiennent des dispositions visant le rôle joué par les différents intervenants publics – dont les communes – dans l'aménagement du territoire. Donner au gouvernement un pouvoir discrétionnaire en cette matière va à l'encontre de l'esprit de ces législations.

Le ministre marque son accord pour l'amendement à une réserve près; il souhaite que les auteurs retirent les mots "après avis de la Commission régionale de développement". Cette demande alourdirait inutilement la procédure.

Il rappelle que toutes les décisions du gouvernement en matière environnementale sont soumises au Conseil de l'environnement, qui compte parmi ses membres des représentants des administrations.

Vote

L'amendement n° 14, tel que sous-amendé, est adopté à l'unanimité des 10 membres présents.

Boetes

Er wordt een amendement (nr. 21) ingediend. Het strekt ertoe:

- in artikel 176*bis*, de woorden "met geldboete van twintig tot vijftig frank" door de woorden "met geldboete van vijf tot vijftwintig frank" te vervangen.

- in artikel 176*quater*, de woorden "met geldboete van tweeduizend tot tienduizend frank" door de woorden "met geldboete van vijfhonderd tot vijfduizend frank" te vervangen.

- in artikel 176*quinquies*, de woorden "met geldboete van vijfhonderd tot duizend frank" door de woorden "met geldboete van tweehonderd tot duizend frank" te vervangen.

- in artikel 176*sexies*, de woorden "met geldboete van tweehonderd tot duizend frank" door de woorden "met geldboete van honderd tot vijfhonderd frank" te vervangen.

- in artikel 176*octies*, de woorden "met geldboete van tweehonderd tot duizend frank" door de woorden "met geldboete van twintig tot vijftig frank" te vervangen.

- in artikel 176*novies*, de woorden "met geldboete van vijftig tot vijfhonderd frank" door de woorden "met geldboete van vijf tot vijftwintig frank" te vervangen.

- in artikel 176*decies*, de woorden "met geldboete van tien frank" door de woorden "met geldboete van vijf tot vijftwintig frank" te vervangen.

De strafrechtelijke boete moet in verhouding blijven tot de boetes in de twee andere Gewesten, zonder evenwel te raken aan de eigenheid van bossen en wouden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Het bedrag van een boete vaststellen is niet eenvoudig en hangt ervan hoe zwaar de wetgever aan een inbreuk tilt.

Wanneer de hond niet aan de lijn gehouden wordt, legt het Waalse Gewest een boete op van vijf tot vijftwintig frank. Dezelfde boete wordt opgelegd in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De organisatie van wedstrijden buiten de voor het publiek hiervoor toegankelijke wegen moet met een zware boete bestraft worden. De boetes worden afgestemd op die van het Waalse Gewest, omdat het Vlaamse Gewest volgens ons hiervoor een te lage boete oplegt (rondrijden met motorvoertuigen is goed voor een boete van 26 tot 300 frank en de boete wordt verdubbeld wanneer het gaat om een groepsactiviteit).

Er wordt voorgesteld een boete op te leggen van 200 tot 1000 frank wanneer men zich met een auto buiten de wegen waagt.

Amendes

Un amendement (n° 21) est déposé. Il vise à remplacer:

- à l'article 176*bis*, les mots "d'une amende de vingt à cinquante francs" par les mots "d'une amende de cinq à vingt-cinq francs".

- à l'article 176*quater*, les mots "d'une amende de deux mille à dix mille francs" par les mots "d'une amende de cinq cents à cinq mille francs".

- à l'article 176*quinquies*, les mots "d'une amende de cinq cents à mille francs" par les mots "d'une amende de deux cents à mille francs".

- à l'article 176*sexies*, les mots "d'une amende de deux cents à mille francs" par les mots "d'une amende de cent à cinq cents francs".

- à l'article 176*octies*, les mots "d'une amende de deux cents à mille francs" par les mots "d'une amende de vingt à cinquante francs".

- à l'article 176*novies*, les mots "d'une amende de cinquante à cinq cents francs" par les mots "d'une amende de cinq à vingt-cinq francs".

- à l'article 176*decies*, les mots "d'une amende de dix francs" par les mots "d'une amende de cinq à vingt-cinq francs".

Il convient, en matière d'amende pénale, de préserver une certaine proportionnalité par rapport aux deux autres Régions, tout en maintenant la spécificité propre des bois et forêts situés dans la Région de Bruxelles-Capitale;

Il est vrai que déterminer le montant d'une amende n'est pas chose aisée et dépend de la perception qu'à le législateur de la gravité de l'acte transgressé.

En ce qui concerne la maîtrise de son chien, la Région wallonne prévoit une sanction en cas de non tenue de son chien en laisse de cinq à vingt-cinq francs. Le même parallélisme est assuré en Région de Bruxelles-Capitale.

L'organisation de courses en dehors des voies ouvertes à cet effet à la circulation du public apparaît comme justifiant une sanction élevée. A cet égard, il est établi un parallélisme avec les sanctions prévues en Région wallonne, la Région flamande ne sanctionnant pas suffisamment à nos yeux un tel comportement (circuler au moyen d'engins motorisés implique une amende de 26 à 300 francs et l'amende est portée au double s'il s'agit d'une activité de groupe).

Il est proposé de sanctionner de 200 à 1000 francs le fait de circuler au moyen d'une automobile en dehors des voies.

De boete is heel wat hoger dan in het Vlaamse (26 tot 500 frank) of Waalse Gewest (50 tot 200 frank) omdat de op die manier toegebrachte schade groot is. Hetzelfde geldt voor het rondrijden met motoren: van 100 tot 500 frank in plaats van 26 tot 300 frank in het Vlaamse Gewest en van 50 tot 200 frank in het Waalse Gewest.

Er worden gelijklopende maatregelen voorgesteld voor de fietsen en de paarden.

Het niet aan de lijn houden van de hond in de rustige gebieden zal met een boete van 5 tot 25 frank worden bestraft.

Met een geldboete van 5 tot 25 frank wordt ten slotte bestraft hij die zich te voet buiten de wegen waagt in de gebieden met bijzondere bescherming (het Waalse Gewest legt een boete op van 5 tot 25 frank en het Vlaamse Gewest van 10 tot 25 frank).

De Minister onderstreept, op vraag van verscheidene leden, dat hij de boetes heeft willen afstemmen op die van de twee andere Gewesten. De boetes zijn zowel ontradend (de vermelde bedragen moeten met 200 vermenigvuldigd worden) als toepasbaar.

Een lid wil weten of de minister deze boetes op die van de andere milieuordonnanties afgestemd heeft (zoals de boetes op het afval).

De Minister antwoordt dat de beste vergelijking die met de decreten van de twee andere Gewesten is.

De vergelijking met de andere milieuordonnanties lijkt hem niet gepast. Het storten van afval (waarvoor de boetes afhangen van het soort afval) mag niet met de strafbare feiten in het Zoniënwoud vergeleken worden.

Een lid vindt dat de boetes in artikelen 176*novies* en 176*decies* niet erg zwaar zijn in de gebieden met bijzondere bescherming.

De Minister wijst erop dat de rechter steeds een beoordelingsbevoegdheid heeft inzake deze boetes die van 5 tot 25 gaan (x 200).

Een lid stelt vast dat de minister voor de nodige dwang gezorgd heeft.

Heeft de Minister op het vlak van de preventie andere maatregelen genomen, naast een goede informatie van het publiek in het Zoniënwoud?

De Minister herinnert eraan dat de goedgekeurde amendementen nrs. 7, 8 en 9 in die richting gaan.

Stemming

Amendement nr. 21 wordt goedgekeurd bij eenparigheid van de 10 aanwezige leden.

La sanction est nettement plus conséquente qu'en Région flamande (26 à 500 francs) ou la Région wallonne (50 à 200 francs) en raison des dégâts considérables que cause pareil comportement. Il en est de même pour la circulation des motos, de 100 à 500 francs, au lieu de 26 à 300 francs en Région flamande et de 50 à 200 francs en Région wallonne.

Il est proposé d'établir un parallélisme entre la circulation des vélos et des chevaux.

Ne pas tenir son chien en laisse dans les zones de quiétude sera sanctionné d'une amende de 5 à 25 francs.

Enfin, sera puni d'une amende de 5 à 25 francs quiconque circulera à pied en dehors des voies dans les zones de protection spéciale (la Région wallonne prévoit une amende de 5 à 25 francs et la Région flamande de 10 à 25 francs).

Le ministre souligne, qu'à la demande de plusieurs commissaires, il a veillé à harmoniser les sanctions avec celles prises en la matière dans les deux autres Régions. Les amendes sont à la fois dissuasives (les montants indiqués sont à multiplier par 200) et applicables.

Un commissaire souhaite savoir si le ministre à harmonisé ces amendes avec celles des autres ordonnances environnementales (e.a. avec celles sur les déchets).

Le ministre signale que la comparaison la plus probante est celle avec les décrets des deux autres Régions.

La comparaison avec les autres ordonnances environnementales ne lui paraît pas judicieuse. L'abandon de déchets (pour lequel les amendes varient selon le type) ne peut être comparé aux actes répréhensibles en forêt de Soignes.

Un commissaire estime que les amendes prévues aux articles 176*novies* et 176*decies* ne sont pas très sévères pour les zones de protection spéciale.

Le ministre signale que le juge a toujours un pouvoir d'appréciation; les peines pouvant varier de 5 à 25 (x 200).

Un commissaire constate que le ministre a prévu la coercition.

En matière de politique de prévention, le ministre a-t-il prévu d'autres mesures qu'une bonne information du public en forêt de Soignes?

Le ministre rappelle que les amendements (n°s 7, 8 et 9) qui ont été adoptés, vont dans ce sens.

Votes

L'amendement (n° 21) est adopté à l'unanimité des 10 membres présents

Het aldus geamendeerde artikel 2 wordt goedgekeurd bij eenparigheid van de 10 aanwezige leden.

Artikel 3

Stemming

Het artikel wordt aangenomen bij eenparigheid van de 10 aanwezige leden.

Een lid vraagt zich af of men niet dient te bepalen wanneer de ordonnantie in werking treedt.

De Minister verklaart dat ze tien dagen na haar bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad* van toepassing zal zijn, met uitzondering van bepaalde artikelen die van kracht zullen zijn zodra de Regering de nodige besluiten genomen heeft.

Een lid vraagt zich af of er geen juridisch vacuüm ontstaat door de opheffing van bepaalde artikelen van het Boswetboek.

De Minister preciseert dat het BIM momenteel aan het uitvoeringsbesluit werkt opdat de toepassing zou samenvallen met de inwerkingtreding van de ordonnantie en aldus een juridisch vacuüm zou worden voorkomen.

*
* *

De diensan vestigen de aandacht van de commissieleden op de verkeerde vertaling van het Franse «bois et forêts» door «bossen en wouden». In het Boswetboek van 1854, evenals in het Vlaams Bosdecreet van 1990 is enkel sprake van bossen. Indien men het begrip «wouden» behoudt in de tekst van de ordonnantie, moet er ook een wettelijke omschrijving van worden gegeven.

De Nederlandstalige commissieleden stemmen ermee in de terminologie van het Boswetboek van 1854 en van het Vlaams Bosdecreet te volgen.

*
* *

Het gehele ontwerp van ordonnantie wordt goedgekeurd bij eenparigheid van de 10 aanwezige leden.

Het rapport wordt eenparig aangenomen.

De Rapporteurs,

De Voorzitter,

Ghislaine DUPUIS (F) François
Léon PATERNOSTER (F) ROELANTS du VIVIER (F)

L'article 2, tel qu'amendé, est adopté à l'unanimité des 10 membres présents.

Article 3

Vote

L'article est adopté à l'unanimité des 10 membres présents.

Un commissaire se demande s'il ne faudrait pas préciser quand l'ordonnance entre en vigueur.

Le ministre informe qu'elle sera applicable dix jours après sa parution au *Moniteur belge*, sauf pour certains articles qui le seront dès que les arrêtés du gouvernement auront été pris.

Un commissaire se demande si en abrogeant certains articles du Code forestier, on ne crée pas un vide juridique?

Le ministre précise que l'IBGE travaille actuellement à l'arrêté d'exécution pour que sa mise en application coïncide avec l'entrée en vigueur de l'ordonnance, évitant ainsi un éventuel vide juridique.

*
* *

Les services attirent l'attention des commissaires sur la traduction, qu'ils jugent incorrecte, des termes français «bois et forêts» par «bossen en wouden». Dans le Code forestier de 1854 comme dans le décret flamand sur les forêts («Bosdecreet») de 1990, il est seulement question de «bossen». Si l'on maintient, dans le dispositif de l'ordonnance, le terme «wouden» il faut lui donner une définition légale.

Les commissaires néerlandophones acceptent de suivre la terminologie du Code forestier de 1854 et du «Bosdecreet» flamand.

*
* *

L'ensemble de l'ordonnance est adopté à l'unanimité des 10 membres présents.

Le rapport est approuvé à l'unanimité.

Les Rapporteurs,

Le Président,

Ghislaine DUPUIS (F) François
Léon PATERNOSTER (F) ROELANTS du VIVIER (F)

VIII. Tekst aangenomen door de Commissie**ONTWERP VAN ORDONNANTIE**

**betreffende het bezoeken van de bossen
in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest**

Artikel 1

Deze ordonnantie regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 39 van de Grondwet.

HOOFDSTUK I

**De bevordering van het sociale gebruik van
de bossen en de bescherming ervan**

Artikel 2

Deze ordonnantie regelt het verkeer in alle bossen en het bezoek ervan om de recreatieve en ecologische functies ervan te verzoenen.

De Regering neemt alle maatregelen om de gebruikers van de bossen tot een harmonieus gebruik ervan te bewegen. Ze zorgt met het oog hierop voor ruimtes die voor het publiek toegankelijk zijn.

Artikel 3

De Regering neemt alle maatregelen om de gebruikers ertoe aan te zetten de natuur te leren kennen en te eerbiedigen.

Artikel 4

De Regering treft een zodanige regeling voor de bossen dat het collectieve gebruik en de toegankelijkheid ervan verenigbaar zijn met het noodzakelijke eerbiedigen van de ecosystemen.

HOOFDSTUK II

**Wijziging van het Boswetboek
wat betreft alle bossen in
het Brussels Hoofdstedelijk Gewest**

Artikel 5 (oud artikel 2)

In de wet van 19 december 1854 houdende het Boswetboek wordt een titel *XIIbis* ingevoegd, luidend:

VIII. Texte adopté par la Commission**PROJET D'ORDONNANCE**

**relatif à la fréquentation des bois et forêts dans la
Région de Bruxelles-Capitale**

Article 1er

La présente ordonnance règle une matière visée à l'article 39 de la Constitution.

CHAPITRE 1er

**De la promotion de l'utilisation sociale des bois
et forêts et de leur protection**

Article 2

La présente ordonnance réglemente la circulation dans les bois et forêts en général, ainsi que leur fréquentation, en vue de concilier leur fonction récréative et écologique.

Le gouvernement adopte toutes mesures visant à sensibiliser les usagers des bois et forêts en vue de leur utilisation harmonieuse. Il crée à cet effet des espaces visitables et accessibles au public.

Article 3

Le gouvernement adopte toutes mesures pour favoriser auprès des usagers la connaissance et le respect de la nature.

Article 4

Le gouvernement aménage les bois et forêts de manière telle que leur utilisation collective et leur accessibilité se concilie avec l'indispensable respect des écosystèmes.

CHAPITRE II

**modifiant le Code forestier en ce qui concerne
les bois et forêts en général dans la
Région de Bruxelles-Capitale**

Article 5 (ancien article 2)

Un titre *XIIbis* rédigé comme suit est inséré dans la loi du 19 décembre 1854 contenant le code forestier:

Titel XIIbis**Het verkeer in alle bossen
van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest****AFDELING 1****Activiteiten die verboden zijn****Artikel 176bis**

Met geldboete van vijf tot vijftwintig frank wordt gestraft:

- 1° hij die zijn hond niet in toom kan houden;
- 2° hij die zijn hond in de waterlopen en waterpartijen laat lopen;
- 3° hij die op onrechtmatige wijze door middel van apparatuur met elektronische geluidsversterker de rust van de bossen of van in het wild levende dieren verstoort;
- 4° hij die in de bossen aangetroffen wordt met een hakmes, een aks, een bijl, een zaag, een toestel voor het nemen van grondmonsters of ander soortgelijk gereedschap.

AFDELING 2**Activiteiten die buiten de voor het publiek
toegankelijke wegen verboden zijn****Artikel 176ter (oud artikel 176quater)**

Met geldboete van vijfhonderd tot vijfduizend frank wordt gestraft hij die in de bossen, bij een wedstrijd of een rally, een doortocht van voertuigen buiten de voor het publiek hiertoe toegankelijke wegen organiseert.

Artikel 176quater (oud artikel 176quinquies)

Met geldboete van tweehonderd tot duizend frank wordt gestraft hij die in de bossen met een auto buiten de voor het publiek hiertoe toegankelijke wegen rijdt.

Artikel 176quinquies (oud artikel 176sexies)

Met geldboete van honderd tot vijfhonderd frank wordt gestraft hij die in de bossen met een bromfiets of een motorfiets buiten de voor het publiek hiertoe toegankelijke wegen rijdt.

TITRE XIIbis**De la circulation dans les bois et forêts en général
dans la Région de Bruxelles-Capitale.****SECTION 1****Des activités interdites****Article 176bis**

Seront punis d'une amende de cinq à vingt-cinq francs:

- 1° ceux qui ne garderont pas, à tout moment, la maîtrise de leurs chiens;
- 2° ceux qui laisseront circuler leurs chiens dans les cours d'eau et dans les pièces d'eau;
- 3° ceux qui utiliseront tout matériel sonore d'amplification électronique troublant abusivement le calme des bois et forêts ou la faune sauvage;
- 4° ceux qui seront trouvés dans les bois et forêts porteurs de serpe, cogne, hache, scie, d'instruments servant aux prélèvements de sol ou autre instrument de même nature.

SECTION 2**Des activités prohibées en dehors des voies ouvertes
à la circulation du public****Article 176ter (ancien article 176quater)**

Seront punis d'une amende de cinq cents à cinq mille francs ceux qui auront organisé, dans les bois et forêts, le passage de véhicules participant à une course, à un rallye en dehors des voies ouvertes à cet effet à la circulation du public.

Article 176quater (ancien article 176quinquies)

Seront punis d'une amende de deux cents à mille francs ceux qui auront, dans les bois et forêts, fait circuler un véhicule automobile, en dehors des voies ouvertes à cet effet à la circulation du public.

Article 176quinquies (ancien article 176sexies)

Seront punis d'une amende de cent à cinq cents francs ceux qui auront, dans les bois et forêts, fait circuler un cyclomoteur ou une motocyclette en dehors des voies ouvertes à cet effet à la circulation du public.

Artikel 176sexies (oud artikel 176septies)

Met geldboete van twintig tot vijftig frank wordt gestraft hij die met een fiets rondrijdt buiten de voor het publiek hiertoe toegankelijke wegen.

Er kunnen echter beperkingen worden opgelegd voor het rijden met terreinfietsen op sommige voor het publiek toegankelijke wegen.

AFDELING 3

Activiteiten die buiten de speciale paden verboden zijn*Artikel 176septies (oud artikel 176oeties)*

Met geldboete van twintig tot vijftig frank wordt gestraft hij die in de bossen, een trekdier, lastdier of rijdier buiten de ruiterpaden of buiten de hiertoe bestemde wegen laat lopen.

AFDELING 4

Activiteiten die in de gebieden met bijzondere bescherming verboden zijn*Artikel 176oeties (oud artikel 176novies)*

Met geldboete van vijf tot vijftwintig frank wordt gestraft hij die in de gebieden met bijzondere bescherming zijn hond niet aan de lijn houdt.

Artikel 176novies (oud artikel 176decies)

Met geldboete van vijf tot vijftwintig frank wordt gestraft hij die zich te voet begeeft buiten de voor het publiek toegankelijke wegen gelegen in de gebieden met bijzondere bescherming.

AFDELING 5

Diverse bepalingen*Artikel 176decies (oud artikel 176undecies)*

De artikelen 176bis, 176sexies, 4°, 176quater, 176quinquies, 176septies en 176novies zijn niet van toepassing op personen die op wettige wijze toezicht houden, het bos exploiteren of het bos beheren.

De artikelen 176bis, 4°, 176quater en 176novies zijn niet van toepassing op personen die in het bezit zijn van een volgens de door de Regering vastgestelde regels afgegeven vergunning om vrij rond te lopen ten einde onderzoek te verrichten en de natuur te observeren.

Article 176sexies (ancien article 176septies)

Sera puni d'une amende de vingt à cinquante francs quiconque circulera au moyen d'un cycle en dehors des voies ouvertes à la circulation du public.

Toutefois, des limitations pourront être apportées à la circulation des vélos tous-terrains sur certaines voies ouvertes au public.

SECTION 3

Des activités prohibées en dehors des pistes spécialement prévues*Article 176septies (ancien article 176oeties)*

Seront punis d'une amende de vingt à cinquante francs ceux qui auront, dans les bois et forêts, fait circuler un animal domestique de trait, de charge ou de monture, en dehors des pistes cavalières ou des voies ouvertes à cet effet.

SECTION 4

Des activités prohibées dans les zones de protection spéciale*Article 176oeties (ancien article 176novies)*

Seront punis d'une amende de cinq à vingt-cinq francs ceux qui n'auront pas tenu leurs chiens en laisse dans les zones de protection spéciale.

Article 176novies (ancien article 176decies)

Sera puni d'une amende de cinq à vingt-cinq francs quiconque circulera à pied en dehors des voies ouvertes à la circulation du public situés dans les zones de protection spéciale.

SECTION 5

Dispositions diverses*Article 176decies (ancien article 176undecies)*

Les articles 176bis, 4°, 176quater, 176quinquies, 176sexies, 176septies et 176novies ne s'appliquent pas aux personnes exerçant légitimement une activité de surveillance, d'exploitation ou de gestion forestière.

Les articles 176bis, 4°, 176quater et 176novies ne s'appliquent pas aux personnes titulaires d'une autorisation de circuler, délivrée selon les modalités définies par le gouvernement, pour des motifs de recherche ou d'observation de la nature.

De artikelen 176*quater* en 176*novies* zijn niet van toepassing op de personeelsleden van de Brusselse Intercommunale Watermaatschappij in de uitoefening van hun functie.

Artikel 176undecies (oud artikel 176duodecies)

Met inachtneming van de wetgeving betreffende de stedenbouw en het leefmilieu, en overeenkomstig de voorschriften van de ontwikkelings- en bestemmingsplannen bepaalt de Regering:

- 1° de voor het publiek toegankelijke wegen en bepaalt voor elke weg welke categorie voertuigen en weggebruikers hiertoe toegang hebben;
- 2° de gebieden met bijzondere bescherming;
- 3° de ruiters- en fietspaden.

De Regering stelt een bewegwijzering vast waardoor de weggebruiker kan vaststellen dat hij zich in die gebieden of op die paden begeeft.

Artikel 6 (oud artikel 3)

De artikelen 165 en 166 van hetzelfde Wetboek worden opgeheven.

Les articles 176*quater* et 176*novies* ne s'appliquent pas aux membres du personnel de la Compagnie intercommunale bruxelloise des eaux, agissant en cette qualité.

Article 176undecies (ancien article 176duodecies)

Dans le respect de la législation organique de l'urbanisme et de l'environnement, et en conformité avec les prescriptions des plans de développement et d'affectation, le gouvernement détermine :

- 1° les voies ouvertes à la circulation du public et fixe pour chacune d'elles les catégories de véhicules et d'usagers qui y ont accès;
- 2° les zones de protection spéciale.
- 3° les pistes cavalières et cyclables;

Le gouvernement détermine une signalisation permettant à l'usager de se rendre compte qu'il pénètre dans une de ces zones ou sur une de ces pistes.

Article 6 (ancien article 3)

Les articles 165 et 166 du même Code sont abrogés.

IX. Bijlagen**AMENDEMENTEN**

Nr. 1

*Artikel 2
(Artikel 176bis)***1° en 2° van artikel 176bis te vervangen door:**

1°) hij die zijn hond niet in toom heeft kunnen houden en hem daardoor een nadeel heeft laten berokkenen aan de in het wild levende dieren.

VERANTWOORDING

Het blijkt dat veel wandelaars juist naar het woud gaan met de bedoeling hun hond vrij te laten rondlopen. De honden mogen er in gedeeltelijke vrijheid lopen op voorwaarde dat de wandelaars ze voldoende in toom kunnen houden zodat ze geen nadeel aan de in het wild levende dieren berokkenen.

In de praktijk is trouwens gebleken dat de dieren (vooral reeën) het meest last hebben van loslopende honden. Soms zijn het verloren gelopen honden maar dikwijls blijkt dat ze toebehoren aan personen die aan de rand van het woud wonen en die ze vrij laten lopen. Een overleg met de buurtbewoners lijkt zich hier dus op te dringen. Wat de verstoring van de dieren betreft, kan men zich afvragen of het geen sterk antropocentrisch standpunt is om te allen prijze de rust van de konijnen en eenden te willen vrijwaren. In de Brusselse wouden zijn er bijna geen roofdieren meer en de honden herstellen misschien het evenwicht dat voor de gezondheid van de dieren noodzakelijk is.

Nr. 2

*Artikel 2
(artikel 176ter)***Dit artikel te doen vervallen.****VERANTWOORDING**

Dit artikel komt uit de code van 1854 en wordt vooral verantwoord door het feit dat de stropers dikwijls 's nachts actief zijn. Er lijkt hier geen echt gevaar voor de bossen en wouden van het Brussels Gewest te bestaan zodat het artikel geschrapt kan worden. De late wandelaars en de ornitologen met een voorliefde voor nachtvogels kunnen zich aldus in het woud blijven wagen na het vallen van de nacht. Tijdens de besprekingen in de commissie werd er ook gesproken over diefstal van hout en over zedenfeiten. We menen dat dit probleem niet in een milieuordonnantie over het verkeer in het woud behandeld moet worden. We mogen ook niet vergeten dat de zon 's winters om 5 uur ondergaat. Een verbod om de wegen een half uur voor zons- ondergang te verlaten zou te repressief zijn.

IX. Annexe**AMENDEMENTS**

N° 1

*Article 2
(Article 176 bis)***Remplacer les 1° et 2° de l'article 176bis par ce qui suit:**

"1°) Ceux qui n'ayant pas gardé la maîtrise de leurs chiens auront laissé ceux-ci causer un tort à la faune sauvage."

JUSTIFICATION

Il apparaît que beaucoup de promeneurs vont en forêt, justement afin de laisser s'y ébattre leur chien. Ceux-ci doivent pouvoir s'y trouver en semi-liberté à condition que les promeneurs les maîtrisent suffisamment pour qu'ils ne causent pas de tort à la faune sauvage.

D'expérience, il semble d'ailleurs établi que les principaux dégâts causés à la faune (chevreuils surtout) sont dus à des chiens errants. Ceux-ci peuvent parfois être des chiens perdus mais il s'avère souvent qu'ils appartiennent à des personnes habitant en lisière de la forêt et qui les laissent en liberté. Une concertation avec les riverains s'avérerait donc plus pertinente à cet égard. Pour ce qui est du dérangement de la faune, n'est-ce pas une attitude très anthropocentrique que de vouloir à tout prix préserver la tranquillité des lapins et des canards? Les forêts bruxelloises ont perdu la quasi totalité de leurs prédateurs et les chiens domestiques ne font peut-être que l'équilibre nécessaire à la bonne santé des animaux.

N° 2

*Article 2
(article 176ter)***Supprimer l'article 176ter.****JUSTIFICATION**

Hérité du Code de 1854, cet article est justifié principalement par le fait que les braconniers oeuvrent souvent de nuit. Ce genre de danger ne paraît pas une menace réelle pour les bois et forêts de la Région bruxelloise. Sur ce point on peut donc supprimer l'article, ce qui permettra aux promeneurs tardifs et aux ornithologues passionnés d'oiseaux de nuit de continuer à fréquenter la forêt une fois la nuit tombée. Lors des débats en commission on a également parlé de vol de bois ou de faits de moeurs. Nous ne pensons pas que ce soit le rôle d'une ordonnance environnementale sur la circulation en forêt d'aborder ce genre de problème. N'oublions pas non plus qu'en hiver le soleil se couche dès 17 heures. Interdire toute sortie des chemins 1/2 heure avant le coucher du soleil est entrer dans une logique par trop répressive.

Nr. 3 (in bijkomende orde op amendement nr. 2)

Artikel 2
(artikel 176undecies)

De woorden "art. 176ter" aan de lijst van de artikelen van §2 van artikel 176undecies toe te voegen.

VERANTWOORDING

Het onderzoek of de observatie van de natuur kunnen ook een afwijking verantwoorden van het verbod om buiten de uren van de dag in het woud te wandelen.

Nr. 4

Artikel 2
(artikel 176oecties)

a) De woorden "een trekdiër, lastdiër of rijdier" door de woorden "een paard" te vervangen.

b) Na het woord "ruiterpaden" de woorden "of de daartoe bestemde paden" toe te voegen.

VERANTWOORDING

Het woord paard dat onder de omschrijving verstaan wordt kan beter duidelijk gebruikt worden om verwarring te vermijden met de personen die als leden van een erkende club onder duidelijk omschreven voorwaarden met trekhonden kunnen oefenen (training van sledehonden). Verschillende mensen beoefenen deze sport in het Zoniënwoud.

Anderzijds zijn bepaalde ruiterspaden slechts toegankelijk via een andere weg. De ruiters moeten dus de toelating krijgen deze paden te betreden om zich naar de ruiterspaden te begeven. De paden waarop de paarden zich mogen begeven zullen door de Regering bepaald worden overeenkomstig artikel 176duodecies.

Nr. 5

Artikel 2
(Afdeling 4: titel, art. 176novies, 176decies en 176duodecies)

De woorden "de rustige gebieden" door de woorden "kwetsbare zones of zones van hoge biologische waarde" te vervangen.

VERANTWOORDING

De zones die men beter wil beschermen worden niet beschermd omdat men er de rust wil bewaren maar omdat ze kenmerken van hoge ecologische waarde vertonen of omdat ze meer in het bijzonder door het betreden beschadigd worden en er dus specifieke beschermingsmaatregelen genomen moeten worden.

N° 3 (en ordre subsidiaire à l'amendement n° 2)

Article 2
(Article 176undecies)

Ajouter les mots "art. 176ter" à la liste des articles du § 2 de l'article 176undecis.

JUSTIFICATION

La recherche ou l'observation de la nature peuvent également justifier une dérogation au fait de ne pas pouvoir se promener en forêt en dehors des heures de jours.

N° 4

Article 2
(Article 176oecties)

a) Remplacer les mots "animal domestique de trait, de charge ou de monture" par le mot "cheval".

b) Ajouter en fin d'article "ou des voies ouvertes à cet effet".

JUSTIFICATION

Le terme cheval que désigne la périphrase employée nous paraît tout aussi indiqué et permet ainsi d'éviter la confusion avec les personnes qui, affiliées à des clubs reconnus, peuvent exercer la traction canine dans des conditions précises (entraînement de chiens de traîneaux). Ils sont plusieurs à la pratiquer en forêt de Soignes.

D'autre part, certaines pistes cavalières ne sont accessibles que si l'on emprunte au préalable une portion d'autre voie. Les cavaliers doivent donc être autorisés à emprunter ces voies qui leur permettront de rejoindre les pistes cavalières. Les portions de voies ouvertes aux chevaux seront précisées par le gouvernement en application de l'article 176duodecies.

N° 5

Article 2
(Section 4: titre, art. 176novies, 176decies et 176duodecies)

Remplacer les mots "zones de quiétude" par les mots "zones sensibles ou à valeur biologique élevée".

JUSTIFICATION

Les zones que l'on souhaite protéger plus strictement ne le sont pas pour des raisons de "quiétude" mais parce qu'elles présentent des caractéristiques écologiques de valeur élevée ou parce qu'elles sont plus particulièrement sensibles au piétinement et qu'il faut prévoir des dispositions spécifiques à leur égard.

Nr. 6

Artikel 2
(Artikel 176undecies)

Op het einde van het artikel een paragraaf toe te voegen:

“De kwetsbare zones van hoge biologische waarde vallen niet meer onder de bosbouw geregeld door de boswetgeving, maar worden geklasseerd als natuurreservaten.”

VERANTWOORDING

Indien er strenge bepalingen voorgesteld worden die in bepaalde zones verbieden de paden te verlaten, zou het incoherent zijn bosbouw toe te laten met de doorgang van zware machines die deze bosbouw met zich brengt.

Nr. 7

Opschrift

Het opschrift als volgt te wijzigen:

“Ontwerp van ordonnantie betreffende het bezoeken van de bossen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest”.

VERANTWOORDING

De tekst mag niet alleen een repressief aspect vertonen, namelijk een wijziging van het Boswetboek, maar moet ook positieve bepalingen bevatten die de sociale functie van de bossen en wouden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest herwaarderen.

Nr. 8

Nieuw hoofdstuk I

Tussen artikel 1 en artikel 2 een hoofdstuk I toe te voegen met als opschrift “De bevordering van het sociale gebruik van de groene ruimtes, bossen en wouden, en de bescherming ervan” en met de volgende artikelen:

Artikel Ibis

“Deze ordonnantie reglementeert op een algemene wijze het verkeer in de bossen en wouden om de recreatieve en ecologische functies ervan te verzoenen.

De Regering neemt alle maatregelen om de gebruikers van de bossen en wouden tot een harmonieus gebruik ervan te bewegen. Ze zorgt met het oog hierop voor ruimtes die voor het publiek openstaan.”

N° 6

Article 2
(Article 176undecies)

Ajouter un paragraphe in fine de l'article 176undecies:

“Les zones sensibles à valeur biologique élevée ne seront plus soumises à l'exploitation forestière définie par le régime forestier, mais seront classées en réserves naturelles”.

JUSTIFICATION

Si l'on prévoit des règles très strictes qui interdisent de marcher hors des chemins dans certaines zones, il serait incohérent de permettre l'exploitation forestière avec le passage d'engins lourds que cela implique.

N° 7

Intitulé

Modifier l'intitulé de la façon suivante:

“Projet d'ordonnance relatif à la fréquentation des bois et forêts dans la Région de Bruxelles-Capitale”.

JUSTIFICATION

Le texte ne doit pas contenir seulement un aspect répressif consistant en une modification du Code forestier mais également des dispositions positives valorisant le rôle social des bois et forêts dans la Région de Bruxelles-Capitale.

N° 8

Chapitre 1er nouveau

Insérer entre l'article 1er et l'article 2 un chapitre 1er intitulé “De la promotion de l'utilisation sociale des espaces verts, bois et forêts et de leur protection”.

Article Ibis

“La présente ordonnance régit la circulation et la fréquentation dans les bois et forêts en général en vue de concilier leur fonction récréative et écologique.

Le gouvernement adopte toutes mesures visant à sensibiliser les usagers des bois et forêts en vue de leur utilisation harmonieuse. Il crée à cet effet des espaces visitables et accessibles au public”.

Artikel I ter

"De Regering neemt alle maatregelen om de gebruikers een betere kennis van de natuur bij te brengen."

Artikel I quater

"De Regering legt de bossen en wouden zodanig aan dat het collectieve gebruik en de toegankelijkheid ervan verenigbaar zijn met het noodzakelijke respect voor de ecosystemen."

VERANTWOORDING

Het is belangrijk om naast het leefmilieu ook aandacht te besteden aan het sociale gebruik van de bossen en wouden rond de stad. De tekst moet dus in het eerste hoofdstuk bepalingen bevatten met het oog op een sociale herwaardering van het woud. Het tweede hoofdstuk bevat de eigenlijke wijziging van het Boswetboek wat betreft alle bossen en wouden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Nr. 9

Artikel 2

Voor artikel 2 het volgende opschrift in te voegen:

"Hoofdstuk II tot wijziging van het Boswetboek wat betreft alle bossen en wouden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest."

VERANTWOORDING

Het is belangrijk om naast het leefmilieu ook aandacht te besteden aan het sociale gebruik van de bossen en wouden rond de stad. De tekst moet dus in het eerste hoofdstuk bepalingen bevatten met het oog op een sociale herwaardering van het woud. Het tweede hoofdstuk bevat de eigenlijke wijziging van het Boswetboek wat betreft alle bossen en wouden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Nr. 10

Artikel 2
(artikel 176bis)

Het cijfer 3° te doen vervallen.

VERANTWOORDING

Het verbod op alle geluidsinstrumenten is overdreven indien men de sociale en recreatieve aantrekkelijkheid van het woud wil bewaren. Een jeugdmonitor of een scoutsleider zou bijvoorbeeld geen fluitje mogen gebruiken.

Article I ter

"Le gouvernement adopte toutes mesures pour favoriser auprès des usagers la connaissance de la nature".

Article I quater

"Le gouvernement aménage les bois et forêts de manière telle que leur utilisation collective et leur accessibilité se concilie avec l'indispensable respect des écosystèmes."

JUSTIFICATION

A côté de la préoccupation environnementale, il est important de manifester une attention à l'usage social des bois et forêts péri-urbains. Le texte doit donc comporter dans un premier chapitre des dispositions visant à la valorisation sociale de la forêt. Le second chapitre constituera alors la modification du code forestier en ce qui concerne les bois et forêts dans la Région de Bruxelles-Capitale.

N° 9

Article 2

Faire précéder l'article 2 de l'intitulé suivant:

"Chapitre II modifiant le Code forestier en ce qui concerne les bois et forêts en général dans la Région de Bruxelles-Capitale."

JUSTIFICATION

A côté de la préoccupation environnementale, il est important de manifester une attention à l'usage social des bois et forêts péri-urbains. Le texte doit donc comporter dans un premier chapitre des dispositions visant à la valorisation sociale de la forêt. Le second chapitre constituera alors la modification du code forestier en ce qui concerne les bois et forêts dans la Région de Bruxelles-Capitale.

N° 10

Article 2
(article 176bis)

Supprimer le 3°.

JUSTIFICATION

L'interdiction de tout instrument sonore est excessive si l'on veut maintenir l'attractivité sociale et récréative de la forêt. Elle empêcherait, par exemple un moniteur de jeunes ou un chef scout d'utiliser un sifflet.

Nr. 11

Artikel 2
(*artikel 176ter*)

Artikel 176ter te doen vervallen.

VERANTWOORDING

Het verbod op nachtelijke wandelingen in het woud buiten de toegankelijke wegen betekent een onaanvaardbare beperking van de individuele vrijheid. Dit soort verbod is des te minder verantwoord in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest omdat de stroperij reeds door de ordonnantie van 29 augustus 1991 betreffende de bescherming van de wilde fauna en betreffende de jacht strafbaar gesteld wordt.

Nr. 12

Artikel 2
(*artikel 176quater*)

Na het woord "voertuigen" de woorden "met een eigen aandrijving" toe te voegen.

VERANTWOORDING

Het is normaal dat de rust van het woud door een verbod op de motorvoertuigen gevrijwaard wordt. Het lijkt echter overdreven activiteiten zoals wielervedstrijden te bestraffen aangezien ze niet dezelfde hinder met zich brengen.

Nr. 13

Artikel 2
(*artikel 176septies*)

Artikel 176septies te doen vervallen.

VERANTWOORDING

De soort hinder die onder deze bepaling valt is te verwaarlozen. De bepaling over het sleeën en langlaufen is overdreven gezien het beperkte aantal dagen waarop genoeg sneeuw valt om deze sporten te beoefenen.

Nr. 14

Artikel 2
(*artikel 176duodecies*)

De woorden "De Regering bepaalt" te vervangen door wat volgt:

N° 11

Article 2
(*Article 176ter*)

Supprimer l'article 176ter.

JUSTIFICATION

Interdire les promenades nocturnes dans la forêt en dehors des voies ouvertes à la circulation constitue une limitation inacceptable de la liberté de l'individu. Ce type d'interdiction se justifie d'autant moins dans la Région de Bruxelles-Capitale que la répression du braconnage est déjà organisée par l'ordonnance du 29 août 1991 relative à la conservation de la faune sauvage et à la chasse.

N° 12

Article 2
(*article 176quater*)

Après le mot "véhicule", ajouter le mot "automoteurs".

JUSTIFICATION

Il est normal de protéger la quiétude de la forêt contre les véhicules à moteurs, il paraît par contre excessif de réprimer des activités comme des courses à vélo qui n'entraînent pas le même degré de nuisance.

N° 13

Article 2
(*article 176septies*)

Supprimer l'article 176septies.

JUSTIFICATION

Le type de nuisance que cette disposition concerne est vraiment négligable. La disposition relative à la luge et aux skis est exagérée compte tenu du petit nombre de journées où l'enneigement permet ces activités.

N° 14

Article 2
(*Article 176duodecies*)

Remplacer au premier alinéa les mots "Le gouvernement détermine" par ce qui suit:

“Met inachtneming van de wetgeving houdende de organisatie van de stedenbouw en betreffende het leefmilieu, en overeenkomstig de voorschriften van de ontwikkelings- en bestemmingsplannen, bepaalt de Regering na advies van de Gewestelijke Ontwikkelingscommissie”.

VERANTWOORDING

De wetgevingen betreffende de stedenbouw en het leefmilieu bevatten bepalingen over de rol van de verschillende openbare besturen – waaronder de gemeenten – inzake ruimtelijke ordening. De Regering in deze aangelegenheid een vrije macht geven gaat in tegen de geest van deze wetgevingen.

Nr. 15 (ter vervanging van amendement nr. 13)

*Artikel 2
(artikel 176septies)*

- de woorden “skiet of sleet” te doen vervallen;
- het woord “hiertoe” te doen vervallen;
- aan het slot van het artikel toe te voegen *“Er kunnen echter beperkingen worden opgelegd voor het rijden met terreinfietsen op sommige voor het publiek toegankelijke wegen”.*

VERANTWOORDING

Het is overdreven het skiën of het sleeën te verbieden, rekening houdend met het geringe aantal sneeuwdagen.

De beperking van het rijden met terreinfietsen op de voor het verkeer opengestelde wegen mag geen algemene regel zijn, maar een beslissing die geval per geval wordt genomen om een betere verstandhouding tussen de diverse gebruikers te waarborgen.

Nr. 16 (subamendement op amendement nr. 8)

In het opschrift van het nieuwe Hoofdstuk I, de woorden “groene ruimtes” te doen vervallen.

VERANTWOORDING

Groene ruimten zijn iets anders dan bossen en wouden in het algemeen. Het betreft een ander begrip en het gaat over een ander gebruik van de bossen en de wouden, dat men niet mag verwarren. De indieners van het amendement hebben dit trouwens goed begrepen daar de woorden “groene ruimte” niet in de voorgestelde artikelen 1bis, 1ter en 1quater voorkomen.

“Dans le respect de la législation organique de l'urbanisme et de l'environnement, et en conformité avec les prescriptions des plans de développement et d'affectation, le gouvernement détermine après avis de la Commission régionale de développement”.

JUSTIFICATION

Les législations relatives à l'urbanisme et à l'environnement contiennent des dispositions visant le rôle joué par les différents intervenants publics – dont les communes – dans l'aménagement du territoire. Donner au gouvernement un pouvoir discrétionnaire en cette matière va à l'encontre de l'esprit de ces législations.

N° 15 (remplace l'amendement n° 13)

*Article 2
(article 176septies)*

- supprimer les mots “de skis ou de luge”
- supprimer les mots “à cet effet”
- ajouter, in fine à l'article 176septies, la phrase suivante: *“Toutefois, des limitations pourront être apportées à la circulation des vélos tous terrains sur certaines voies ouvertes au public”.*

JUSTIFICATION

Il est excessif d'empêcher le ski et la luge compte tenu du faible nombre de journées d'enneigement.

La limitation de la circulation des VTT sur les voies ouvertes à la circulation ne doit pas être une règle générale, mais bien une décision prise au cas par cas pour assurer une meilleure cohabitation des divers utilisateurs.

N° 16 (Sous-amendement à l'amendement n° 8)

Dans le titre du chapitre Ier nouveau, supprimer les mots: “espaces verts”.

JUSTIFICATION

Les espaces verts ne relèvent pas des bois et forêts en général. Il s'agit d'un concept différent et d'une utilisation différente des bois et forêts, qu'il convient de ne pas confondre. Les auteurs de l'amendement l'ont d'ailleurs bien compris puisque les termes “espace vert” n'apparaissent pas dans les articles 1er bis, 1er ter et 1er quater proposés.

Nr. 17 (subamendement op amendement nr. 8)

In artikel 1ter (nieuw), tussen het woord "kennis van" en de woorden "de natuur", de woorden "en respect voor" in te voegen.

VERANTWOORDING

Het is belangrijk, om de verder in het Boswetboek aan de kaak gestelde verwoestingen te voorkomen, dat elke gebruiker dank zij zijn kennis van de natuur er ook respect voor krijgt.

Nr. 18

Artikel 2
(Artikel 176bis)

Het 3° van artikel 176bis als volgt te wijzigen:

"3° hij die met geluidsversterkend materieel de rust van de bossen of de in het wild levende dieren op misbruikend wijze verstoort".

Nr. 19

Artikel 2
(Artikel 176undecies)

Tussen de cijfers "176sexies" en "176octies" het cijfer "176septies" in te voegen.

VERANTWOORDING

Bij de uitvoering van zijn controletaken zal het Brussels Instituut voor Milieubeheer eveneens gebruik maken van terreinfiesten.

Nr. 20

Artikel 2

In afdeling 4: opschrift, artikelen 176novies, 176decies en 176duodecies, de woorden "de rustige gebieden" te vervangen door de woorden "de gebieden met bijzondere bescherming".

VERANTWOORDING

Het begrip "gebieden met bijzondere bescherming" stemt beter overeen met de doelstelling van de bescherming en zal het inzicht bij publiek vergemakkelijken. Het begrip "gebieden met bijzondere bescherming" heeft dus betrekking op alle kwetsbare gebieden waarvoor maatregelen dienen te worden genomen.

N° 17 (Sous-amendement à l'amendement n° 8)

A l'article 1er ter (nouveau), insérer les mots "et le respect" entre le mot "connaissance" et les mots "de la nature".

JUSTIFICATION

Il est important, pour prévenir les déprédations dénoncées dans la suite du Code, que la connaissance mène au "respect" de la nature par chaque usager.

N° 18

Article 2
(Article 176bis)

Remplacer le 3° par ce qui suit:

"3° - Ceux qui utiliseront tout matériel sonore d'amplification électronique troublant abusivement le calme des bois et forêt ou la faune sauvage".

N° 19

Article 2
(Article 176undecies)

Insérer au premier alinéa entre les chiffres "176sexies" et "176octies", le chiffre "176septies".

JUSTIFICATION

Pour exercer ses missions de surveillance, l'Institut bruxellois pour la gestion de l'environnement utilisera également des vélos tous-terrains.

N° 20

Article 2

Remplacer à la section 4: intitulé, aux articles 176novies et 176decies et à l'article 176duodecies), les mots "zones de quiétude" par les mots "zones de protection spéciale".

JUSTIFICATION

Le terme "zones de protection spéciale" correspond mieux à l'objectif de protection et facilitera la compréhension du public. Par "zones de protection spéciale", il faut donc entendre toutes les zones fragilisées pour lesquelles il convient de prendre des mesures.

Nr. 21

In artikel 176bis, worden de woorden «met een geldboete van twintig tot vijftig frank» **vervangen door de woorden «met een geldboete van vijf tot vijftwintig frank».**

In artikel 176quater, worden de woorden «met een geldboete van tweeduizend tot tienduizend frank» **vervangen door de woorden «met een geldboete van vijfhonderd tot vijftuizend frank».**

In artikel 176quinquies, worden de woorden «met een geldboete van vijfhonderd tot duizend frank» **vervangen door de woorden «met een geldboete van tweehonderd tot duizend frank».**

In artikel 176sexies, worden de woorden «met een geldboete van tweehonderd tot duizend frank» **vervangen door de woorden «met een geldboete van honderd tot vijfhonderd frank».**

In artikel 176octies, worden de woorden «met een geldboete van tweehonderd tot duizend frank» **vervangen door de woorden «met een geldboete van twintig tot vijftig frank».**

In artikel 176novies, worden de woorden «met een geldboete van vijftig tot vijfhonderd frank» **vervangen door de woorden «met een geldboete van vijf tot vijftwintig frank».**

In artikel 176decies, worden de woorden «met een geldboete van tien frank» **vervangen door de woorden «met een geldboete van vijf tot vijftwintig».**

VERANTWOORDING

Inzake strafrechtelijke geldboetes moet een zekere evenredigheid worden behouden, ten opzichte van de twee andere Gewesten, waarbij de eigenschappen van de bossen en de wouden gelegen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt behouden.

Het is juist dat het bepalen van het bedrag van een geldboete niet eenvoudig is en afhangt van het beeld dat de wetgever heeft van het belang van de overtreding.

Wat het in toom houden van zijn hond betreft, voorziet het Waals Gewest een sanctie van 5 tot 25 frank in geval de hond niet aan de lijn wordt gehouden. Hetzelfde parallelisme wordt gewaarborgd in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Indien er wedstrijden worden georganiseerd buiten de wegen die bestemd zijn voor het verkeer van het publiek, lijkt een hoge sanctie gerechtvaardigd. Daarom wordt een parallelisme uitgewerkt met de sancties die gelden in het Waals Gewest. Het Vlaams Gewest daarentegen bestraft ons inziens niet voldoende (rijden met gemotoriseerde voertuigen wordt bestraft met een geldboete van 26 tot 300 frank en deze geldboete wordt verdubbeld.

Er wordt voorgesteld om het rijden met een voertuig buiten de wegen te straffen met een geldboete van 200 tot 1.000 frank.

N° 21

A l'article 176bis, les mots «d'une amende de vingt à cinquante francs» **sont remplacés par les mots «d'une amende de cinq à vingt-cinq francs».**

A l'article 176quater, les mots «d'une amende de deux mille à dix mille francs» **sont remplacés par les mots «d'une amende de cinq cents à cinq mille francs».**

A l'article 176quinquies, les mots «d'une amende de cinq cents à mille francs» **sont remplacés par les mots «d'une amende de deux cents à mille francs».**

A l'article 176sexies, les mots «d'une amende de deux cents à mille francs» **sont remplacés par les mots «d'une amende de cent à cinq cents francs».**

A l'article 176octies, les mots «d'une amende de deux cents à mille francs» **sont remplacés par les mots «d'une amende de vingt à cinquante francs».**

A l'article 176novies, les mots «d'une amende de cinquante à cinq cents francs» **sont remplacés par les mots «d'une amende de cinq à vingt-cinq francs».**

A l'article 176decies, les mots «d'une amende de dix francs» **sont remplacés par les mots «d'une amende de cinq à vingt-cinq francs».**

JUSTIFICATION

Il convient, en matière d'amende pénale, de préserver une certaine proportionnalité par rapport aux deux autres Régions, tout en maintenant la spécificité propre des bois et forêts situés dans la Région de Bruxelles-Capitale.

Il est vrai que déterminer le montant d'une amende n'est pas chose aisée et dépend de la perception qu'à le législateur de la gravité de l'acte transgressé.

En ce qui concerne la maîtrise de son chien, la Région wallonne prévoit une sanction en cas de non tenue de son chien en laisse de 5 à 25 francs. Le même parallélisme est assuré en Région de Bruxelles-Capitale.

L'organisation de courses en dehors des voies ouvertes à cet effet à la circulation du public apparaît comme justifiant une sanction élevée. A cet égard, il est établi un parallélisme avec les sanctions prévues en Région wallonne, la Région flamande ne sanctionnant pas suffisamment à nos yeux un tel comportement (circuler au moyen d'engins motorisés implique une amende de 26 à 300 francs et l'amende est portée au double s'il s'agit d'une activité de groupe).

Il est proposé de sanctionner de 200 à 1.000 francs le fait de circuler au moyen d'une automobile en dehors des voies.

Deze sanctie is veel belangrijker dan in het Vlaams Gewest (26 tot 500 frank) of het Waals Gewest (50 tot 200 frank), omwille van de aanzienlijke schade die een dergelijk gedrag veroorzaakt. Hetzelfde geldt voor het gebruik van motoren, van 100 tot 500 frank, in plaats van 26 tot 300 frank in het Vlaams gewest en 50 tot 200 frank in het Waals Gewest.

Er wordt voorgesteld om een parallellisme uit te werken tussen het gebruik van fietsen of paarden.

Om opnieuw een zeker parallellisme te creëren met de twee andere Gewesten zal het vrij rondlopen van honden in de rustige gebieden worden bestraft met een geldboete van 20 tot 50 frank.

Elkeen die te voet de paden verlaat in de rustige gebieden zal worden gestraft met een geldboete van 5 tot 25 frank (het Waals Gewest voorziet in een geldboete van 5 tot 25 frank en het Vlaams Gewest voorziet in een geldboete van 10 tot 25 frank).

La sanction est nettement plus conséquente qu'en Région flamande (26 à 500 francs) ou la Région wallonne (50 à 200 francs) en raison des dégâts considérables que cause pareil comportement. Il en est de même pour la circulation des motos, de 100 à 500 francs, au lieu de 26 à 300 francs en Région flamande et de 50 à 200 francs en Région wallonne.

Il est proposé d'établir un parallélisme entre la circulation des vélos et des chevaux.

Pour établir à nouveau un certain parallélisme avec les deux autres Régions, ne pas tenir en laisse son chien dans les zones de quiétude sera sanctionné d'une amende de 5 à 25 francs.

Enfin, sera puni d'une amende de 5 à 25 francs quiconque circulera à pied en dehors des voies dans les zones de quiétude (la Région wallonne prévoit une amende de 5 à 25 francs et la Région flamande de 10 à 25 francs).

